మార్చ్ 2003 Rs. 10/-

చందమామ

PARLE™

అందిస్తున్నాం పార్లే స్మూదీస్. రియల్ స్మూద్ కేండీస్.

పార్లేవారి కొత్త కేండీ, స్మూదీస్ యొక్క సుగమమైన రుచిని అనుభవంలోకి తెచ్చుకోండి. అవి క్రీమీ మరియు 5 జ్యూసీ రుచుల్లో వస్తాయి. ఆ ఉత్సాహాన్ని రుచిచూడండి.

50p only

smoothies

స్మూథ్ ఖచ్చితంగా స్మూథ్

Juicee

ఆరెంజ్

స్ట్రాబెరి

బ్లాక్ కరంట్

గ్రీన్ ఏపిల్

ఖట్టా మేంగో

Creamee

బటర్‌స్కాచ్

ACTIVE

YANKEE

Heroes start early.

ide, race, take a tumble or even take a fall.

Because it's never too early to be a hero.

HERO CYCLES

రావుూనవు డి నిర్ణయ్రం (బే.క) 19

చెట్టుమీద దేవత 34

వూ యూ సిరోవరం 13

పెప్పిశ్వరు డు 45

ఈ సంచికలో...

SUBSCRIPTION

For USA and Canada
Single copy $2
Annual subscription $20
Remittances in favour of Chandmama India Ltd.
to
Subscription Division
CHANDAMAMA INDIA LIMITED
No. 82, Defence Officers Colony
Ekkatuthangal, Chennai - 600 097
E-mail : subscription@chandamama.org

చందా
ఎయిర్ మెయిల్ ద్వారా అన్నిదేశాలకు
పన్నెండు సంచికలు రూ : 900
ఇండియాలో బుక్‌పోస్ట్‌ద్వారా రూ.120లు
చందా డబ్బు డివూ ండ్ డ్రాఫ్టు ద్వారా
గానీ,వు నిఆర్డర్ ద్వారాగానీ
'చందమామ ఇండియా లిమిటెడ్'
పేరట పంపండి.

ఈ పత్రికలో ప్రకటనల
కోసం సంప్రదించండి:

చెన్నయ్
ఫోన్ : 044-231 3637,
2234 7399

ఢిల్లీ
మానా భాటియా
ఫోన్:011-651 5111/
656 5513/656 5516

ముంబాయి
షకీల్ ముల్లా
మొబైల్ :98203-02880
ఫోన్ : 022-266 1599/266
1946/265 3057

వ్యవస్థాపకులు
బి.నాగిరెడ్డి - చక్రపాణి

చదివే అలవాటు

పెద్దలు చెప్పే కథలను పిల్లలు ఆసక్తిగా వింటారు. ఎంతోకాలం నుంచి మన ఇళ్ళల్లో తాతయ్యలు, బామ్మలు – మనవలకూ, మనవరాళ్ళకూ కథలు చెప్పేవారు. ఆ తరవాత పిల్లలే స్వయంగా చదువుకోవడానికి వీలుగా కథలు పుస్తకాల రూపంలో రానాగాయి. అన్ని దేశాలలోనూ, అన్ని భాషలలోనూ పిల్లలకోసం రకరకాల పుస్తకాలు వెలువడడంతో బాలసాహిత్యం అభివృద్ధిచెందింది. సువిశాలమైన మనదేశంలో కూడా వివిధ భాషలలో పుస్తకరచన, ముద్రణ, ప్రచురణ విరివిగా సాగుతున్నాయి. వినోదం, విజ్ఞానం, విద్యార్జన – వీటికోసం పుస్తకాలు చదివే అలవాటు పిల్లల మధ్య బాగా పెరిగింది. అయితే, చదవాలనుకునే పిల్లలందరికీ కావలసిన పుస్తకాలు అందుబాటులో ఉన్నాయా అంటే లేదనే చెప్పాలి!

ఈ విషయంలో చిన్న ద్వీపదేశమైన సింగపూర్‌లో కొన్ని వినూత్న ప్రయోగాలు చేస్తున్నారు. ఉదాహరణకు 'సింగపూర్ ఇండియన్ డెవలప్‌మెంట్ అసోసియేషన్' (సిండా) చేపట్టిన 'పఠనా ప్రణాళిక'(ప్రాజెక్ట్ రీడ్)ను చెప్పవచ్చు. సిండా స్వచ్ఛంద కార్యకర్తలు వారానికి ఒకటి రెండు సార్లు ఇళ్ళకు వచ్చి పిల్లలకు పుస్తకాలు చదివి వినిపిస్తారు. పిల్లలలో చదివే అలవాటును పెంచడానికి కృషి చేసే 'పఠనా కేంద్రాలు'(రీడింగ్ సెంటర్స్)కూడా ఉన్నాయి. వీటిని కూడా స్వచ్ఛంద కార్యకర్తలే నిర్వహిస్తున్నారు. ఈ కేంద్రాలకు పిల్లలు క్రమం తప్పకుండా హాజరవుతారు. వీటితోపాటు కమ్యూనిటీ, స్థానిక గ్రంథాలయాలలో పనిచేసే, గ్రంథాలయ సహాయకులు కూడా ఉన్నారు. ఈ సదుపాయాలను కుటుంబసభ్యులందరితోపాటు పిల్లలు కూడా ఉపయోగించుకుంటున్నారు!

ఇక మనదేశంలో చూస్తే కొన్నిరాష్ట్రాలలో గ్రంథాలయోద్యమం విజయవంతంగానే సాగుతున్నది. అలాంటి రాష్ట్రాలలో చదివే అలవాటు తగ్గే ప్రసక్తే లేదు. అలాగే ఇతర రాష్ట్రాలలో సైతం ప్రజలలో పఠనాసక్తిని మరింత పెంపొందించడానికీ, దేశప్రజలందరికీ అవసరమైన పుస్తకాలను అందుబాటులోకి తీసుకురావడానికీ సరైన పథకాలను రూపొందించి అమలు చేయాలి. ఎందుకంటే – బాలల మనోవికాసానికీ, మానవ ప్రగతికీ మూలాధారాలు విద్య, విజ్ఞానం; వాటిని సముపార్జించడానికి రాజమార్గం చదవడం అన్న విషయం మరువరాని సత్యం!

సంపాదకుడు : విశ్వం

హీరోస్ ఆఫ్ ఇండియా క్విజ్‌లో పాల్గొని ఆకర్షణీయమైన బహుమతులు గెలుచుకోండి!

హీరోస్ ఆఫ్ ఇండియా - 18

మన జాతీయోద్యమ నాయకులు కొందరిని గురించి ఇక్కడ ప్రస్తావించాం. వీరు కు వారు తెలుసా?

అన్నీ సరైన సమాధానాలు గల మూడు ఎంట్రీలు సైకిళ్ళను బహుమతులుగా అందుకుంటాయి!*

1 1905 లో భారత జాతీయకాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడిగా ఉన్నాను. సిద్ధాంత రీత్యా మితవాది అయిన నేను, 'సర్వెంట్స్ ఆఫ్ ఇండియా సొసైటీ' స్థాపించాను. నేనెవరిని?

----

2 1918 లో జరిగిన 34 వ భారత జాతీయకాంగ్రెస్ సభకు అధ్యక్షత వహించాను. ఎం. ఎన్. అనీతో కలిసి 1934లో కొత్తపార్టీ స్థాపించాను. నాపేరేమిటి?

----

3 కేరళలోని నా రాజ్యం మీదికి బ్రిటిష్ సేనలు దండెత్తి వచ్చినప్పుడు విజయవంతంగా ఎదుర్కొన్నాను. 'కేరళ సింహం'గా పేరు గాంచాను. నేను ఎవరో మీకు తెలుసా?

----

4 ఇండియన్ సివిలసర్వీసుకు అర్హత సాధించిన తొలి నలుగురు భారతీయులలో నేను ప్రథముణ్ణి. 'భారత జాతీయ వాద పిత'గా నన్ను చెబుతారు. నాపేరేమిటి?

----

5 1921 లో నా న్యాయవాద వృత్తికి స్వస్తిచెప్పి 1923 లో 'స్వరాజ్యపార్టీ'ని స్థాపించాను. నేనెవరో చెప్పగలరా?

ప్రతి ప్రశ్నకు దిగువ చుక్కలతో చూపినచోట మీ సమాధానాలను స్పష్టంగా రాయండి. ఈ ఐదుగురిలో మీకు చాలా ఇష్టమైన జాతీయోద్యమ నాయకుడు ఎవరు? ఎందుకు? అన్న విషయాలను పది పదాలకు మించకుండా రాయండి.

నా అభిమాన జాతీయోద్యమ నాయకుడు :

....

....

పాల్గొనేవారిపేరు : ....

వయసు :..............తరగతి: ....

చిరునామా :...

....

పిన్ .... ఫోన్: ....

పాల్గొనేవారి సంతకం: ....

తల్లి/తండ్రి సంతకం:......................

వివరాలన్నీ పూర్తిగా నింపాక, ఈపేజీ కత్తిరించి 2003 ఏప్రిల్ 5వ తేదీలోగా అందేలా ఈ చిరునామాకు పంపండి:

హీరోస్ ఆఫ్ ఇండియా క్విజ్- 18
చందమామ ఇండియా లిమిటెడ్
82, డిఫెన్స్ ఆఫీసర్స్ కాలనీ
ఈక్కాట్టుతాంగల్, చెన్నయ్-600 097.

సూచనలు:

1. 8-14 ఏళ్ళ లోపు వయసు పిల్లలందరూ ఈ పోటీలో పాల్గొనవచ్చు.
2. ఈ పోటీకి వచ్చే అన్నిభాషల ఎంట్రీల నుంచి ముగ్గురు విజేతలు ఎంపిక చేయబడతారు. విజేతలు వారికి తగిన సైజు సైకిళ్ళు అందుకుంటారు. సరైన సమాధానాలుగల ఎంట్రీలు ఒకటికన్నా ఎక్కువ వచ్చినట్టయితే, నా అభిమాన హీరో వివరణ ఆధారంగా విజేతలు ఎంపిక చేయబడతారు.
3. న్యాయనిర్ణేతలదే తుది నిర్ణయం.
4. ఈ విషయంగా ఎలాంటి ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలూ జరుపబడవు.
5. విజేతలకు విషయాన్ని పోస్టుద్వారా తెలియజేస్తాము.

బహుమతులను మీకు అందజేస్తున్నవారు

Statement about Ownership of CHANDAMAMA (Telugu)

Rule 8 (FormVI), Newspaper (Central) Rules, 1956

1. Place of Publication	82 Defence Officers Colony Ekkatuthangal Chennai-600 097
2. Periodicity of Publication	MONTHLY 1st of each calendar month
3. Printer's Name Nationality Address	B. VISWANATHA REDDI INDIAN 82 Defence Officers Colony Ekkatuthangal Chennai-600 097
4. Publisher's Name Nationality Address	B. VISWANATHA REDDI INDIAN 82 Defence Officers Colony Ekkatuthangal Chennai-600 097
5. Editor's Name Nationality Address	B. VISWANATHA REDDI (Viswam) INDIAN 82 Defence Officers Colony Ekkatuthangal Chennai-600 097
6. Name and Address of individuals who own the paper	Chandamama India Ltd. Board of Directors: 1. P. Sudhir Rao 2. Vinod Sethi 3. B. Viswanatha Reddi 82 Defence Officers Colony Ekkatuthangal Chennai-600 097

I, **B. Viswanatha Reddi,** *do hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief.*

1st March 2003

(Sd.) B. VISWANATHA REDDI
Publisher

కల్పనా చావ్లాకు అభివందనం!

భారతదేశంలో జన్మించిన వ్యోమగామి కల్పనా చావ్లా, కొలంబియా అంతరిక్ష యాన దుర్ఘటనలో ప్రాణాలు కోల్పోయింది. యావత్ ప్రపంచాన్ని దిగ్భ్రాంతికి గురిచేసిన విషాద దుర్ఘటన అది!

హర్యానారాష్ట్రం కర్నాలలో బనారసీదాసు, సంయోగిత దంపతుల చిన్నకుమార్తె అయిన కల్పనకు చిన్నప్పుడు అందరి పిల్లల్లాగే, ఆకాశంలో చందమామ అంటే మహాఇష్టం. అప్పుడామెను 'మోంటు' అని ముద్దుగా పిలిచేవారు. పెరిగేకొద్దీ ఆమెలో విమానాలపట్ల ఆసక్తి కూడా పెరగసాగింది. కర్నాల్‌లో 'ఫ్లైయింగ్‌క్లబ్' ఉండేది. ఆమె ఆకాశంలో ఎగిరే విమానాలను చూస్తూ గంటల కొద్దీ గడిపేది.

ఆమె పదిహేడవ యేట చండీఘడ్‌లోని పంజాబ్ ఇంజనీరింగ్ కళాశాలలో ఏరోనాటికల్ ఇంజనీరింగ్ చదవడానికి చేరింది. ఆ తరవాత ఆమె ఏరోస్పేస్ ఇంజనీరింగ్‌లో ఉన్నత విద్యనభ్యసించడానికి అమెరికాలోని టెక్సాస్ యూనివర్సిటీకి వెళ్ళింది. కొలరాడో విశ్వవిద్యాలయం నుంచి డాక్టరేట్ పుచ్చుకున్నది. 1994 లో అంతరిక్షయానంలో శిక్షణ పొందడానికి ఆమె నాసాలో చేరింది. 1997 నవంబర్ 19 వ తేదీ అంతరిక్ష యానానికి బయలుదేరిన కొలంబియాలో వెళ్ళడానికి ఎంపికయింది. ఆ విధంగా ఆమె అంతరిక్షయానం చేసిన తొలి భారతీయ మహిళగా పేరు తెచ్చుకున్నది. ఆమె అంతరిక్షంలో నడిచింది కూడా!

గత జనవరి 16 వ తేదీ కొలంబియా అంతరిక్షనౌకలో రెండవసారి వెళ్ళడానికి కూడా ఆమె ఎంపికయ్యింది. అప్పుడామె పాఠశాలలో తనకు గణిత ఉపాధ్యాయురాలు అయిన నిర్మలా నంబూద్రిపాద్‌కు - తన వెంట అంతరిక్షానికి తీసుకు వెళ్ళడానికి ఒక బ్యానర్ కావాలని ఉత్తరం రాసింది. ఆ ఉపాధ్యాయురాలు 'నిరంతరం దారిచూపే మిత్రా' అన్న మాటతో రెండు చేతులతో (ఉపాధ్యాయురాలు) విద్యార్థిని ఆశీర్వదిస్తున్నట్లు ఒక సిల్క్ బ్యానర్‌ను పంపింది.

నిజంగానే కల్పనా యువతరానికి నిరంతరం దారిచూపే ఒక మార్గదర్శిని. యేటా ఆమె కర్నాలలో తాను చదివిన టాగూర్ బాలనికేతన పాఠశాల నుంచి ఇద్దరు విద్యార్థినులను నాసాకు పిలిపించి, స్వయంగా తానే తీసుకువెళ్ళి అంతా చూపించేది. వారిలో దృఢమైన పట్టుదలనూ, ధైర్యసాహసాలనూ ప్రేరేపించడానికి కృషి చేసింది.

అంతరిక్షనౌక నుంచి ఆమె చండీఘడ్‌లో తాను చదువుకున్న కళాశాలకు ఒక సందేశం పంపింది: "కలల నుంచి నిజమైన విజయాలకు చేరే మార్గాలు ఉన్నాయి. వాటిని కనుగొనే దార్శనికత, అనుసరించి అందుకునే ధైర్యసాహసాలు, సాధించి తీరాలనే మొక్కవోని పట్టుదల, దీక్ష, నిరంతర కృషి కావాలి. అంతే!"

యువతకు ఆమె అందించిన సందేశంగా దీనిని భావించవచ్చు. ప్రపంచాన్ని దిగ్భ్రాంతిలో ముంచి ఆమె భౌతికంగా దూరమైనప్పటికీ, ఆమె జీవితం యువతకు స్ఫూర్తినిస్తుంది. ఆమె సాధించిన ఘనవిజయం ధ్రువతారలా కలకాలం నిలిచి ఉంటుంది!

జన్మనిచ్చిన భారతదేశ కీర్తిపతాకను అంతరిక్షంలో ఎగురవేసిన కల్పనా చావ్లాకు అభివందనం చేద్దాం!

మణికరణ్ – ప్రశాంత ప్రకృతి నిలయం!

మంచు కప్పిన ఎత్తయిన శిఖరాలు, లోతైన సన్నటి అగాధాలు, ఉరకలతో పరుగులతో సాగే నదీనదాలు మొదలైన సుందర ప్రకృతి దృశ్యాలతో గంభీర హిమాలయ పర్వత శ్రేణులు పర్యాటకులకు కనువిందు చేస్తాయి. చూసినవారు వెండిలోయగా, దేవతల భూమిగా వర్ణించే కులూ లోయ మధ్య మణికరణ్ ఉన్నది. హిమాచలప్రదేశ రాష్ట్రంలో ఉన్న ప్రశాంత సుందర ప్రదేశం ఇది.

సముద్రమట్టానికి 1,737 మీ. ఎత్తులో ఉన్న మణికరణ్ అక్కడి వేడినీటి బుగ్గలకు ప్రసిద్ధిగాంచింది. పార్వతీ నదీతీరంలోని ఈ మణికరణ్ వేడినీటి బుగ్గల్లో స్నానం చేస్తే సర్వరోగాలూ తొలగిపోతాయని విశ్వసిస్తారు. పెద్దపెద్ద బండరాళ్ళ మధ్య నుంచి వేడినీటి బుగ్గలు వేగంగా వెలికి చిమ్ముతున్నాయి. వీటి ఉష్ణోగ్రత 88 – 95 డిగ్రీల సెంటిగ్రేడ్ వరకు ఉంటుంది. ఇర్షై నివు షాల్లో బియ్యాన్ని ఉడికించేంత వేడిలో ఈ నీళ్ళు ఉంటాయని చెబుతారు.

ఈ బుగ్గ జలాలలో యురేనియంతోపాటు అలాంటి మరికొన్ని రేడియో యాక్టివ్ పదార్థాలు ఉన్నాయని భూతత్వ శాస్త్రజ్ఞులు కనుగొన్నారు.

మణికరణ్ శిక్కులకూ, హిందువులకూ యాత్రాస్థలంగానూ ఉంటున్నది. శిక్కు గురువు గురు నానక్ ఈ ప్రదేశానికి వచ్చినందుకు గుర్తుగా ఇక్కడ ఒక గురుద్వారా నిర్మించబడింది. ఆయన ఇక్కడ కొంతకాలం ధ్యానంలో గడిపారని చెబుతారు. మణికరణ్‌లోని రఘునాథ్‌జీ ఆలయం అనే శ్రీరామ మందిరం పదిహేనవ శతాబ్దంలో నిర్మించబడింది. ఇది భక్తులను విశేషంగా ఆకర్షిస్తోంది.

అక్కడికి చేరుకోవడం ఎలా?

కులూకు 45 కి.మీ. దూరంలో మణికరణ్ ఉన్నది. రోడ్డు ద్వారానే ఇక్కడికి చేరుకోవడం సాధ్యం. ఇక్కడికి 35 కి.మీ. దూరంలో భుంటర్ (కులూ) విమానాశ్రయం ఉన్నది.

భార్య తెలివి!

చాలా ఏళ్ళ క్రితం వింధ్యారణ్య ప్రాంతంలోని పెక్క పెక్క లోయల్లో కుంభోదరుడు, వీరబాహు అనే ఇద్దరు పర్వతాకారులైన రాక్షసులు ఉండే వాళ్ళు. ఒకరినొకరు చూసి ఎరుగనప్పటికీ ఒకరిని గురించిన విశేషాలు మరొకరు విన్నారు. పెద్ద పెద్ద కళ్ళతో, చేతులతో వాళ్ళు నడుస్తుంటే కొండలు కదిలినట్టు ఉండేవి. చెట్లతో పళ్ళు తోముకునే వాళ్ళు. మామూలు మనుషులను ఈగల్లా చంపి తింటూ, కొలనులోని నీళ్ళను ఒక్క గుక్కలో తాగేసేవాళ్ళు.

ఒకనాడు కుంభోదరుడు వీరబాహును చూడాలనుకున్నాడు. ఈ అరణ్యంలో తానొక్కడే బలమైన రాక్షసుడిగా ఉండాలి. తనకు సాటి రాగల, తనతో పోటీపడగల మరొక రాక్షసుడు ఉండకూడదు. వాడి బలమెంతో ఆరా తీసి, వాడి అంతు చూడాల్సిందే అని నిర్ణయించాడు. బ్రహ్మాండమైన ముళ్ళగదను ఎత్తుకుని బయలుదేరాడు.

తన మాట కాదన్నవాళ్ళను కుంభోదరుడు గదతో మోది చంపేస్తాడని వీరబాహు విని ఉన్నాడు. ఇప్పుడు తనను వెతుక్కుని వస్తున్నాడంటే తప్పక గొడవవుతుంది. బలహీనులైన మానవులైతే నంచుకు తినేయవచ్చు. వీడేమో తనకు సాటి రాగల బలవంతుడైన రాక్షసుడు. వాడి నుంచి ఎలాగైనా తప్పించుకోవాలి. ఎక్కడైనా దాక్కుందామంటే ఇంత పెద్ద పర్వతాకారంతో అది సాధ్యం అయ్యే పనేనా? ఏం చేయడమా అని గుటకలు మింగసాగాడు.

ఎక్కడికో వెళ్ళి, అప్పుడే ఇంటికి వచ్చిన వాడి భార్య రక్తాక్షి, భర్త పడే అవస్థను చూసి కారణం అడిగింది. వీరబాహు చెప్పాడు. "ఓస్ ఇంతేనా? దీనికెందుకు అంత బెదిరిపోతున్నావు? నువ్వు మంచం మీద ముసుగు దన్ని పడుకో. మిగతా నేను చూసుకుంటాను. అయితే, నేను చెప్పేంతవరకు మంచం మీద అటూ ఇటూ కదలకూడదు!" అన్నది రక్తాక్షి ధీమాగా.

"ఏం చేయాలనుకుంటున్నావు? వాణ్ణి ఎలా తిప్పి పంపగలవు?" అని అడిగాడు వీరబాహు బెదురు బెదురుగా.

"అవన్నీ నీకెందుకు? నువ్వు వెళ్ళి నిర్భయంగా పడుకో. నేను ఇక్కడ ఉన్నంతవరకు నీ మీద ఈగ వాలనివ్వను," అంటూ భర్తను మంచం మీద పడుకోమని దుప్పటి కప్పింది.

కుంభోదరుడు నడుస్తుంటే భూమి అదరసాగింది. దారిలో అందిన చెట్లను పెకి తల్లకిందులు చేస్తూ, గదతో గుహల మీద మోది వాటిలో ఉన్న పులులనూ, సింహాలనూ బెదరగొడుతూ, పెద్ద పెద్ద అంగలతో ముందుకు నడవసాగాడు. వాడి కాళ్ళ కిందపడి నలిగిపోకుండా లేళ్ళు, కుందేళ్ళు, ముంగిసలు అటూ ఇటూ పరిగెత్తసాగాయి. తల్లకిందులైన చెట్ల నుంచి పక్షులు ఎగిరిపోసాగాయి.

రక్తాక్షి ఇంట్లో నుంచి బయటకు వచ్చేలోగానే, ఇంటిని సమీపించిన కుంభోదరుడు, "ఎక్కడా పిరికిపంద వీరబాహు? ఇల్లు వెతుక్కుని వచ్చినా, పాదాలపైబడి మొక్కడా?

ఏమిటా కండకావరం? పిలు మొగుణ్ణి,'' అని గర్జించాడు.

''నా భర్త ఇంట్లో లేడు. పక్క అడవిలో జరుగుతున్న బంధువుల పెళ్ళికి వెళ్ళాడు,'' అన్నది రక్తాక్షి.

''అబద్ధాలాడకు. నీ భర్త బయటికి రాలేదంటే, ఈ కోళ్ళన్నిటినీ తినేయగలను,'' అన్నాడు కుంభోదరుడు గుడ్లురుముతూ.

''కోళ్ళా! అవెక్కడున్నాయి? ఆ పేలను చూసి కోళ్ళని భ్రమపడ్డావా? నా భర్త రోజూ తల దువ్వుకునేప్పుడు, వందల కొద్దీ పేలు రాలుతుంటాయి. వాటిని కాళ్ళతో నలపలేక నానా అవస్థ పడుతున్నాననుకో!'' అన్నది రక్తాక్షి.

ఆ జవాబుకు గతుక్కుమన్న కుంభోదరుడు, ఆవులు అరుస్తున్న శబ్దం విని, కొట్టంకేసి చూస్తూ, ''మర్యాదగా నీ భర్తను బయటకు రమ్మను. ఈ రోజు నేనో వాడో తేలిపోవాలి. రాలేదంటే మీ ఆవుల్ని చంపి తినేస్తాను,'' అన్నాడు గదను నేలకు తాటిస్తూ.

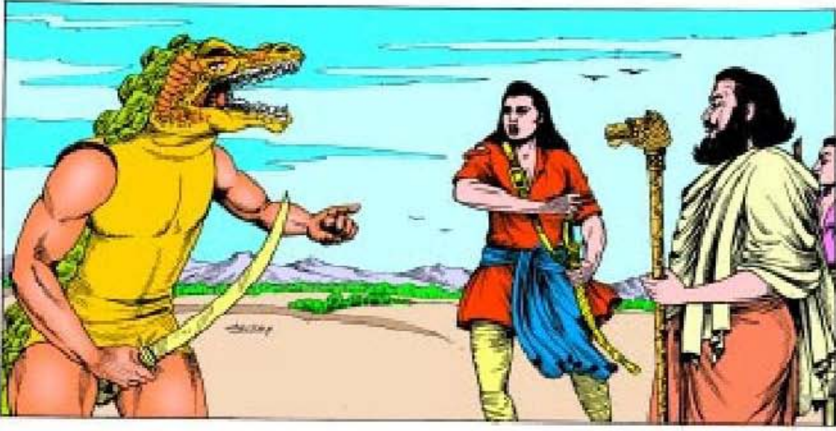
''ఆవులా? నీకేమైనా మతి చలించిందా ఏమిటి? అవన్నీ నా పెంపుడు ఎలుకలు. వాటిని పెంచుకోవడానికి నా భర్తను బతిమాలాడవలసి వచ్చింది. పెంపుడు జంతువులంటే ఆయనకు అసలు గిట్టదు,'' అన్నది రక్తాక్షి విచారంగా.

ఆమాటవిని కుంభోదరుడు ఉలిక్కిపడ్డాడు. కోళ్ళను పేలన్నది. ఇప్పుడేమో ఆవులను ఎలుకలంటున్నది! ఆ లెక్కన ఆమె భర్త ఎంత పెద్ద ఆకారంతో ఉంటాడో కదా? అన్న భయంతో ఆలోచించసాగాడు. అయితే ఆ భయాన్ని బయటపెట్టకుండా, ''నీ కల్లబొల్లి కబుర్లు నా దగ్గర సాగవు. మాటలతో ఆ పిరికిపంద బయటకు రాడు. నేనే వెళ్ళి చూస్తాను,'' అంటూ ఇంట్లోకి జొరబడి, ఇల్లంతా కలయచూసి, ఎవరూ కనిపించకపోవడంతో విసురుగా పడకగదిలోకి వెళ్ళాడు.

వాడి వెనకగా వచ్చిన రక్తాక్షి, ''అలికిడి చేయొద్దు. అతి కష్టం మీద ఇప్పుడే నా బిడ్డను నిద్రపుచ్చాను. లేచాడో, ఓ పట్టాన నిద్రపోడు,'' అన్నది.

''నీ బిడ్డా వీడు?'' అంటూ అదిరిపడ్డాడు కుంభోదరుడు. వీరబాహు నిద్రపోతున్న మంచం కేసి చూస్తూ, దుప్పటి కప్పుకుని నిద్రపోతున్న వాడి ముఖం కనిపించలేదు. ''చంటివాడే కొండలా ఉంటే, వాడి తండ్రి ఏ పరిమాణంలో ఉంటాడో కదా? నేనిక్కడికి వచ్చి పెద్ద పొరబాటు చేశాను,'' అనుకుంటూ దడదడలాడే గుండెతో ఇంటి వెలుపలికి వచ్చి, ''చెల్లెలా, రక్తాక్షీ! నీ భర్తను ఒకసారి చూసిపోదామని వచ్చాను. వీలు కాలేదు. ఆయన రాగానే నా దండాలు తెలియజెప్పు,'' అంటూ తిరిగి చూడకుండా వెళ్ళిపోయాడు.

కుంభోదరుడు కనుచూపుమేర దాటి వెళ్ళాడని తెలిశాక, రక్తాక్షి ఇంటి లోపలికి వెళ్ళి భర్తను తట్టి లేపింది. సంతోషంగా లేచి కూర్చున్న వీరబాహు, ''నేను బలశాలినైన గొప్ప రాక్షసుణ్ణే. అయినా నా కండబలం కన్నా, నీ బుద్ధిబలం మిన్న. నీలాంటి తెలివైన భార్య లభించడం నా అదృష్టం,'' అన్నాడు భార్యకేసి మెచ్చుకోలుగా చూస్తూ.

మాయాసరోవరం

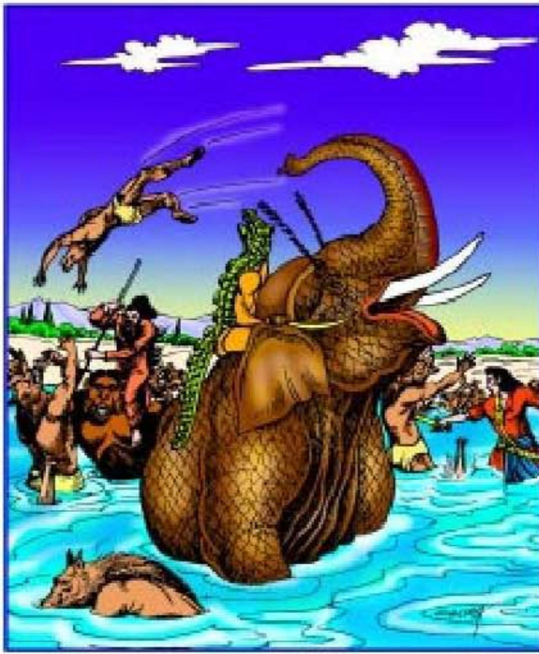
14

[జయ శీల, సిద్ధసాధకులకు నది ద గ్గర వు కరకేతు తోపాటు దేవశర్మ కూడా కనిపించాడు . ఆ సివు యు ంలో హింసిల రథం ఒకటి వచ్చి నదిలో దిగింది. ఆ రథం పీ ది ను ంచి జారి అరణ్యంలో పిడిపొల్తు న వూ యూ సిరోవరేశ్వర ర్త్ణీ, కాంచనవూ లనూ ఎలా ర ించటవూ అని వాళ్ళ్ళ ఆలోచిం చేంతలో జలవ కరా^స్పి లు హింసిల రథం పీ దికి దాడి వచ్చారు . తరవాత—]

హింసిల రథాన్ని చు ట్టువు ట్టి పెట్టుకోవా లని చూ స్తున్న జలరా^స్పి లు కంటబడ గానే, జయ శీలు డు దూ రంగా పారవేసిన కత్తిని చప్పున చేతికి తీసు కుని, ''వీళ్ళేనా జలవ క ంా^స్పి లు ! తోడేళ్ళ తలలూ, వూ నవశరీరాలూ - వింతగా వున్నారు ,'' అన్నాడు .

వు కరకేతు తన చేతగల ఆయు ధాన్ని పైకెత్తి పట్టుకుని, ఎంతో ఆదు ర్దాపడిపోతూ , నాలు గడు గు లు నదికేసి నడిచి, అంతలోనే ఆగిపోయి , జయ శీలు డితో, ''జయ శీలా! ఈ జలరా^స్పి లు హింసిల రథాన్ని పట్టుకోవా లని చూ స్తున్నారు . వాళ్ళను హతవూ ర్చేం దు కు వూ కు సాయు ం రాలేవా?'' అని అడిగాడు .

జయ శీలు డు తాపెగా తన కత్తిని ఒరలో పెడు తూ , ''వూ కనకా^రాజు పిల్లలను వీ వూ యూ సిరోవరపిశాజు అపిహరించు కు పోయూ డు . నాకు వాళ్ళను ర ంచవలసిన బాధ్యతే కాక, ఈ దు ర్మార్గానికి పాల్పడిన వీ

రాజు మీద పగతీర్చుకోవలసిన అవసరం కూడా ఉన్నది. ఆ హింసిల రథంలో మీ రాజు లేకపోవటం, అతగాడి అదృష్టం, తెలిసిందా?'' అన్నాడు కోపంగా.

ఆ జవాబుకు మకరకేతు వెలవెల పోయి, దేవశర్మతో, ''వైద్యదేవా, జయశీలుడికి మామీద ఇంత గాఢమైన శత్రుత్వం ఉంటుందని నేనూహించలేదు. రాచపిల్లల కెలాంటి హానీ, మాయాసరోవరేశ్వరుడు చేయకపోగా, వాళ్ళిద్దరినీ ఎంతో ప్రేమగా సాకుతున్నాడు,'' అన్నాడు.

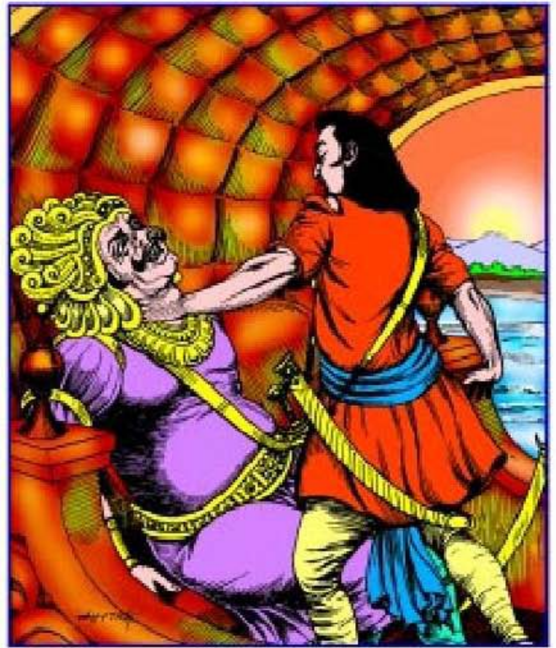
''జయశీలా, నా మాట విని, ముందు కత్తిని ఒరలో ఉంచి బయటికి రా. సరోవరేశ్వరుడి మీద పగసాధించేందుకు ఇది సరైన తరుణం కాదు,'' అన్నాడు దేవశర్మ.

ఆ మరుక్షణం జయశీలుడు, కత్తి దూశాడు. ఆ వెంటనే సిద్ధసాధకుడు, ''జై, మహాకాళా!'' అంటూ ఎగిరి నరవానరం మీద కూర్చున్నాడు. కను మూసి తెరిచేంతలో అందరూ భీకరంగా అరుస్తూ పొర్లు, నదిలో దూకి, జలరాక్షసులను ఎదుర్కొన్నారు.

ఈ లోపల హింసిల రథంలో ఉన్న అంగరక్షకుడు రథాన్ని జలరాక్షసుల చేతబడకుండా నదిలో అటూ ఇటూ పరిగెత్తించసాగాడు. ఏనుగు జలగ్రహం మీద ఎక్కి, కత్తి తిప్పుతూ తమ పైకి వచ్చిన మకరకేతుణ్ణీ, నరవానరం మీద సవారీ చేస్తూ వచ్చి పడిన సిద్ధసాధకుణ్ణీ చూసి జలరాక్షసులు హడలిపోయారు. వాళ్ళు పారిపోయేందుకు నీట మునగబోయేంతలో, మకరకేతు ఉసికొల్పిన జలగ్రహం, వాళ్ళను తొండంతో పట్టి ఎత్తి, నది ఒడ్డుకు విసిరి వేయసాగింది. జయశీలుడు నీళ్ళలో ఈదుతూ, అందిన శత్రువుణ్ణి అందినట్టు తన కత్తితో పొడవసాగాడు.

ఒక పావుగంట కాలం గడిచే లోపలే జలరాక్షసుల్లో కొందరు మరణించారు. చాలా మంది బాగా గాయపడి, నీట మునగలేకా, తేలలేకా నదీజలం వాలున పడి కొట్టుకుపోసాగారు. జలగ్రహం తొండంతో పట్టి ఒడ్డుకు విసిరినవాళ్ళు, నడుమూ, కాళ్ళూ చేతులూ బెణకటంతో, లేచి నీటి దగ్గరకు పోబోయి, అది సాధ్యంకాక కీచుమని అరుస్తూ గలగలా తన్నుకోసాగారు.

సిద్ధసాధకుడు ఎక్కిఉన్న నరవానరం ఒక జలవృకరాక్షసుణ్ణి రెండు చేతులతో గట్టిగా పట్టుకుని, సాధకుడితోపాటు నీటినుంచి బయటికి వచ్చింది. అతడి వెనకగా మకరకేతుడూ, సర్పనఖ, సర్పస్వరలూ ఒడ్డుచేరారు. జయశీలుడు మాత్రం హింసిల రథంలో ఎక్కి కూర్చుని, అందులో ఉన్నవాడికి కత్తి చూపి

బెదిరిస్తూ, "ఒరే, సిరోవరేశ్వరుడి అంగరక్షకుడా, రథాన్ని ఒడ్డుకు చేర్చు! రథంతోపాటు ఆకాశంలోకి ఎగిరి పారిపోవాలని చూశావో, ముందు నీ తల మొండెం నుంచి వేరైపోతుంది, జాగ్రత్త!" అని హెచ్చరించాడు.

ఆ మాటలకు అంగరక్షకుడు కళ్ళెర్రచేసి, "మహాశక్తి సంపన్నుడైన మాయాసరోవరేశ్వరుడి అంగరక్షకుణ్ణి, నేను! అలాంటి నన్ను ఇంతవరకూ ఇలా దూషించి అవమానపరిచినవాడెవడూ లేడు!" అన్నాడు.

"నేనున్నాను! ఏదీ చూస్తాను, కత్తి దూయగలవా?" అంటూ జయశీలుడు తన కత్తిని కిందపెట్టి, ఎడమ చేత్తో అంగరక్షకుడి మెడను గట్టిగా వడిసి పట్టుకున్నాడు.

అంగరక్షకుడు గొంతు బిగింపుకు విలవిల్లాడిపోతూ, "నువ్వెవరోగాని గొప్ప ధైర్యశాలివేగాక; బలవంతుడివి కూడా. నా మెడ వదులు," అన్నాడు.

జయశీలుడు అతడిని వదిలి, "ఇక మారు మాట్లాడకుండా, నీ రథాన్ని ఒడ్డుకు నడిపి. నీ యజమానిని గురించి, నీతో మాట్లాడవలసింది చాలా ఉన్నది," అన్నాడు.

అంగరక్షకుడు మరి నోరెత్తకుండా హంసిలను అదిలించి, వాటిచేత రథాన్ని నది ఒడ్డుకు లాగించాడు. రథం ఒడ్డుకు చేరగానే సిద్ధసాధకుడు ఉత్సాహంగా నరవానరం మీది నుంచి కిందికి దూకి, వానరం చేతుల్లో భయకంపితుడై వున్న జలవృకరాక్షసుడి చెవులు రెండూ పట్టుకుని నేలమీదికి దింపి, "ఒరే, నీటి తోడేలు వెధవా, పారిపోవాలని చూశావో చిత్రవధ చెయ్యగలను!" అని హెచ్చరించి, హంసిల రథం దగ్గరకు పోయి, "జయశీలా! ఈ రథం మీద నరవానరంతో హిమాలయ శిఖరాలకు పోయి, అక్కడ తపస్సు చేసుకోవాలని ఉన్నది. మా ఇద్దర్నీ ఇది మోయగలదంటావా?" అని అడిగాడు.

ఆ ప్రశ్నకు చిరునవ్వు నవ్వుతూ జయశీలుడు, రథంలో ఉన్న అంగరక్షకుడి కేసి చూశాడు. అంగరక్షకుడు రథచక్రాన్ని కళ్ళకద్దుకుని, "అయ్యా, ఇది మహాత్తుగల రథం. ఈ హంసలు కేవలం అలంకారప్రాయమైనవి. సిరోవరేశ్వరుడు కోరితే రథం, ఏడేడు పధ్నాలుగు లోకాలూ చుట్టబెట్టి రాగలదు. నా మాట నమ్మండి," అన్నాడు.

"అలాగా! అంత మహిత్తుగల రథం అరణ్యంలో రాబందుల దాడికి తలకిందులెందుకైంది? ఆ సమయంలో నువ్వనే మాయా సిరోవరేశ్వరుడు కూడా రథంలోనే ఉన్నాడు కదా? ఇక నోరు ముయ్యి, శూలానికి గుచ్చి నది మధ్యకు విసిరివేయగలను," అంటూ సిద్ధ

సాధకుడు అంగారకుడి పైకి శూలం ఎత్తాడు. జయశీలుడు అతణ్ణి శాంతింపచేసి, "సాధకా, రథం మీది నుంచి అరణ్యవాల్లోకి జారి పడింది ఒక్క సిరోవరేశ్వరుడే కాదు; హిరణ్యపురం రాజు కనకాక్షుడి కుమార్తె కాంచనమాల కూడా ఆ ప్రమాదానికి గురైంది. ఆ మాట మరవకు," అన్నాడు.

మకరకేతు విచారంగా ముఖం పెట్టి, "జయశీలా, మా రాజును వెతికి రక్షించేందుకు మేం ఈ హింసిల రథం మీద బయలుదేరుతున్నాం. ఆ మహారాజు ఎలావున్నాడో ఏమో?" అన్నాడు.

"మేమూ బయలుదేరుతున్నాం. రాజకుమార్తె కాంచనమాల ఏమైందో తెలుసుకోవాలి. ఒకవేళ ఆమెకు పెద్ద ప్రమాదం ఏమైనా జరిగివుంటే, అందుకు మీ రాజుదే పూర్తి బాధ్యత. అతడి తలను కనకాక్షరాజుకు కానుకగా ఇవ్వబోతున్నాను," అన్నాడు జయశీలుడు.

అంతవరకూ తల వంచుకుని దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తున్న దేవశర్మ, అప్పుడు చప్పున తల పైకెత్తి, "జయశీలా, లోగడే చెప్పాను, పగ సాధించేందుకు ఇది సమయం కాదని. వెంటనే బయలుదేరి ఆ సిరోవరేశ్వరుడూ, కాంచనమాలా అరణ్యంలో ప్రాణాలతో ఉన్నారో లేదో తెలుసుకోవటం ముఖ్యం," అన్నాడు.

"అవునవును, సరోవరరాజు మాటేమోగాని, కాంచనమాల సజీవురాలు అవునో కాదో తెలుసుకోవటం నాకూ, సిద్ధసాధకుడికీ ముఖ్యం. ఏం, సాధకా, ఇక ప్రయాణం అవుదామా?" అన్నాడు జయశీలుడు.

సిద్ధసాధకుడు చుట్టూ ఓమారు కలయచూసి, "ఇంత భీకర మహారణ్యంలో వాళ్ళు ఎక్కడ పడిపోయారో తెలుసుకోవటం ఎలా?" అన్నాడు.

సాధకుడు ఇలా ప్రశ్నించగానే హింసిల రథంలోని అంగారకుడు ఒడ్డుకు దిగి, సాధకుణ్ణి సమీపించబోయాడు, నరవానరం కళ్ళురుముగానే వెనక్కు రెండడుగులు వేసి, "అయ్యా, మా రాజుగారూ, కాంచనమాల అనే రాజకుమారీ అరణ్యంలో పడిపోయిన చోటు నాకు బాగా తెలుసు. ఆ ప్రదేశానికి దాపులనే ఒక కొండ ఉన్నది; ఆకాశాన్నంటే మహావృక్షాలున్నవి; ఒక చోట చెట్టూ చేమా లేని ఖాళీ ప్రదేశాన్నుంచి, తెల్లని పొగ ఆకాశంకేసి లేస్తున్నది," అన్నాడు.

"అదే సంగతి! అంగారకుడి సాయంతో మనం ఆ ప్రదేశాన్ని చేరగలం. ఇక రథం ఎక్కండి," అంటూ దేవశర్మ రథంకేసి బయలుదేరాడు.

"వైద్యదేవా! రథంలో అందరికీ చోటుం

టు ందా? సిద్ధసాధకుడూ, అతడి వాహినం మూటేమిటి? మకరకేతు తన జలగ్రాహంతో ఆకాశంలోకి ఎగిరి, మనను అనుసరిస్తాడా?'' అన్నాడు జయశీలుడు.

దేవశర్మ అందరికేసి ఓమారు చూసి, ''వాహినాలున్న వాళ్ళంతా, తమ వాహినాల మీద రావలసిందే. ఏం, సాధకా? ఏం, మకర కేతూ?'' అన్నాడు.

మకరకేతు, సిద్ధసాధకుడికేసి చూశాడు. సిద్ధసాధకుడు పెళ్ళు కొరుకుతూ మకరకేతు కేసి గుచ్చి చూస్తూ, ''మేము, మీ అంత వేగంగానూ, ఆ అరణ్యప్రాంతాన్ని చేరగలం. కాని, దారిలో ఈ మకరకేతు ఏదైనా మోసం చేయాలని చూశాడో – ఇతగాణ్ణి నా నరవాన రానికి మేతగా వేస్తాను,'' అన్నాడు.

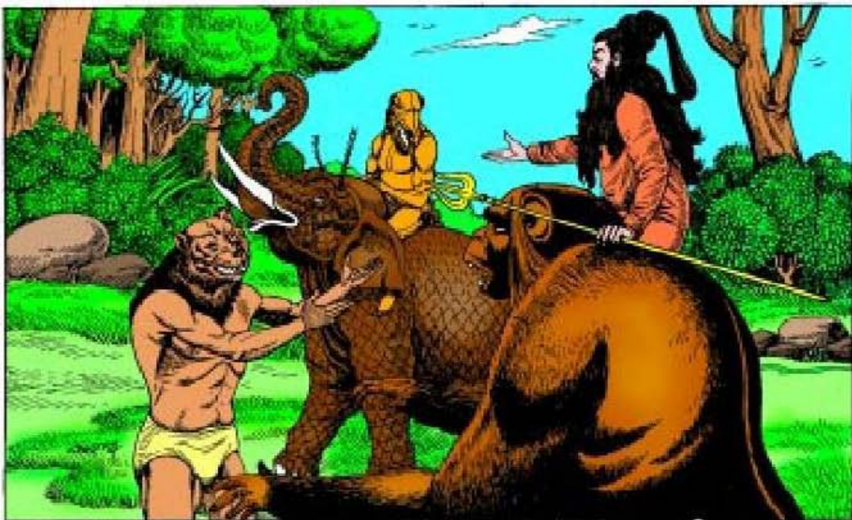
''సాధకా, కోప్పడకు. ఇప్పుడు మనమంతా మిత్రులం,'' అన్నాడు మకరకేతు.

''ఈ మాట చాలాసార్లు విన్నాను! రాజు గారి పిల్లలు కాంచనమాలా, కాంచనవర్మా సురక్షితంగా మాకు దొరికేవరకూ, మీ మాయా సిరోవరంతండాగాళ్ళందరూ మాకు పిరమ శత్రువులు!'' అన్నాడు సిద్ధసాధకుడు గంభీరంగా.

ఆ తరవాత సాధకుడూ, మకరకేతూ తప్ప మిగతావాళ్ళందరూ హింసిల రథంలో ఎక్కారు. అంగరకుడు వాళ్ళిద్దరికీ రావల సిన దిక్కు చూపించి, ''ఒక పెద్ద కొండా, మేఘాలను తాకే మహావృక్షాలూ... బాగా గుర్తుంచుకోండి,'' అన్నాడు.

హింసిలరథం ఆకాశంలోకి లేచింది. అది అలా కనబడకుండా పోగానే సిద్ధసాధకుడు నరవానరం భుజాల మీద ఎక్కి కూర్చుని, ''కేతూ, ఇక బయలుదేరదామా?'' అన్నాడు.

మకరకేతు తల ఊపి, జలగ్రాహం మీదికి పోయాడు. అంతలో సాధకుడికి బందీగా దొరికిన జలవకరాస్పుడు, అతడికి ప్రాణా

చారం పిడిపోతూ , ''వు హావీర్ు డా, నన్ను మీ బంటుగా వెంట తీసుకుపొండి. ఈనాటి నృ ంచీ నేను తవు~ుసవకుణ్ణి!'' అన్నాదు .

ఆ వూ టలకు సీద్ధసాధకుడ్రు ఉప్పొంగి పొల్ము , ''ఒరే, జలవ కా, లెస్సి పిలికామషా నా నరవానరం అంత వేగంగా నన్నను సిరించి రాగలవా?'' అన్నాద్రు .

''దొరా, నాకురెక్కలొకటే తక్కువ, అయినా నేలవీ ద ఆకాశంలోని పి° అంత వేగంగానూ పరిగెత్తగలను,'' అన్నాడు జల రాక్షసుడు.

''ఆహా, మెచ్చదగిన మాటరా, సేవకా!'' అంటూ సీద్ధసాధకుడ్రు , జలరా^స్పు డి భు జం తట్టి, నరవానరాన్ని అదిలించబోయే ంతలో అక్కడికి, వు ర్ర గ్ర జ్ఞానాని కొందర్ర పొటేళ్ళ వాహినాల వీ దఅన్ర చర్ర లతో కలిసీ వచ్చాద్ర .

''ఓహో, వీర వు ర్ర గ్ర జ్ఞానానా! ఏవి టి విశేషిం?'' అని అడిగాద్ర సీద్ధసాధకుడ్ర ఉత్సాహింగా.

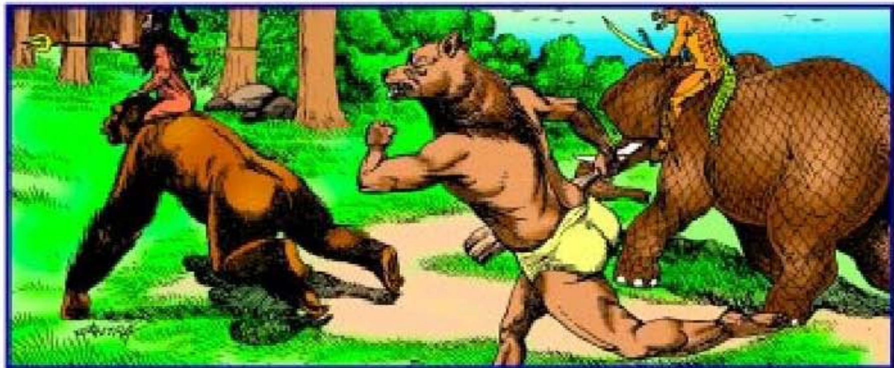
వు ర్ర గ్ర జ్ఞానాని, నది ఒడ్డున గాయ్ర పిడి గిలగిల్లాద్ర తు న్న జలవ కరా^స్పు లన్ల సొధ కుడికి చూ పిస్తూ , ''దొరా, ఇక్కడ జరిగిన దంతా వే వూ గ్ర ట్టచాటు న మూడి చూ శాం. ఈ తోడేలు తలల వు ను పి ల్ని ఏం చేయ్ర వు న్నార్ర ? వీళ్ళనిలా చికిత్స లేకుండా చావ నివ్వటం ధర్మంకాద్ర గదా?'' అన్నాద్ర .

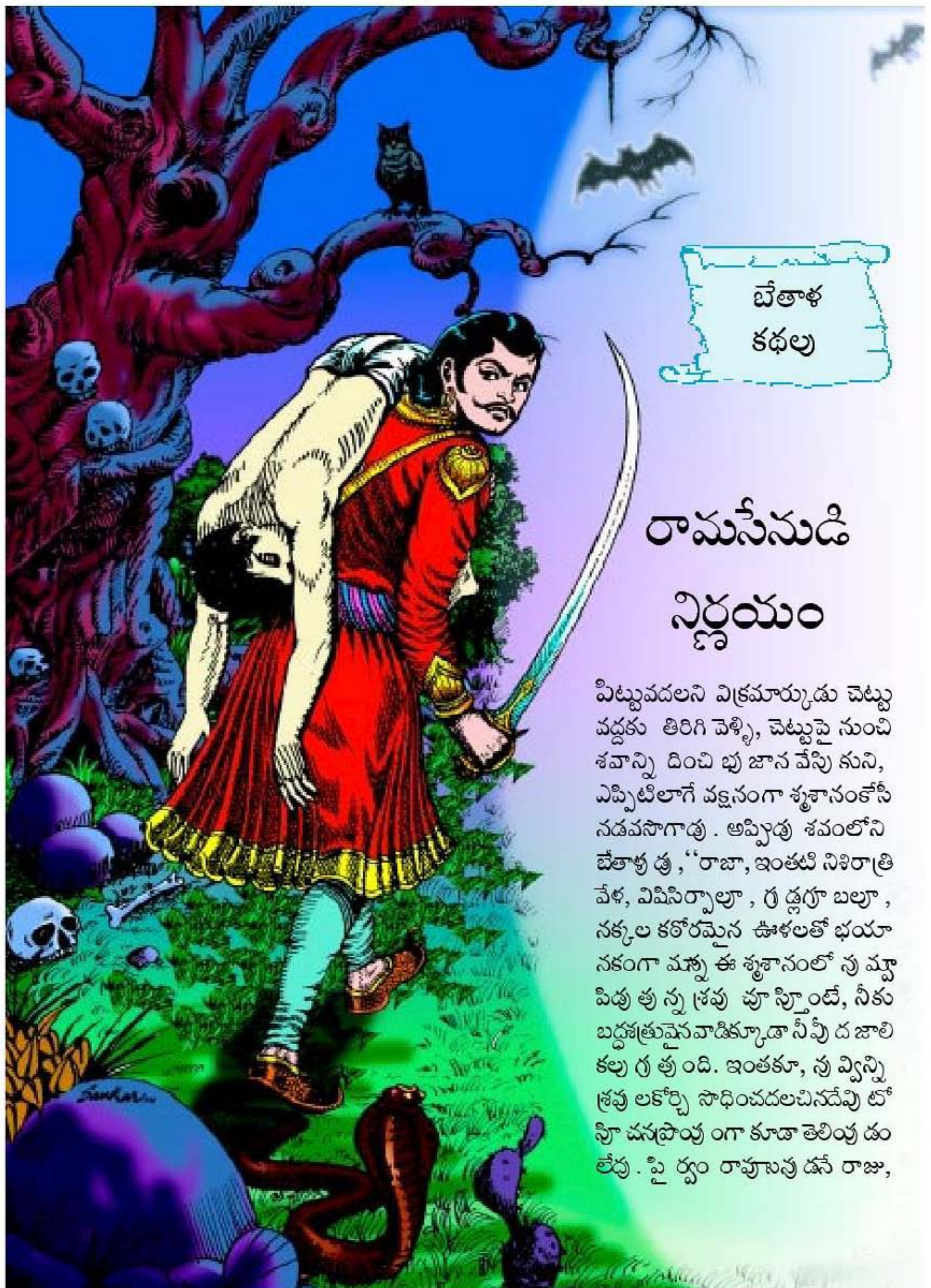
''వు ంచి వూ ట పిలికామషా ఆ ధ ర్మాత్మ ల్ని చికిత్స చేసు పిరలోకానికి పింపిూకాని జాగ్రత్త, కాస్తి ఊపిరీ, శక్తీ రాగానే వాళ్ళ్ళ వి వృ ర్మల్ని పిట్టకు తినేసు ప్రివూ దం ఉన్నది,'' అన్నాద్ర సీద్ధసాధకుడ్ర .

సీద్ధసాధకుడ్ర వూ ట వు గించే లోపిలే, మరుగుజ్జు సేనాని నదికి అవలివైపునున్న అరణ్యం కేసీ ఆశ్చర్యంగా చూ స్తూ, ''దొరా, అటు కేసీ చూ డండి! ఆకాశాన్నంటు తు న్న ఆ తెల్లని పోగ ఏవి టి? వ్ర హారణ్యం నిల్ర షూా కాలిపొత్ర న్నదా?'' అన్నాద్ర .

''అరణ్యం కాలటం కాద్ర ; ఆ పోగకు కారణం అర్ము న వు ంటల్లో వూ యూ సిరోపరే శ్వర్ర డనే ధ ర్మాత్మ డి శరీరం, సిజీవదపిసం అవతు న్నది! నరవానరా, ఆ లేస్తు న్న పొగకేసీ వాయువేగంతో పరిగెత్తు,'' అంటూ సిద్ధసాధ కుడ్ర వానరాన్ని అదిలించాద్ర .

నరవానరం అరణ్యం ప్రతిధ్వనించేలా ఒక కేకపెట్టి, బయలుదేరింది. దాని వెనకగా జల వ కరా^స్పి ద్రూ , ఏన్ర గ్ర జలగ్రీవాం వీ ద వు కరకేతూ కదిలార్ర . –(ఇంకాఉంది)

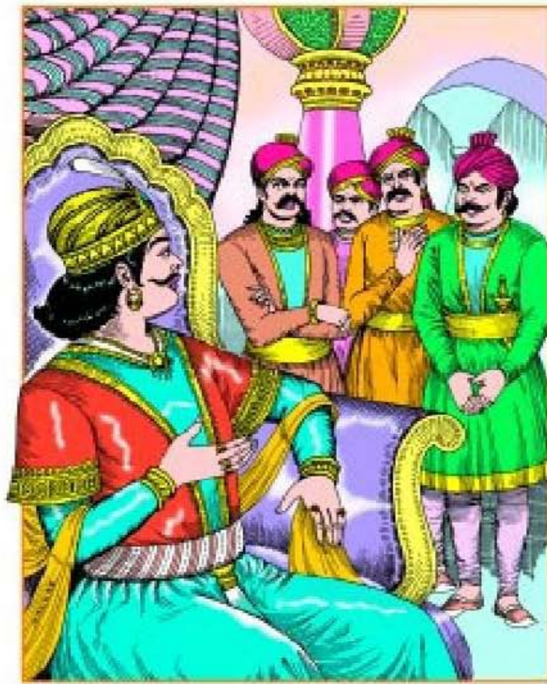

బేతాళ కథలు

రామసేనుడి నిర్ణయం

పట్టువదలని విక్రమార్కుడు చెట్టు వద్దకు తిరిగి వెళ్ళి, చెట్టుపై నుంచి శవాన్ని దించి భుజాన వేసుకుని, ఎప్పటిలాగే మౌనంగా శ్మశానంకేసి నడవసాగాడు. అప్పుడు శవంలోని బేతాళుడు, "రాజా, ఇంతటి నిశిరాత్రి వేళ, విషసర్పాలూ, గుడ్లగూబలూ, నక్కల కఠోరమైన ఊళలతో భయానకంగా వున్న ఈ శ్మశానంలో నువ్వు పడుతున్న శ్రమ చూస్తూంటే, నీకు బద్ధశత్రువైనవాడికూడా నీపై దయ జాలి కలుగుతుంది. ఇంతకూ, నువ్విన్ని శ్రమలకోర్చి సాధించదలచినదేమిటో స్పష్టంగా కూడా తెలియడం లేదు. పూర్వం రామసేనుడనే రాజు,

రాజ్యంలోని రెండు ముఖ్య నగరాలకు, తను నియమించిన అధికారుల పాలన ఎలా ఉన్నదీ ప్రత్యక్షంగా తెలుసుకునేందుకు, మారు వేషంలో వెళ్ళి, నానా ఇక్కట్లకూ గురై చివరకు వాళ్ళ శక్తిసామర్థ్యాల గురించిన అంచనా విషయంలో ఏమాత్రం సందర్భశుద్ధిలేని నిర్ణయాలు తీసుకున్నాడు. ఆ రాజు కథ చెబుతాను, శ్రమ తెలియకుండా, విను," అంటూ ఇలా చెప్పసాగాడు:

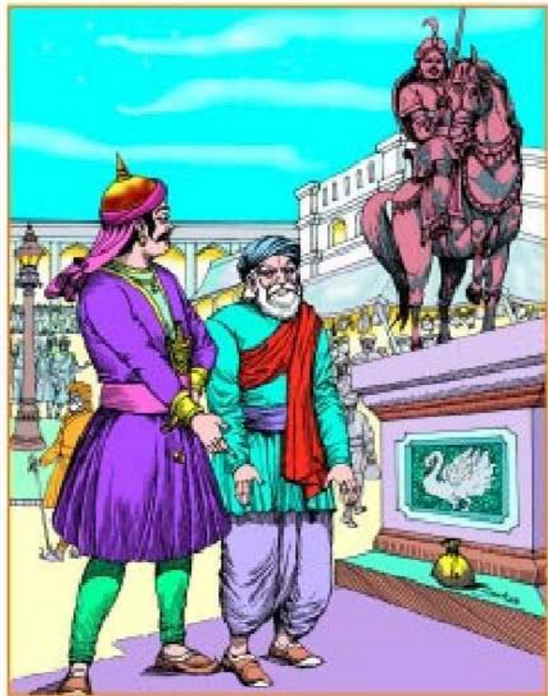
ఒకానొకప్పుడు ప్రమోదదేశాన్ని రామసేనుడనే రాజు పాలించేవాడు. ఆయన నిరంతరమూ ప్రజల కష్టసుఖాల గురించే ఆలోచిస్తూ, వారికి మేలు కలిగించే మంచి పనులెన్నో చేశాడు. అంతటితో తృప్తిచెందక, తాను సమకూర్చిన సదుపాయాలు సక్రమంగా చేరవలసిన ప్రజలకు చేరుతున్నవా లేదా అని తెలుసుకునేందుకు చారులను నియమించేవాడు. ఒకోసారి తనే మారు వేషంలో వెళ్ళి ఆరా తీసేవాడు.

అలా ఒకసారి రామసేనుడు మారువేషంలో భాగ్యపురానికి వెళ్ళాడు. అక్కడ ఏ నోట విన్నా భాగ్యపురం అధికారి దివ్యదత్తుడి గురించిన పొగడ్తలే వినపడ్డాయి, ప్రజలు తనను కూడా మరచి, దివ్యదత్తుణ్ణే పొగడుతూ ఉంటే, రామసేనుడి మనసుకు కష్టంగా తోచింది. ఆయన రాజధానికి తిరిగివెళ్ళాక కొందరు చారులను పిలిచి, "భాగ్యపురం అధికారి దివ్యదత్తుడికి పొగడ్తలంటే చాలా ఇష్టంలా ఉంది. ప్రజలు తనను పొగిడేందుకు అతడు రాజధనాన్ని దుర్వినియోగం చేస్తున్నాడని, నాకు అనుమానం కలుగుతున్నది. మీరు వెళ్ళి అతడి తప్పులు తెలుసుకురండి," అని పంపాడు.

చారులు వెళ్ళి వారం రోజుల్లో తిరిగివచ్చి, "ప్రభూ! దివ్యదత్తుడు ప్రభు భక్తిపరాయణుడు. ఏ పని చేసినా తమరి పేరు మీదగానే చేస్తాడు. అతడు కలిగించే సౌకర్యాలు గొప్పగా ఉన్న కారణంగా, ప్రజలు కృతజ్ఞతతో దివ్యదత్తుణ్ణి పొగుడుతున్నారే తప్ప, రాజధనాన్ని దుర్వినియోగం చెయ్యడం కారణం కాదు," అని చెప్పారు.

రామసేనుడికింకా నమ్మకం కలగలేదు. దివ్యదత్తుడు చారులకు కూడా లంచమిచ్చి ఉండవచ్చునన్న అనుమానం కలిగింది. తనే దివ్యదత్తుణ్ణి స్వయంగా పరీక్షించాలనుకున్నాడు. అందుకని ఆయన పరదేశిలా మారువేషం వేసుకుని భాగ్యపురం వెళ్ళాడు.

అక్కడ ఒక సత్రంలో బసచేసి ఆ సాయంత్రం సత్రం అధికారితో, "అయ్యా, నా వద్ద పదివేల వరహాలున్నవి. రాత్రి సమయంలో

నగరసించారం చేస్తూ, నగరం ఎంత అందంగా మూటు ందో చూ డాలను ంది. నా వరహాల పూ టను మీ వద్ద వుంచి వెళ్ళేదా?'' అని అడిగాడు.

''ఇది దివ్యదత్తు డి అధికారంలో మన్న నగరం. ఇక్కడ దొంగల భయు వు ండదు. నీమూటబ్బును సత్రంలోని నీ గదిలో వదిలి వెళ్ళవచ్చును. నా వద్ద దాచవచ్చును. మీ వెంట వుంచు కోవచ్చును,'' అన్నాడు సత్రం అధికారి.

రావూసును డు వరహాల పూ టను తీసి కునే నగర విహారానికి బయు ల్దేరాడు. నగర వీధులన్నీ దీపాలతో దేదీప్యమానంగా వెలిగి పోతూ, అది రాత్రికాదు పిట్టపగలా అని భ్రమ కొల్పేలా వున్నాయి. కొన్ని వైద్యశాలలు, ర^కభట గ హాలు తెరిచి మూడడం గమ నించిన రావూసును డు, దివ్యదత్తుణ్ణి మ నసు లోనే అభినందించు కోకుండా మూడలేక పోయూ డు. అయి నా, అయి న పిరీ^ ఇంకా ము గియ లేదు.

రావూసును డు తనవద్ద మన్న వరహాల పూ టను నగర వీ ధు ల్లో ఒకచోట మూచి, అక్కడినుంచి వెళ్ళబోతూండగా, ఎక్కణ్ణించో, ''ఏయ్, ఆగు!'' అన్న కేక వినబడింది.

ఆశ్చర్యంతో ఆగిపోయి న రావూసును డి ము ందు కు ఒకర^కభటు డు వచ్చి, ''ను వ్వి పూ టను ఇక్కడ ఎందు కు వదిలావు? ఇందు లో విపిపిదార్థాల్లాంటివి ఏవీ లేవూ కదా?'' అని అడిగాడు.

''అది నా ఇష్టం, అయి నా నన్నీ ప్రశ్న అడగడానికి నువ్వెవరు?'' అన్నాడు, రామ చును డు లేని కోపాన్ని నటిస్తూ.

''నేను ర^కభటు ణ్ణి. నగర వీధు ల్లో ఏ అల్లర్లూ జరక్కుండా యొస్యింగా మూడిగము నిస్తాంటాను! అ ది నా బాధ్యత,'' అన్నాడు ర^కభటు డు.

భటు డికి దొరక్కూడదని పిరు గు మిత్చు కున్నాడు, రావూసును డు. భటు డాయు న్ను తరుముతూ వెళ్ళాడు. ఒకచోట రాజుకు కాలుజారి, కింద పడడంతో తలకు దెబ్బ తగిలి వెంటనే స్పృహ తప్పింది.

ర^కభటు డు గట్టిగా ఈలవేశాడు. అప్పిడు నాలు గు వూ లల నుంచీ పు రికొం దరు భటు లు వచ్చారు. రావూసునుణ్ణి వైద్య శాలకు చేర్చారు.

వైద్యుడు, రాజు పరిస్థితి చూసి, ''దెబ్బ గట్టిగా తగిలింది!'' అంటూ తగిన చికిత్స చేసి, తగిలిన దెబ్బకు కట్టు కట్టాడు.

రామానుజుడు స్పృహవచ్చాక, "ప్రతి సామాన్యపౌరుడికీ ఈ నగరంలో ప్రాణరక్షణ ఉండడం చాలా గొప్ప విశేషం. ఈ ఏర్పాట్లన్నీ చేసిన దివ్యదత్తుడి దర్శనమయ్యేవరకూ, నాకు మనశ్శాంతి ఉండదు," అన్నాడు.

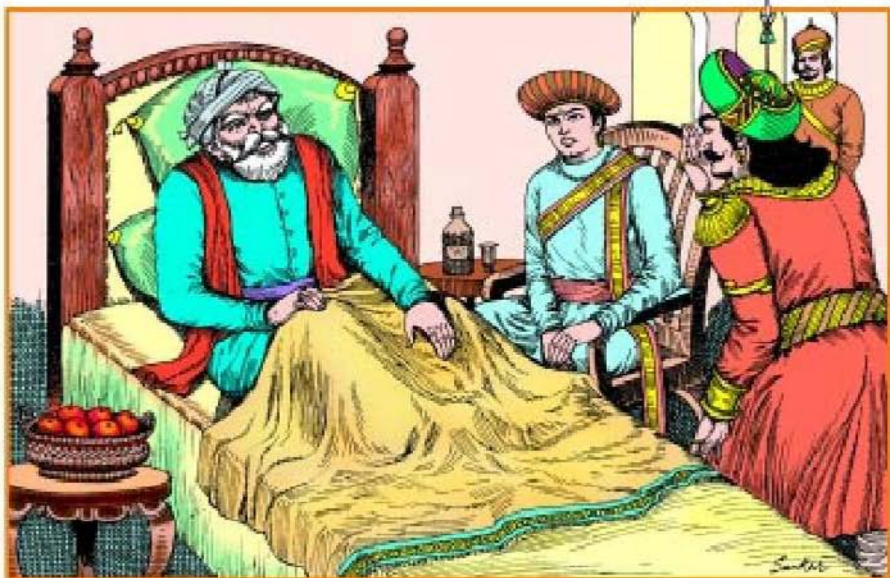
భటులద్వారా జరిగినది విన్న దివ్యదత్తుడు, కొద్దిసేపటికి వచ్చి రామానుజుణ్ణి పలకరించి, డబ్బు మూటను వీధిలో వదిలి పోవడాన్ని గురించి ప్రశ్నించాడు. అప్పుడు రాజు, "నేనీనగరంలో నీ పాలన ఎలా ఉందో పరిశీలించాలని మారువేషంలో వచ్చిన మహారాజు రామానుజుణ్ణి. ప్రజలకు అన్నివిధాలా భద్రత కల్పించడంలో నువ్వు చేస్తున్న కృషిని అభినందిస్తున్నాను," అన్నాడు.

దివ్యదత్తుడు వెంటనే ఆయన ముందు మోకరిల్లి, "ప్రభూ! నన్ను పరీక్షించాలన్న ప్రయత్నంలో, తమ ప్రాణాలకు ప్రమాదం తెచ్చే పరీక్షలు మాత్రం చేయకండి," అన్నాడు వినయంగా.

రామానుజుడు, దివ్యదత్తుణ్ణి మరొకసారి అభినందించి, రాజధానికి తిరిగి వెళ్ళాక, అతణ్ణి పిలిపించి ఘనంగా సన్మానించాడు. అది చూసి ఇతర నగరాల అధికారులందరూ, దివ్యదత్తుడిలాగే తమ నగరాలను తీర్చిదిద్ది సన్మానం పొందాలనుకున్నారు. అయితే, సౌభాగ్యపుర అధికారి భవ్యవర్మకు మాత్రం సన్మానం వెంటనేపొందాలన్న కోరిక పుట్టింది.

ఈ భవ్యవర్మ విలాసప్రియుడు. ప్రజల యోగక్షేమాలతడికి అంతగా పట్టవు. మహారాణికి దగ్గరబంధువన్న కారణంగా, రామానుజుడతడికి పదవినివ్వక తప్పలేదు.

భవ్యవర్మ, మహారాణిని కలుసుకుని, "నా నగరంలోనూ ప్రజలకు సకల సౌకర్యాలున్నాయి. దివ్యదత్తుడికి లభించిన గౌరవం,

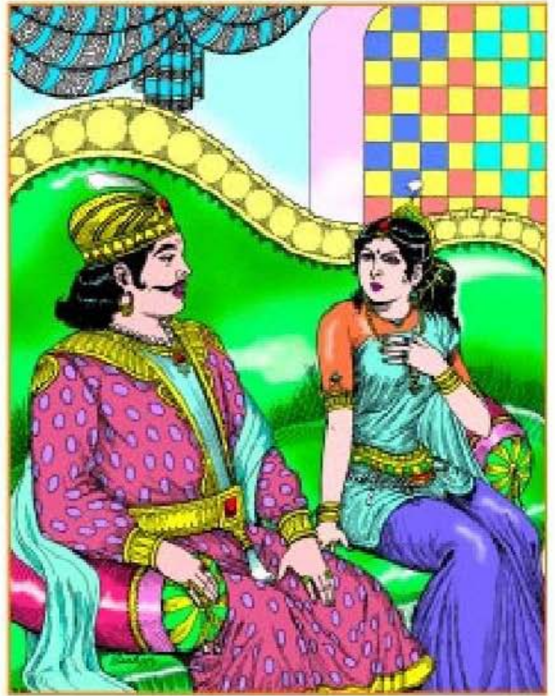
నాకు లభించకపోవడం చిన్నతనంగా మారి.
వీ ర , వు హారాజుకు ఒకసారి నగర సింద
ర్శనం చేయు వలసిందిగా చెప్పండి. నేనెంత
సివు ర్థ డినో అయు నే స్వియు ంగా చూ స్తార ,''
అన్నాడు .

రాణి ఈ విషయం రాజుకు చెప్పింది. అయు న రాణితో, ''అలాగే నేనొకవారం రోజుల్లో వెళతాను. ముందుగా చెప్పివెళితే భవ్యవర్మ తగిన జాగ్రత్తలు తీసు కుంటాడు . ఈ విషయం వు మ్మారహస్యంగా మాచు ,'' అన్నాడు .

వారం రోజుల తర్వాత రాజు తన భటు డొక డికి పిరదేశవేషం వేసీ స్భాగ్యపురం పంపాడు . తను నాగరికుడి వేషంలో పిరదేశవేషధారిని అను సిరించాడు . ఆ పిరదేశనే వు హారాజని భ్రమ పడిన భవ్యవర్మ, అతడికి నగరంలో ఎనలేని వు ర్యాదలు జరిగే ఏర్పాట్లు చేశాడు .

పిరదేశీ వేషధారి రాత్రిపూ ట నగరసించారం చేస్తూ డబ్బు విడిచిపేడితే ర`కభటు డతణ్ణి పట్టుకుని స్పృహ తప్పించి వెంటనే వైద్యశా లకు చేర్చాడు .

ఈ లోగా నాగరికుడి వేషంలో మన్న రావు ాసును డు తనకు విషజ్వరం సొకిందని వైద్య శాలకువెళితే, అక్కడఅందరూ పిరదేశికి వ ర్యా దలు చేసు ఏర్పాట్లలో మన్నారు . ఒక భటు డు , రామసేనుడితో నెమ్మదిగా, ''నగరంలోనివైద్య శాలల్లో సమర్థులైన వైద్యులు లేరు. నెల జీతాలిక్కడ సక్రవు ంగా అందవని-అంతా భాగ్యపురం వెళ్ళిపోయా రు . కొద్దివు ంది ప్రజ్ఞావంతు లాసువలు కేవలం భవ్యవర్మకే అందు తారు . నీకు ప్రాణాల వీ ద ఆశ ఉంటే, వెంటనే భాగ్యపురం వెళ్ళు!'' అని సలహా ఇచ్చాడు .

రామసేనుడు రాజధానికి తిరిగివెళ్ళి, మహారాణికి జరిగినదంతా చెప్పి, ''భవ్య వర్మకు నగరపాలనలో ఏవూ త్రవూ సివు ర్థత లేదని, నీక్కూడా తెలుసునని నాకర్థమైంది. బంధు ప్రీతి గదా! అందు కే వూ రు వేషంలో నా రాక గు రించి అ తడికి ముం దు గా వార్త అందేలా చేశావూ'' అన్నాడు నమ్మాతూ.

రాణి ఆశ్చర్యపోయి , ''భవ్యవర్మకు ముం దు గా వార్త పంపడంలాటిది నేనేం చెయ్య లేదు . వీ ర , వూ రు వేషంలో స్భాగ్యపురం వెళ్ళబోతున్న సంగతి నాతో చెపుతున్నప్పుడు, నా చెలికత్తెల్లో ఎవరో చాటుమాటుగా వుండి విని, ఈ వార్త భవ్యవర్మకు చేరవేసి మాటారు . నేను ఈ పని చేసిందెవరో విచారించి, తగు విధంగా శి స్తాను ,'' అన్నది.

రావూసును డు ఇందు కు అభ్యంతరం చెబుతూ, ''దేవీ! అలా శిక్షించడంలాటి పని

మాత్రం చేయకు. భవ్యవర్మ నీ బంధువు కనుక, అతడికి అంతో ఇంతో మేలుచేసి, నీ మెప్పు పొందాలని ఆ పని చేసి ఉంటారు," అన్నాడు.

ఆ తర్వాత, వారం తిరక్కుండానే రామసునుడు, భాగ్యపురం అధికారి దివ్యదత్తుణ్ణి సౌభాగ్యపురానికీ – సౌభాగ్యపురం అధికారి భవ్యవర్మను భాగ్యపురానికీ అధికారులుగా నియమించాడు.

బేతాళుడు ఈ కథ చెప్పి, "రాజా, రామసునుడు, భవ్యవర్మ–దివ్యదత్తుల శక్తిసామర్థ్యాలను సరిగా అంచనా వేయలేకపోయాడనేది, అతడు చేసిన మార్పుల ద్వారా తెలుస్తూనే ఉన్నది కదా? చక్కని పరిపాలనతో ప్రజాభిమానాన్ని చూరగొన్న దివ్యదత్తుణ్ణి, సౌభాగ్యపురం అధికారిగా నియమించడం, ప్రజల సమస్యలను పట్టించుకోక విలాస జీవితం గడిపే భవ్యవర్మను భాగ్యపురం అధికారిగా నియమించడం, ఏమాత్రం సందర్భశుద్ధిలేని, అనాలోచిత నిర్ణయమే గదా? ఈ సందేహాలకు సమాధానం తెలిసికూడా చెప్పకపోయావో, నీ తల పగిలిపోతుంది," అన్నాడు.

దానికి విక్రమార్కుడు, "రాజు రామసునుడి నిర్ణయం ముఖ్యంగా భాగ్యపుర, సౌభాగ్యపుర ప్రజలను దృష్టిలో ఉంచుకుని చేసినది. ఎంతోకాలంగా దివ్యదత్తుడి అధికారంలో సర్వసౌఖ్యాలూ అనుభవిస్తున్న భాగ్యపుర ప్రజలు, కొత్తగా నియమించబడిన భవ్యవర్మ విలాసజీవితాన్నీ, ప్రజల బాగోగుల గురించి పట్టించుకోకపోవడాన్నీ ఎంతోకాలం సహించరు. వాళ్ళు తమ దుస్థితి గురించి తప్పక రాజు దగ్గర మొరపెట్టుకుంటారు. అప్పుడు భవ్యవర్మను పదవి నుంచి తొలగించవచ్చు. ఆ స్థితిలో రాణి కూడా అందుకు తప్పక అంగీకరిస్తుంది. ఇక సౌభాగ్యపురానికి కొత్త అధికారిగా నియమించబడిన దివ్యదత్తుడు ప్రజల యోగక్షేమాల విషయంలో తగు శ్రద్ధ తీసుకుని, త్వరలోనే సౌభాగ్యపురాన్ని భాగ్యపుర స్థాయికి కూడా అభివృద్ధిచేయగలడు. ఇలా ఆలోచించే రామసునుడు, ఈ నిర్ణయం తీసుకున్నాడు. కనుక, అందులో సందర్భశుద్ధి లేకపోవడం, అనాలోచితం అంటూ ఏమీ లేదు," అన్నాడు.

రాజుకు ఈవిధంగా మౌనభంగం కలగగానే, బేతాళుడు శవంతోసహా మాయమై తిరిగి చెట్టెక్కాడు. –(కల్పితం)

[ఆధారం: జొన్నలగడ్డ రామలక్ష్మి రచన]

తల నీలాల మొక్కుబడి

ఆలయపట్టణమైన తిరుపతి బస్‌స్టాండ్, రైల్వేస్టేషన్ ప్రాంతాలలో ఎటు చూసినా బోడిగుండ్లే కనిపిస్తాయి. పురుషులు, స్త్రీలు, పిల్లలు, పెద్దలు అందరూ బోడిగుండ్లతోనే కనిపించడం కొత్తగా వచ్చినవారికి వింతగా అనిపించవచ్చు. అయితే, ఈ బోడితలలవారు ఎవరా అంటే ఆంధ్ర, తమిళ ప్రాంతాలనుంచి వచ్చిన ఏడుకొండలవాడి భక్తులే. వీళ్ళందరూ తిరుమల వేంకటేశ్వరస్వామికి భక్తితో తలనీలాలు సమర్పించినవారే. గుడిలో పుట్టెంట్రుకలు తీసి పిల్లల చెవులు కుట్టడం ఈనాటికీ తెలుగు, తమిళ ప్రాంతాలలో సంప్రదాయంగా కొనసాగుతున్నది. కొందరైతే పిల్లలకు ఒక ఏడాది పూర్తయ్యేలోగా కులదైవానికి ఈ మొక్కుబడిని చెల్లిస్తారు. ఇలా చేయడం పిల్లల ఆయురారోగ్యాలకు మంచిదని భక్తుల విశ్వాసం. అదిసరే, దేముడు నిజంగానే భక్తుల జుట్టును కోరుతాడా అంటే, మొక్కుబడులు చెల్లిస్తే దేవుడు చల్లగా చూస్తాడని మామూలు భక్తులు విశ్వసిస్తారు. జుట్టులో కాదు; దానిని సమర్పించేప్పుడు మనలో కలిగే భక్తి, త్యాగం ప్రధానమని విజ్ఞులు వ్యాఖ్యానిస్తారు. పురుషులైనా, స్త్రీలయినా మనిషి అందానికి జుట్టు ప్రధానమైనది. అలాంటి ముఖ్యమైన దానిని దేముడికి సమర్పించడమంటే ఎంతో భక్తిభావం, త్యాగబుద్ధి ప్రదర్శించడమే అవుతుంది కదా!

మిరియాల సమర్పణ!

దేవతలను పూజించడానికి మల్లెలు, మొల్లలు, సంపెంగలు, గులాబీలు.. మొదలైన పుష్పాలే కాదు మిరియాలు కూడా సమర్పించవచ్చు! ఉత్తరకేరళ కొడుంగల్లూర్ పట్టణంలో వెలసిన భద్రకాళి ఆలయంలో, దేవతకు ఇతర పూజాద్రవ్యాలతో పాటు మిరియాలు కూడా సమర్పిస్తారు. కాళి అంటే నలుపు అని ఒక అర్థం ఉంది. మిరియాల రంగు కూడా నలుపు గనక అది కాళికి ప్రీతిపాత్రమని చెబుతారు. మిరియాలు భక్తితో సమర్పిస్తే భద్రకాళి అమ్మవారు, మశూచి, పొంగు లాంటి అంటు వ్యాధులు రాకుండా కాపాడుతుందని భక్తుల విశ్వాసం!

మేక నవ్వు - ఏడుపు!

పూర్వాచార పరాయణుడూ, పరమ భక్తుడూ అయిన ఒక గృహస్థు యజ్ఞం చేయ తలపెట్టాడు. యజ్ఞం చేస్తే మోక్షం ప్రాప్తిస్తుందనీ, మనోవాంఛితాలు సిద్ధిస్తాయనీ ఆ కాలంలో విశ్వసించేవారు. ఆ గృహస్థు చేయదలచిన యజ్ఞానికి బలివ్వడానికి ఒక మేక కావలసి వచ్చింది.

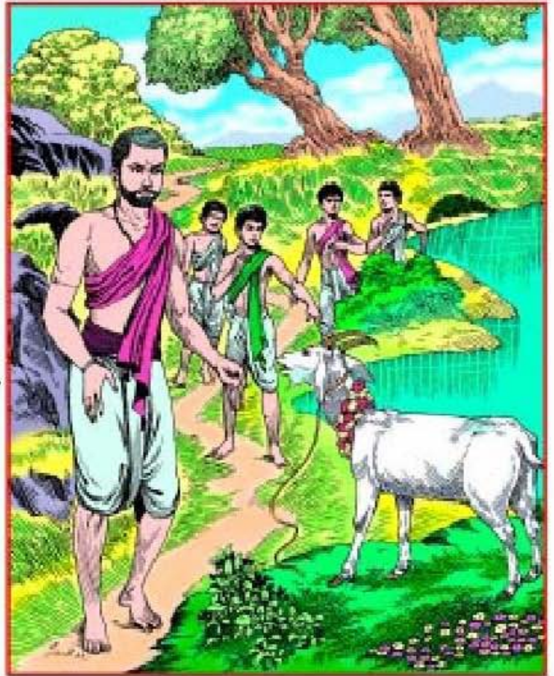
ఆ గృహస్థు ఒక గురుమా తన పూర్వ శిష్యుడైన ఒక సంపన్నుడి దగ్గరికి వెళ్ళి ఒక మేకను అడిగి తీసుకు రమ్మని ఇద్దరు శిష్యులను పంపాడు. ఇద్దరు శిష్యులూ అలాగే వెళ్ళి, సాయంకాలానికి ఒక బలిసిన మేకను వెంట బెట్టుకుని వచ్చారు.

మరునాటి ప్రాతఃకాలంలోనే యజ్ఞానికి సన్నాహాలు ఆరంభమయ్యాయి. యజ్ఞానికి సంబంధించిన ఇతర ఏర్పాట్లను చూస్తున్న గృహస్థు శిష్యులను పిలిచి, “మేకను తీసుకు వెళ్ళి, కొండ పాదతలంలో ఉన్న కొలనులో శుభ్రంగా స్నానం చేయించి, మెడకు పూలదండను అలంకరించి, తలకు పసుపు కుంకుమలు రాసి పట్టుకురండి,” అని ఆజ్ఞాపించాడు.

ఇద్దరు శిష్యులు మేకను పట్టుకుని నడిచారు. మరిద్దరు వారితో కలిసి మేకను కొలను వద్దకు తీసుకు వెళ్ళారు. ఇద్దరు మేకకు స్నానం చేయించారు. ఇద్దరు కొలను గట్టున ఉన్న చెట్ల నుంచి పూలు కోసి మాల కట్టారు. స్నానం చేయించాక మేకను గట్టుకు లాక్కు వచ్చి మాల వేస్తున్నప్పుడు ఒక వింత జరిగింది. మేక మనిషిలా నవ్వింది!

మేక నవ్వు విని శిష్యులు హడలిపోయారు. మేక రెప్పలల్లారుస్తూ, వాళ్ళకేసి చూసింది.

వాళ్ళు తన నవ్వును విని బెదిరిపోయారని గ్రహించింది.

శిష్యులు ఏం చేయడానికీ తోచక ఒకరి ముఖాలొకరు చూసుకుంటూ ఉండగా మళ్ళీ ఒక విచిత్రం జరిగింది. ఇప్పుడు మేక మనిషిలా ఏడ్చింది!

ఒక శిష్యుడు పరుగు పరుగున గురువుగారి దగ్గరికి పోయి, మేక నవ్విన సంగతి భయం భయంగా వివరించాడు.

అంతా విన్న గురువు "ఆ జీవినేదో ఆవహించినట్టున్నది," అన్నాడు తల పంకిస్తూ. యజ్ఞానికి బలి ఇవ్వడానికి ఆ మేక పనికి వస్తుందా, రాదా అన్న అనుమానం గురువుకు కలిగింది. శిష్యుడు దారితీయగా కొలను కేసి నడిచాడు.

గురువు రాగానే మేక ఆయన్ను తదేకంగా చూడసాగింది. దాని కళ్ళు వింతగా మెరుస్తున్నాయి. మరుక్షణమే ఎవరూ ఎదురు చూడని మరొక పెద్ద విచిత్రం జరిగింది. మేక వింతైన మానవ స్వరంతో, "అవును. నువ్వు ఊహించినది నిజమే. నీ వంటి గృహస్థు ఆత్మనే నేను. ఈ మేకను ఆశ్రయించి ఉన్నాను. అయితే, ఇది నాకు మొదటి అనుభవం కాదు. ఇంతకు పూర్వం నాలుగు వందల తొంభైతొమ్మిదిసార్లు నాకు ఇలాంటి అనుభవమే ఎదురయింది. నీలాంటి పరమ భక్తులు యజ్ఞం చేసి బలి ఇచ్చిన నాలుగు వందల తొంభైతొమ్మిది మేకలను ఆవహించాను. అలా ఆవహించి దాదాపు మేకల బతుకే బతికాను. బలి అయ్యే బాధను అనుభవించాను. ఎందుకో తెలుసా?" అని గురువును అడిగింది. "తెలియదు," అన్నాడు గురువు భయంతో వణుకుతూ.

"ఒకానొకప్పుడు సంపన్న గృహస్థుగా ఉన్న నేను, ఇప్పుడు నువ్వు చేస్తున్నట్టు యజ్ఞం చేయ తలపెట్టి ఒక మేకను బలి ఇచ్చాను. ఆ కారణంగా యజ్ఞానికి బలి అయ్యే మేక బాధను ఐదు వందలసార్లు స్వయంగా అనుభవించవలసి వచ్చింది. ఇదే నా ఆఖరి వంతు. దానిని తలుచుకునే విముక్తి కలుగబోతున్నందుకు ఆనందంతో నవ్వాను," అని వివరించింది మేక ఉత్సాహంతో తల ఆడిస్తూ.

"ఈ మేక జన్మనుంచి విముక్తి కలుగుతున్నందుకు నవ్వావు బావుంది. మరి ఎందుకు ఏడ్చావు?" అని అడిగాడు గురువు కాస్త స్థిమితపడి.

"అందుకు కారణం తెలుసుకోవాలని ఉందా. చెబుతాను, విను. నీ విధిని తలుచుకునే ఏడ్చాను. మరణించాక నువ్వు కూడా నాలాగే ఈ శిక్ష ఐదు వందలసార్లు అనుభవించాలి కదా? దానిని తలుచుకునే ఏడ్చాను.

సిరే, అది నీ ఖర్మ. ఇంకా కాలయ్యా పినదేనికి? పిద, యు జ్ఞవాటికకు వెళదాం. వీలైనంత శీఘ్రంగా, నా తలన్ర నరికి నాకు పాపివిముక్తి కలిగించు ,'' అని వేఢ్రు కున్నది వే క.

అయి తే గు రు మాయు జ్ఞాన్ని జరపాలనే సింకల్పాన్నే వదు లు కున్నాఢ్రు . ''న్ర మ్మాఇక్కడ యు థేచ్ఛగా తిరగవచ్చు. నీప్రాణాలు తీయు డం నాకు ఇష్టం లేదు ,'' అన్నాఢ్రు వే కతో.

''అయ్యయ్యో.. వద్దు వద్దు.. నన్ను వెంటనే చంపెయ్. మేక చావుతో నాకు విముక్తి కలు గు తు ంది. బహు శా నేన్ర వు ళ్ళీ వు నిషీ జన్మనెత్తినట్టయితే మేకలను బలి ఇవ్వడం కన్న ఉత్తమమైన పనులు చేయుగలను. కాబట్టి కాలయ్యా పిన చేయు కుండా నన్ను వెంటనే బలి ఇవ్వు,'' అని వే క ప్రార్థించింది.

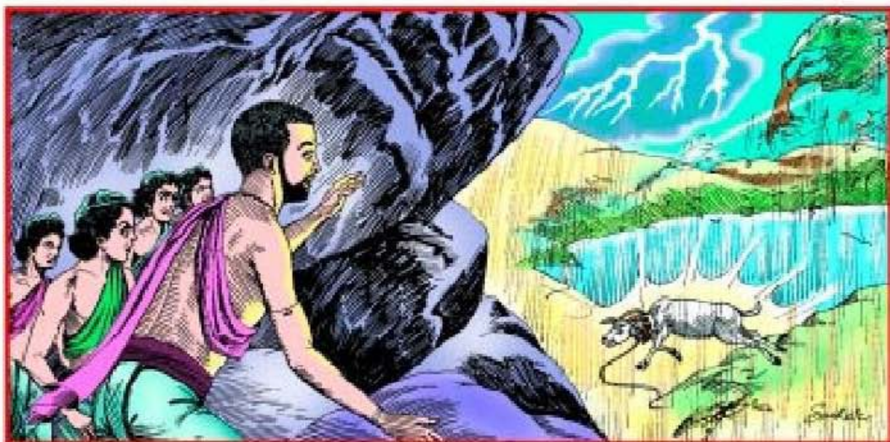
''వీలు కాదు . నేనాపిని చేయు లేన్ర ,'' అన్నాఢ్రు గు రు మానిష్కృర్షగా.

''అయి నా ఈ రోజే నాకు విము క్తి కలగడం వు ందే నిర్ణయు ంచబడింది. కనక, న్ర మ్మాబలి ఇవ్వకపోతే ఏ మిటో న్రన్ను చంపి తీరుతు ంది,'' అన్నది వే క.

గు రు మాటలాంటి సిపూ ధానవ్వూ ఇవ్వ లేదు . ఆ సివు యు ంలో హఠాత్తుగా ఆకాశం మేఘావృతమైంది. కొలను చుట్టూ ఉన్న చెట్లను పెకలించే విధంగా తుఫానులా పెను గాలు లు వీ చసాగాయి . చూ స్తు ండగానే గాలికి చెట్ల కొవ్మ లు విరిగిపిడసాగాయి . కొన్ని చెట్లు ఫెళఫెళారావాలతో అలాగే నేలకు ఒరగసాగాయి . వర్షం కూడా ఆరంభయి ంది. గు రు వై , అయు న శిష్యు లూ ర౯ణకోసం దాపిఖున్ర న్న ఒక గుహలోకి వెళ్ళారు. వాళ్ళు మేక ఏమయిందా అని ఆతృతగా వెలుపలికి చూశారు. వాళ్ళ కళ్ళెదుటే భయంకరమైన పిడుగుపాటుకు గురై మేక మరణించింది!

వాన వెలిశాక గు రు శిష్యు లు గ్రావు ం కేసీ బయు లు దేరాఢ్రు . అప్పుడు ఒక శిష్యు ఢ్రు , ''మమ్మల్ని వెళ్ళి వేరొక మేకను తీసుకు రమ్మ న్నారా?'' అని గు రు వుగ్రు అడిగాఢ్రు .

''వద్దు, నాయ్ర నా. నేన్ర యు జ్ఞానికి వే కన్ర బలి ఇవ్వబోవడం లేదు . అది లేకుండానే యు జ్ఞం చేయు వచ్చు,'' అన్నాఢ్రు గు రు మాట ధ నిర్ణయు ంతో. -బిందుసార్

మళ్ళీ చ్యూయింగ్ గమ్

సింగపూర్ ప్రభుత్వం రెండేళ్ళ క్రితం తీసుకు వచ్చిన ఒక చట్టంద్వారా ఆ ద్వీపదేశంలో చ్యూయింగ్ గమ్ అమ్మకాన్ని నిషేధించింది. ఇప్పుడు ఆ నిషేధం పాక్షికంగా తొలగించ బడింది.

ఇక మీదట ఔషధ ప్రయోజనాల కోసం డాక్టర్లు, దంత వైద్యులు రాసి ఇచ్చే, మందుల షాపులలో అమ్మబడే చక్కెరలేని చ్యూయింగ్ గమ్‌లను ఉపయోగించవచ్చు. అయినా, ఇలాంటి చ్యూయింగ్ గమ్ కూడా నోట్లో అరుచిని కలిగిస్తుందని కొందరు అభిప్రాయపడుతున్నారు.

ఉత్తరాల రికార్డు!

అన్నిచోట్లా వార్తాపత్రికలన్నీ 'సంపాదకుడికి ఉత్తరాలు' ప్రచురించడం అందరికీ తెలిసినదే. వివిధ విషయాల గురించి పత్రికలకు పాఠకులు ఉత్తరాలు రాస్తూ ఉంటారు. ఆ ఉత్తరాలు పత్రికలో వెలువడిన వార్త గురించి, వ్యాసం గురించి అభిప్రాయాలు కావచ్చు. మంచీ చెడూ వ్యక్తిగత అనుభవాలు కావచ్చు. సామాజిక, రాజకీయ సమస్యల గురించి కావచ్చు. కొందరు వ్యక్తులు, సంస్థలు చేసే పోరబాట్లను, తప్పులను గురించి హెచ్చరికలు, విజ్ఞప్తులు, ఫిర్యాదులు కావచ్చు. వాటిద్వారా ఆయా సమస్యలకు పరిష్కారాలు కూడా లభిస్తాయి. ఈ విధంగా పదిమందితో పంచుకోవాలన్న ఆసక్తితో ఏ విషయం గురించయినా ఉత్తరాలు రాయవచ్చు. ఉత్తరాలు రాయడంలో ఢిల్లీకి చెందిన సుభాష్ అగర్వాల్ అనే ఒక హోల్‌సేల్ బట్టలవ్యాపారి సరికొత్త రికార్డును సృష్టించి, గిన్నిస్ బుక్ ఆఫ్ రికార్డ్స్‌లో స్థానం సంపాదించారు. వివిధ పత్రికలలో ఆయన రాసిన 1,200 ఉత్తరాలకు పైగా ప్రచురింపబడ్డాయి!

బంగారు గుడ్లు

పిండరీపురం అనే ఊరిలో సోమన్న అనే రైతు ఉండేవాడు. అతనికి గోపయ్య, గోవిందు అనే ఇద్దరు కొడుకులు. ఇద్దరికీ పెళ్ళిళ్ళు చేశాడు. సోమన్న ఇల్లు పెద్దదే కావడంతో, అంతా కలిసి జీవిస్తున్నారు.

సోమన్నకు నాలుగెకరాల పొలం వుంది. సోమన్న ముసలివాడైపోవడంతో, పొలం పనుల బాధ్యత కొడుకులకే వదిలిపెట్టాడు. గోపయ్య వేకువజామునే లేచి పొలానికి వెళ్ళిపోయేవాడు. పొద్దస్తమానం పొలంలో కష్టపడేవాడు. కానీ గోవిందు మాత్రం కలలు కంటూ బారెడు పొద్దెక్కేదాకా నిద్రపోయేవాడు.

గోవిందు భార్య రాధకు, భర్త ప్రవర్తన కోపం తెప్పించేది. "పొద్దస్తమానం అలా గాలిమేడలు కడుతూ కూర్చునేకన్నా, పొలానికివెళ్ళి మీ అన్నగారికి పొలం పనులలో సాయపడొచ్చుగా!" అనేది.

అందుకు గోవిందు తాపీగా, "తొందర పడతావెందుకు! ఏదో ఒక రోజు బంగారు గుడ్లు పెట్టే బాతు నాకు దొరక్కపోతుందా. మనం కష్టపడకుండానే లక్షాధికారులం కాకపోతామా!" అనేవాడు.

గోపయ్య, అతని భార్య ఉత్తములు కావడంవల్ల, గోవిందును చూసీచూడనట్టు వూరుకునేవారు.

ఇలా ఉండగా, ఒక రోజు రాత్రి ఒక అపరిచిత యువకుడు, గోవిందు ఇంటికి వచ్చాడు. మంచంలో పడుకున్న గోవిందు అతన్ని చూస్తూనే లేచి కూర్చుని, "ఎవరు కావాలి?" అని అడిగాడు.

"నా పేరు హరి. మాది ఈ పక్కనున్న పొరుగూరే. చాలా ముఖ్యమైన పనిమీద వేరే ఊరుకు ప్రయాణమయ్యాను. చీకటిపడింది; దయచేసి ఈ ఒక్కరాత్రి ఆశ్రయం ఇవ్వగలిగితే, పొద్దున్నే నా దారిన నేను వెళతాను," అన్నాడు ప్రాధేయపూర్వకంగా.

"అలాగా! ఈ వసారాలోనే మంచం వేస్తాను. భోజనం చేసి విశ్రమించు," అన్నాడు గోవిందు.

కోలపిల్లి ఈశ్వర్

అరగంట తర్వాత గోవిందు, హరి భోజ నాలు పుగించారు. వసారాలో పుంచంవేద్దా మని వచ్చిన గోవిందు, అతని చేతిలో బంగారు రంగులో తళతళ మెరిసిపోతున్న ఒక కోడి పెట్టను చూసీ, ఆశ్చర్యపోతూ, "ఏమిటీ కోడి బంగారంలా మెరుస్తున్నదే!" అన్నాడు.

హరి నవ్వి, "మెరవడం కాదు. నిజంగానే ఇది బంగారు కోడి. బంగారు గుడ్లు పెడు తుంది!" అన్నాడు.

"కోడి బంగారు గుడ్లు పెట్టడమే మిటయ్యా! ఏదో తమాషాకంటున్నావనుకుంటాను," అన్నాడు గోవిందు.

వెంటనే హరి తన పక్కనవున్న సంచీలోంచి, తళతళ మెరుస్తున్న ఒక గుడ్డును తీసి, "ఇదిగో, ఇది ఈ కోడిపెట్టిన బంగారు గుడ్డు. నెలకొకసారి ఇలా బంగారు గుడ్డు పెడుతుంది," అన్నాడు.

"నిజమా? ఈ కోడి నీదేనా? దీన్ని తీసు కుని ఎక్కడికెళుతున్నావు?" అని అడిగాడు గోవిందు కళ్ళింతచేసి.

"దీనిని నాకొక మాంత్రికుడిచ్చాడు. కానీ దీన్ని పోషించే శక్తి నాకు లేకపోవడంవల్ల, పొరు గూరులో వున్న మా బంధువులకు అప్పగించడానికి తీసుకెళుతున్నాను," అన్నాడు హరి దిగులుగా ముఖం పెట్టి.

గోవిందు ఆయోమయంగా చూస్తూ, "ఈ కోడిని మీరెందుకు పోషించలేకపోతున్నావా? ఇదేమన్నా వజ్రవైడూర్యాలను తింటుందా?" అన్నాడు.

హరి ఒక క్షణం ఆగి, "అదేం కాదు. ఈ కోడి కొక విచిత్రలక్షణం మాది. ఇది వరాహమూలు గుడ్లు పెడుతూ తన యజమాని పండించిన పొలంలోని ధాన్యపుగింజలు తింటేనే, నెల కొకసారి బంగారు గుడ్డు పెడుతుంది. ఆ ధాన్యపుగింజలను తింటూ న్నకొద్దీ గుడ్ల రంగు బంగారంగా మారుతుంది. నాకు మా ఊళ్ళో కుంటపొలం కూడా లేదు, దీన్నెలా పోషించ గలను?" అన్నాడు.

గోవిందుకు, ఆ కోడిని సొంతం చేసుకోవా లన్న ఆశ పుట్టింది. అతడు, హరి రెండు చేతులూ పట్టుకుని, "చూడు, బాబూ! నాకూ, మా అన్నయ్యకూ కలిపి నాలుగెకరాల పొలం

వుంది. నా రెండెకరాల వాటాలో పంట వేసి, ఆ వచ్చిన గింజలతో, ఈ కోడిని హాయిగా పోషించుకుంటాను. మీ కోడిని నాకే అమ్ము!" అన్నాడు.

హరి కాసేపు తలాడిస్తూ వక్షనంగా నవ్వుకుని, ఆ తరవాత, "ఈ కోడికి ప్రస్తుతం నువ్వు ఇచ్చినా డబ్బేమీ తీసుకోను. నువ్వు ఈ కోడి కోసం నీ స్వహస్తాలతో కష్టపడి పండించిన ధాన్యం, ఒక బస్తా నా కోసం అట్టిపెట్టు. ఒక ఆర్నెల్లతర్వాత నేను మళ్ళీ ఈ ఊరొచ్చినప్పుడు, ఆ బస్తా ధాన్యం నాకిస్తే చాలు!" అన్నాడు.

గోవిందు ఈ మాటలకు ఎంతో సంతోషించి, "నేను ఆ దేవుడి సాక్షిగా మాట నిలబెట్టుకుంటాను," అని కోడిని తన చేతిలోకి తీసుకున్నాడు.

మర్నాడు సూర్యోదయంతోనే హరి తన దారిన తాను వెళ్ళిపోయాడు. గోవిందు తన అన్న గోపయ్య దగ్గరకు వెళ్ళి, తన వాటా రెండెకరాలూ తనకిచ్చేయమనీ, దాన్ని తనే స్వయంగా సాగు చేసుకుంటాననీ అడిగాడు. గోపయ్య మొదట ఆశ్చర్యపోయి, వెంటనే సరేనన్నాడు.

గోవిందు ఆ రోజు నుంచీ చీకటితోనే పొలానికి వెళ్ళి పనులు చేసుకోనారంభించాడు. దినమంతా పొలంలోనే గడుపుతూ, పంట చేతికి రాబోయే దినం కోసం ఎదురు చూడసాగాడు.

నెలలు గడిచాయి, వరి మొక్కలు ఏపుగా పెరిగి పంట కోతకొచ్చింది. గోవిందు పగలూ రాత్రీ పొలంలోనే గడిపీ, పంట కోసీ గింజల్ని దులిపీ బస్తాల్లో నింపీ మనుషులతో ఇంటికి తెచ్చుకున్నాడు.

ఈ విధంగా, గోవిందు ఇల్లంతా ధాన్యపు బస్తాలతో నిండిపోయింది. భార్య రాధ ఆనందానికి అవధుల్లేవు. గోవిందు ఎవరి సాయం లేకుండా ఒంటరిగా సాధించిన ఈ ఘన కార్యాన్ని చూసి మెచ్చుకోనివారు ఆ ఊళ్ళోనే లేరు.

గోవిందు తన కోడిపెట్టను గారువంగా నిమిరి, తను పండించిన ధాన్యపు గింజల్ని దానికి పెట్టాడు. అది ఆ గింజల్ని ఎంతో ఆబగా తినసాగింది.

అలా ఒక నెల రోజులు గడిచాయి. గోవిందు తన కోడి ఎప్పుడు బంగారు గుడ్డు పెడుతుందా అని ఎదురు చూడసాగాడు. అది రోజూ మామూలు గుడ్లు పెడుతున్నదే గాని, ఎంత వేచినా బంగారు గుడ్డు పెట్టడం లేదు. హరి చెప్పినట్టు గుడ్లకు క్రమక్రమంగా బంగారం రంగు వస్తున్నదా అంటే అదీ లేదు. గోవిందు కోడి పెట్టిన గుడ్లను పగులగొట్టి

చూశాడు. బంగారం ఏమీ కనిపించలేదు. మామూలు కోడిగుడ్లలాగా అందులో తెల్ల, పచ్చసొనలున్నాయి! నిరాశపడిపోయాడు గోవిందు. అతడికి హరిపైపట్టరాని ఆగ్రహం కలిగింది. తనను మోసగించిన హరికి తగిన బుద్ధి చెప్పాలని నిర్ణయించుకుని, అతడి రాక కోసం ఎదురు చూడసాగాడు.

ఒకనాడు హరి ఆ ఊరికి వచ్చి, గోవిందు ఇంటికి వెళ్ళి నవ్వుతూ పలకరించాడు. కానీ గోవిందు ఆవేశంగా, "నువ్వు నన్ను ఘోరంగా మోసగించావు. నీ కోడికి బంగారు గుడ్లు పెట్టడం చేతకాదు!" అన్నాడు.

హరి పెద్దగా నవ్వి, గోవిందు భుజం మీద చేయి వేసి, "నేను నిన్నేం మోసం చేయలేదు. అది నా కోడికాదు, నీ కోడి–బంగారు గుడ్లు పెట్టింది! బంగారం దాని గుడ్లలో లేకపోవచ్చు. కానీ నువ్వు బద్ధకం వదిలి, ఒంటరిగా నీ పొలంలో కష్టపడి పండించుకున్న పంటలో ఉంది. నీ ఇంట్లో ఉన్న ధాన్యపుబస్తాలు బంగారంతో సమానం కావా?" అని కాస్త తీవ్ర స్వరంతో ప్రశ్నించాడు.

ఆ ప్రశ్నకు ఏమని జవాబు చెప్పాలో తెలియక గోవిందు బిక్కమొహం వేసి, కాసేపటికి తేరుకుని, "అవును, హరీ, నువ్వన్నది నిజం! ఇప్పుడు నిజంగానే, నా ఇంట బంగారు గుడ్లు పెట్టే కోడి ఉన్నదన్నంత సంతోషం కలుగుతున్నది. ఐతే, నాకొక సందేహం. నన్ను బద్ధకం పగటికలల పిశాచి నుంచి కాపాడిన నువ్వు, నాకేమైనా దూరపు బంధువుకావు గదా?" అని అడిగాడు.

"అలాంటిదేంలేదు. నేను ఈ పక్క ఊరు సంతలూరు వాణ్ణి. పట్నంలో చదివి, ఈ మధ్యనే అక్కడి పాఠశాలలో ఉపాధ్యాయుడుగా వచ్చాను. మీ ఊరు నుంచి వచ్చేపోయే వాళ్ళ ద్వారా, బంగారు గుడ్లు పెట్టే బాతు కోసం నువ్వు కనే కలల గురించి విన్నాను; విచిత్రం అనిపించింది! బంగారు గుడ్లు పెట్టడానికి బాతయితేనేం, కోడయితేనేం అని, కోడిని తీసుకువచ్చాను!" అన్నాడు హరి ఆనందంగా.

చెట్టుమీద దేవత

దేవలోకంలో కోరినవన్నీ ఇవ్వగల పారిజాత కల్పవృక్షం ఉంది. సునంద అనే అప్సరస, తాను దేవేంద్రుడికి భార్య కావాలన్న కోరికతో పారిజాతం కిందకు వెళ్ళింది. కానీ ఎంత ప్రయత్నించినా, ఆమెకు తన కోరిక గుర్తు రాలేదు. ఆ వృక్షం నుంచి దూరంగా వెళ్ళాకనే ఆమెకు తన కోరిక గుర్తుకు వచ్చింది. అలా ఒకసారి కాదు, చాలాసార్లు జరగడంతో సునంద ఒక రోజున పారిజాత వృక్షం కిందకు వెళ్ళి, "వృక్షమాతా! నీ వద్దకు రాగానే నా మనసులోని కోరిక గుర్తుకు వచ్చేలా చెయ్యమ్మా," అని అడిగింది.

"అది సాధ్యం కాదు. ఎందుకంటే, వరాలివ్వడం దేవతల వంతు. నేను అడిగినవన్నీ మాత్రమే ఇవ్వగలను," అన్నది పారిజాతం తన కొమ్మలను అడ్డంగా ఊపుతూ. "మరి నా కోరికను నీ దగ్గరకు రాగానే మరిచిపోతున్నాను. ఎందుకలా జరుగుతున్నది? నా కోరిక తీరే మార్గం లేదా?" అన్నది సునంద దిగులుగా.

"నీ కోరిక నాకు తెలుసు. అది ఏమాత్రం సమంజసం కాదు కాబట్టి, నేనే నీకది గుర్తు రాకుండా చేస్తున్నాను. ఒక మహా పతివ్రతకు భర్త అయిన ఒక మహాపురుషుణ్ణి భర్తగా పొందాలన్న నీ కోరిక తప్పు. కాబట్టి ఇంకేదైనా అడుగు. నేను తప్పక తీర్చగలను," అన్నది పారిజాతం.

పారిజాతం ఇలా అనగానే సునందకు కోపం, ఉక్రోషం పుట్టి, "ఇష్టమైన కోర్కెలు మరిచిపోయేలా చేసే నువ్వేం కల్పవృక్షానివి?" అంటూ పారిజాతానికి నాలుగు కొమ్మలు విరిచేసింది.

పారిజాతానికి కోపం వచ్చి, "నువ్వు నా కొమ్మలు విరిచావు కాబట్టి, కొంతకాలం భూమ్మీద కొమ్మలు విరిగిన చెట్టే నీకు ఆశ్రయ

"వసుంధర"

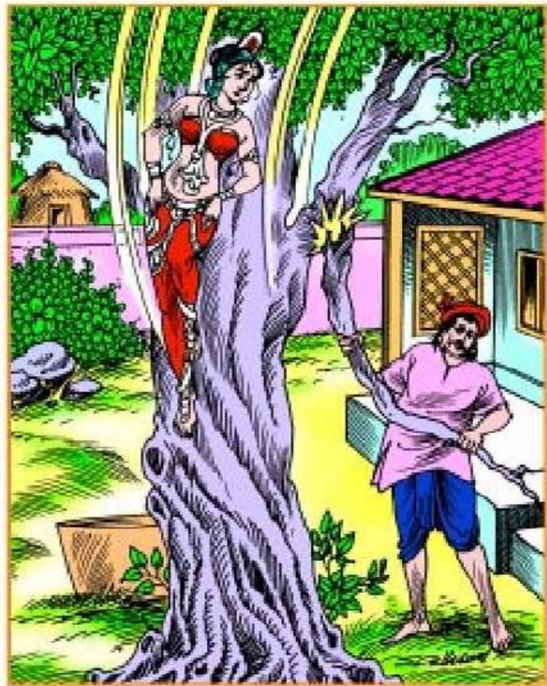
వు మత్తు ంది. నీకిక దేవలోకంలో స్థానం లేదు , ఈ ˘ఐవే భూ లోకానికి వెళ్ళు!'' అంటూ శాపివు చ్చింది.

సు నంద కంగార్ర పడి, ''నా కోరికవు గ ర్త రాకుండా చేయ్ర గలిగామూఅలాగే నా కోపాన్నీ అధు పుయేసే మూటే, నేను నీ కొవ్మ్ములు విరిచి మూడేదాన్ని కాదు . కాబట్టి, నేను చేసిన తప్పిలో నీ భాగం కూడా ఎంతో కొంత మూది. అంధు కు పై ర్తిగా నన్నే శి ంచడుం న్యాయ్య ం కాధు ,'' అన్నది.

''కల్పవ ˘ంగా నేను వు ంచి పిన్న లు చేయాలని, దేవుడు నాకు ఎదుటివారి కోర్కెలను అధు పుయేు శక్తి ఇచ్చాధు . ఆయు న నాకు నీ కోపాన్ని అధు పుయేు శక్తినివ్వలేదు . అయ్రు నా, నీ కోపింవల్ల నాకు నాలు గ కొవ్మ్ములు విరిగాయి. చెట్టుకు కొమ్మలు విరగడంలోని బాధచెట్టుకేత్తున్న, ఇతరప్రాణులకుతెలియ్రు ధు . నా శి˘ నేను అను భ వించాను . న వ్వ్య భూ లో కానికి వెళ్ళి, ఒక కొమ్మలు విరిగిన చెట్టునాశ్రయు ంచు కుని, ఆ చెట్టు పడే బాధలను నువ్వే అను భవిస్తూ కొంతకాలం మూటే, నీకు నీ త్తున్నే తెలు స్తుంది. అంధు కే నీకు నేను అలా శాపివు చ్చాను ,'' అన్నది పారిజాతం.

తనకు శాపిం అను భవించక తప్పిదని అర్థమైనాక సునంద, పారిజాతానికి చేతులు జోడించి, ''నేను భూ లోకంలో మన్నప్పిటికీ, నా శక్తులు నశించకుండా వరవు మ్వూ, తల్లీ!'' అన్నది.

''భూలోకానికి వెళ్ళినా నీ శక్తులు నశించవకానీ, అవి నీకుకాక పిరోపికారానికే ఉపియోగపిడతాయ్రు , గ ర్తుంచు కో,'' అన్నది పారిజాతం.

ఆ విధంగా సు నంద భూ లోకానికి వచ్చి, ఒక ఇంటి పెరట్లోని చెట్టుమీద నివాసం ఏర్పరచు కున్నది.

ఆ ఇంటి యు జమా ని కోదండరావు ం, దేవత ఇలా వాలిందో లేదో, ఆ వు రు ˘ఐం అక్కడికి వచ్చి, చెట్టుకొమ్మ నొకదాన్ని పిట్టుకుని ఎంధు కో విరిచాడు .

కొవ్మ్ము ఫెళ్ళున విర్ర గ తూ ంటే, దేవతకు చెయ్యి విరిగినంత నొప్పి పుట్టి, ''అయ్యో!'' అని గట్టిగా బాధతో వూ లిగింది.

కోదండరావు ం హడలిపోయ్రు , చేతిలోని కొవ్మ్మను నేలవీ ద అలాగే జారవిడిచి, నోట వూ ట రాక చెట్టువంకే నిశ్చేష్టుడై చూస్తూండిపోయూ డు .

''నేనేం అపికారం చేశాను . నిష్కారణంగా నా కొమ్మనెందుకు విరిచావు?'' అంటూ గద్దించింది చెట్టుమీది దేవత.

దేవత, కోదండరావుకు కనబడలేదు. ఆయన చెట్టే తనతో మాట్లాడుతున్నదనుకుని, "ఇంట్లో వంటకు కట్టెలు లేవు. సంతలో కొందామంటే దగ్గరవున్న డబ్బు వెచ్చాలకే చాలదు. అందుకని కొమ్మ విరిచాను," అన్నాడు వణుకుతూ.

అప్పుడు దేవత సునంద, అతడి ముందు ప్రత్యక్షమై "ఈ చెట్టు చాలా కాలంగా మనుషులకు ఎంతో ఉపకారం చేస్తున్నది. అందుకని దేవుడు మెచ్చి, దీనికి ఉపకారం చేయమని నన్ను పంపాడు. నేనీ చెట్టుమీదే వుండే దేవతను. ఇక మీదట మీ చెట్టుకు ఏ అపకారమూ చేయకు. నీకేం కావాలన్నా నన్నడుగు, నేనిస్తాను," అంటూ అప్పటికప్పుడు, ఒక కొత్త రకం పొయ్యిని సృష్టించి అతడికిచ్చింది.

ఆ పొయ్యి నుంచి అతడు కావాలనుకున్నప్పుడల్లా కోరిన వంట వస్తుంది. ఎంత కావాలంటే, అంతే వంట వస్తుంది. ఎప్పుడు వద్దంటే అప్పుడు ఆరిపోతుంది. దానిని చూసి కోదండరావు ఎంతో సంతోషించి, ఆ పొయ్యిని తీసుకుని ఇంట్లోకి వెళ్ళిపోయాడు.

ఆ తర్వాత నాలుగు రోజులకు మళ్ళీ చెట్టు వద్దకు వచ్చాడు. ఈసారి అతడి చేతిలో గొడ్డలి వున్నది.

చెట్టుమీద దేవత కలవరపడి కారణమడిగితే, కోదండరావు, "నా తల్లికి చాలా జబ్బు చేసింది. దానిని నయం చేయడానికి వైద్యుడు పెద్ద మొత్తంలో డబ్బడిగాడు. అందుకని ఈ ఇల్లమ్మేయాలనుకున్నాను. పెరట్లో చెట్టున్న ఇల్లు తనకు అచ్చిరాదనీ, దాన్ని కొట్టేస్తేనే ఇల్లు కొంటాననీ ఒకాయన అన్నాడు. అందువల్ల, చెట్టును నరికేయాలని వచ్చాను," అంటూ గొడ్డలిని ఎత్తాడు.

ఆ గొడ్డలి దెబ్బలు తనకే తగిలినంత బాధ కలిగింది సునందకు. ఆమె వెంటనే,

''అనారోగ్యంతో బాధపిడు తూ న్న నీ తల్లిని తీసుకువచ్చి ఈ చెట్టుకింద పడుకోబెట్టు. దీన్నుంచి వచ్చే గాలికి, నీ తల్లి ఆరోగ్యం రెండు రోజుల్లో కుదు టపిడు తు ంది! దిగు లు పిడకు,'' అని చెప్పింది.

కోదండరావు ం, దేవత చెప్పినట్లే చేశాడు. అతడి తల్లి ఆరోగ్యం కుదు టపిడింది. అప్పటి ను ంచీ, ఆ ఇంట్లోవాళ్ళందరూ ఆ చెట్టుకు నిత్య పూ జలు చేయు సాగారు. అందరికీ కోరి నవి ఇస్తూంటే, ఆ చెట్టుకు కల్పవృక్షమని పేరు వచ్చింది. కోదండరావు ం నిత్యావసిరా లన్నీ ఆ చెట్టు మహిమ తో సు లభంగా తీరు తు న్నాయు ని తెలిసీ, చు ట్టుపిక్కలవారం దరూ కూడా, ఆ చెట్టుకు పూ జలు చేసీ కోర్కెలు తీర్చవు ని అడగసాగారు.

ఆ విధంగా చెట్టు మీది దేవత చాలా వు ందికి అడిగినవి ఇచ్చింది. చెట్లను బాధించ కుండా, వు ను షు లకు నిత్యావసిరాలు గడిచే ఎన్నో మార్గాలు చెప్పింది. మరెందరికో ఆయు రారోగ్యాలను సిమ కూర్చింది. అయి తే, వచ్చే వారిలో కొందరు , ఇతరు లను బాధించే కోర్కెలు అడగసాగారు. దేవత వారి కోర్కెలు తీర్చకుండా, వు ంచి మా ర్గాన్ని అను సిరించ వు ని నీతి బోధనలు చేసుది. ఇది నచ్చనివారు, దేవతకు అన్నికోర్కెలూ తీర్చగల శక్తిలేదని ధు ష్ప్రచారం కూడా ప్రారంభించారు.

ఈ విషియు ం సు నందకు తెలిసీ, ''పారి జాతకల్పవ ృక్షమా! నా వద్దకు వచ్చేవారి కోరికలు వు ంచే తెలిసిలాగానూ, నేను వద్దను కున్న కోరికలు వారికి నా దగ్గరికి వచ్చేసిరికి జ్ఞాపికం రాకుండా మాడేలాగానూ, వరవు య్యి!'' అని వు న్సు లో పారిజాత వ ృాన్ని స్మరించు కుని ప్రార్థించు కున్నది.

అప్పుడా సు నంద చెవిలో, ''ఇప్పటికి నీకు జ్ఞానోదయమైంది! ఇన్నాళ్ళూ నీకా(శయు వు చ్చిన వ ృజాతికి గొప్ప ఉపికారం చేస్తు, నీకు శాపి విప్పు క్తి కలు గు తు ంది, తిరిగి దేవలోకానికి వస్తాము'' అన్న పారిజాతవ ృం మా టలు వినిపించాయి.

ఇది విన్న సు నంద ఎంతో సింతోషించి, పిరోపికారానికి పినికి వచ్చే తన శక్తులన్నిం టినీ వివిధ జాతు ల వ ృాలకు పించిపేట్టి, తను దేవలోకానికి తిరిగి వెళ్ళింది.

అప్పటి ను ంచీ మనిషికి చెట్టుమీ ద దేవత లేకున్నా చెట్లే దేవతలై ఎన్నో ఉపికా రాలు చేస్తున్నాయి.

అరుణాచలప్రదేశ్ జానపద కథ:

'ఉదయ సూర్యుడి భూమి'గా ప్రసిద్ధి గాంచిన అరుణాచలప్రదేశ్ మన ఈశాన్య రాష్ట్రాలలో అతిపెద్దది. ఉత్తర దిశలో మంచు కప్పిన కొండల నుంచి దక్షిణంగా బ్రహ్మపుత్ర లోయ వరకు ఈ రాష్ట్రం విస్తరించి ఉన్నది.

1987 ఫిబ్రవరి 20 వ తేదీ అరుణాచలప్రదేశ్ సంపూర్ణ రాష్ట్రస్థాయిని సంతరించుకున్నది.

పొడవైన అంతర్జాతీయ సరిహద్దు కలిగిన రాష్ట్రం ఇది. పశ్చిమంగా భూటాన, ఉత్తర, ఈశాన్య దిశలలో చైనా, తూర్పున మియాన్మార్ సరిహద్దులుగా గల అరుణాచలప్రదేశ్-అస్సాం, నాగాల్యాండ్‌లను పొరుగు రాష్ట్రాలుగా కలిగి ఉన్నది.

83,743 కి.మీ. వైశాల్యంగల ఆ రాష్ట్ర జనాభా 10,91,117.

రాష్ట్రం ముఖ్యంగా ఐదు నదీలోయలుగా విభజించబడి ఉన్నది.

ఎత్తైన పర్వతాలు, దట్టమైన అరణ్యాలు కూడా కలిగిన రాష్ట్రం ఇది.

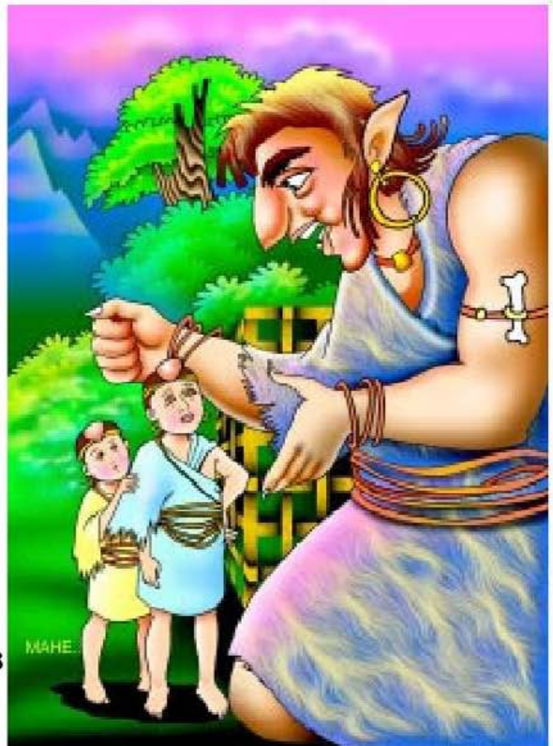
అరుణాచలప్రదేశ్‌లో ప్రధానంగా దాదాపు20 గిరిజన శాఖలు మరిన్ని ఉపశాఖల ప్రజలు నివసిస్తున్నారు. ఈ తెగల కన్నిటికీ విలక్షణమైన గుర్తింపులున్నాయి. విభిన్న మండలికాలు మాట్లాడుతారు.

ఇటానగర్ రాష్ట్ర రాజధాని.

తప్పిన గండం!

అందమైన ఒక చిన్న నిషింగ్ గ్రామంలో కుర్రవాళ్ళయిన ఇద్దరు అన్నదమ్ములు ఉండేవారు. పెద్దవాడు నిమా చురుకైనవాడు. తమ్ముడు నియాకు దుడుకు స్వభావం కాస్త ఎక్కువ. మామూలు పిల్లల్లాగానే చిన్న విషయాలకు సైతం ఆవేశపడిపోయే వాడు.

ఒకనాడు వాళ్ళ తల్లిదండ్రులు అడవికి వేటకు వెళ్ళారు. ఆ సమయంలో పరమ కర్కోటకుడైన అప్పపిళ్ళి రాక్షసుడు పెద్ద వెదురుబోనుతో పందుల్ని దొంగిలించడానికి అక్కడికి వచ్చాడు.

వాడి దృష్టి ఇంట్లో ఆడుకుంటూ ఉన్న ఇద్దరు అన్నదమ్ములమీద పడింది. "ఆహా, పసందైన విందు! అతి మెత్తని మాంసం!" అని లొట్టలు వేస్తూ, "అయితే, మూడో కంటికి తెలియకుండా వీళ్ళను పట్టుకుపోవాలి," అని మనసులో ఒక పథకం ఆలోచించాడు. "పిల్లలకు అరటిపళ్ళంటే ఇష్టం కదా!" అని వాడు దాపులనున్న చెట్టునుంచి ఒకగెల అరటిపండ్లు తుంచి, తన వెదురుబోనులో వేసుకున్నాడు. తరవాత వాడు నిమా, నియాలను సమీపించి, "ఒరే పిల్లలూ! బావున్నారా? నేను మీ మామయ్యను. మీకు ఏం తెచ్చానో చూశారా?" అన్నాడు నవ్వుతూ.

నిమా వాడి మాటలను నమ్మకుండా, "మామయ్యా? నీలాంటి అతిపెద్ద భయంకరాకారులైన మామయ్యలు ఉన్నట్టు నాకు తెలియదే!" అన్నాడు.

అయితే తమ్ముడు నియా, ఇంటి తలుపు తెరిచి రాక్షసుణ్ణి లోపలికి రానిచ్చి, "మాకు ఏం తెచ్చావు మామయ్యా?" అని అడిగాడు ఆశగా.

రాక్షసుడు వెదురుబోను తలుపు తెరిచి, "లోపల చూడు. మీ కోసం తియ్యటి అరటిపళ్ళు తెచ్చాను. అవంటే మీకు మహా ఇష్టం కదూ!" అన్నాడు.

బోనులో పసుపు పచ్చగా ఉన్న పెద్దపెద్ద అరటిపళ్ళను చూడగానే, నియా ఉత్సాహంగా బోను లోపలికి వెళ్ళాడు. నిమాకు అనుమానంగా ఉన్నప్పటికీ, అరటిపళ్ళను చూస్తుంటే వాడికీ నోరూరసాగింది. వాడూ తమ్ముణ్ణి అనుసరించి బోను లోపలికి వెళ్ళాడు. అంతే! రాక్షసుడు బోను తలుపు టక్కున మూసి, "దొరికారా, నా చిట్టి నాన్నలూ!" అంటూ పొంగిపోయాడు.

ఆ తరవాత వాడు బోనునెత్తుకుని కొండల మధ్య ఉన్న తమ నివాసమైన గుహను చేరి, "పెద్దగంగాళాన్ని నీళ్ళతో సిద్ధం చెయ్యి. పొయ్యిని ముట్టించు. రా, రా ఆలస్యం చేయకు. ఈ రోజు మనకు పసందైన విందు!" అంటూ భార్యను ఆనందంగా ఆజ్ఞాపించాడు.

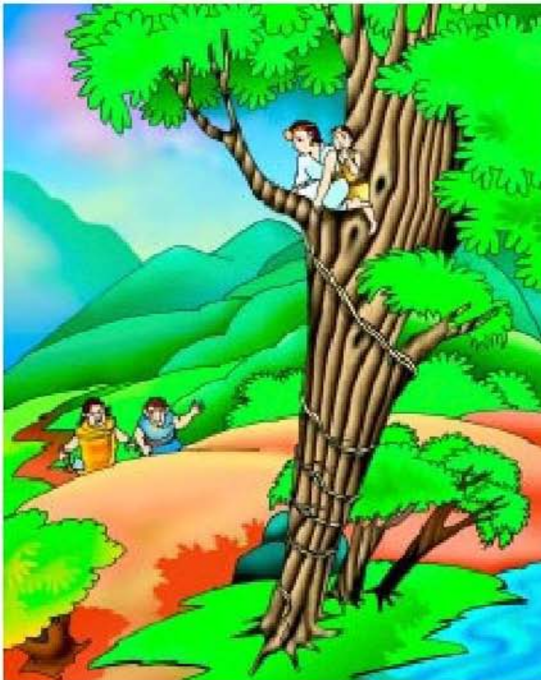
పిల్లలను చూసి పట్టరాని ఆనందం చెందిన రాక్షసుడి భార్య, చేస్తూన్న పనిని అలాగే వదిలిపెట్టి, గంగాళాన్ని నీళ్ళతో నింపి, దాన్ని పొయ్యిమీద పెట్టి మంట రగిలించింది. ఆ తరవాత రాక్షసుడు బోను పైకెత్తి తెరిచి, పిల్లల్ని గంగాళంలోకి పడవేశాడు.

నిమా, నియాలకు ఈత రావడం వల్ల, మునిగిపోకుండా నీళ్ళపై తేలసాగారు. "నీళ్ళు కాగాయా లేదా, చూడు!" అని రాక్షసుడు పెళ్ళాన్ని హెచ్చరించడం అన్నదమ్ములు విన్నారు. నిమాకు ఒక ఆలోచన వచ్చింది.

దానిని తమ్ముడి చెవిలో ఊదాడు. ఇద్దరూ గంగాళం అడుక్కి వెళ్ళారు. రాక్షసి గంగాళంలోకి తొంగి చూసినప్పుడు బుడగలు వేగంగా పైకి రావడం కనిపించింది. పిల్లలు ఊపిరి వదలడం వల్ల వచ్చిన బుడగలు అవి. అయితే మందమతి అయిన ఆ రక్కసి వాటిని చూసి నీళ్ళు తెర్లుతున్నవని సంబరపడిపోయింది.

"ఆ, నీ భోజనం కొద్దిసేపట్లో సిద్ధమవుతుంది. నీళ్ళు ఇప్పుడే మరుగుతున్నాయి. మరికొద్దిసేపట్లో మాంసం బాగా ఉడికిపోతుంది," అని కేకపెట్టింది.

ఇక భోజనానికి సిద్ధం కావాలి కదా. ఏది ఎట్లున్నా శుభ్రంగా ఉండడం ఆ రాక్షసుల అలవాటు. అందువల్ల కాళ్ళు చేతులు కడుక్కుని వద్దామని దాపులనున్న నది దగ్గరికి వెళ్ళారు. దానిని గమనించిన అన్నదమ్ములు, ఇదే మంచి తరుణం అని భావించి, గంగాళం నుంచి ఒక్క గెంతున బయటకు దూకారు. గుహలో ఒక మూలగా నిద్రపోతున్న రాక్షసుల

పిల్లలిద్దరినీ తెచ్చి, గంగాళంలో పడేసి పరుగులంకించుకున్నారు.

గంగాళంలోని నీళ్ళు వేడెక్కడంతో రాక్షసుడి పిల్లలు హాహాకారాలు చేస్తూ ఏడ్వసాగారు.

"మనం తప్పించుకున్న సంగతి రాక్షసులు పసిగట్టే లోపల మనం దూరంగా వెళ్ళిపోవాలి, పరిగెయ్," అంటూ నిపుణుడు పరిగెత్తాడు. తమ్ముడు వాడి వెంట పరిగెత్తసాగాడు. ఇద్దరూ కొంతసేపటికి అరణ్యమధ్యంలోని పెద్ద నదీ తీరాన్ని చేరారు.

అక్కడ రాక్షసుడూ, వాడి పెళ్ళాం తాము తినబోయే విందును తలుచుకుంటూ నాలుకతో పెదిమలు తడుపుకుంటూ గుహకు తిరిగి వచ్చారు.

గంగాళం నుంచి హాహాకారాలు విని ఆశ్చర్యంతో లోపలికి తొంగిచూశారు. తాము కన్న పిల్లలు గంగాళంలో మరిగిపోతున్నారు. తల్లి వెంటనే గంగాళంలోకి చెయ్యి వేసి, ఒళ్ళంతా సెగలతో, పొగలతో బొబ్బలు లేచిన పిల్లల్ని బయటకు తీసింది. "అయ్యయ్యో.. ఎంత దారుణం... ఎంత దారుణం... ఇంకొంచెం ఆలస్యంగా వచ్చి ఉంటే చూడకుండానే మిమ్మల్ని తినేసి ఉండేవాళ్ళమే!" అంటూ భోరున ఏడ్వసాగింది.

"ఇది ఆ నిషీంగ్ కుర్రకుంకల పనే!" అంటూ హుంకరించిన రాక్షసుడు, "నా వెంటరా. ఆ మిడతల్ని పట్టి ఈ రోజు విందు చేసుకోకుండా వదలకూడదు. దెబ్బకు దెబ్బ తీయకపోతే మనం రాక్షసులమే కాము," అంటూ పెద్దపెద్ద అంగలతో వెలుపలికి నడిచాడు. పెళ్ళాం వాణ్ణి అనుసరించింది.

గుహకు బయట పిల్లల అడుగుజాడలు కనిపించాయి. వాటిని అనుసరించి వెళ్ళి, కొంతసేపటికి వాళ్ళు పిల్లల్ని దూరం నుంచి చూశారు.

కళలు - హస్తకళలు

హస్తకళలు - చేనేతలలో సుసంపన్నమైన సంప్రదాయం కలిగిన రాష్ట్రం అరుణాచల ప్రదేశ్. వెదురు, పేము హస్తకళలకు ఈ రాష్ట్రం చాలా ప్రసిద్ధి గాంచింది. ముక్కాలి పీటలు, కుర్చీలు, టీపాయ్‌లు, టోపీలు, తలపాగాలు, పళ్ళాలు మొదలైన వాటిని తయారు చేయడంలో ఈ ప్రజలు సిద్ధహస్తులు. టోపీలు, శిరస్త్రాణాలు తెగకు తెగకు భిన్నంగా ఉంటాయి.

పై సిలతో, గరికపోచలతో తయారు చేసే ఆభరణాలకు కూడా అరుణాచలప్రదేశ చాలా ప్రసిద్ధిగాంచింది. కంఠహారాలు, ముంజేతి పట్టీ, నడుముకు వడ్డాణం, శిరస్త్రాణం, చెవికి కమ్మలు, ఇలా అన్నిరకాల ఆభరణాలూ, పూసలతో అందమైన డిజైన్లతో తయారుచేస్తారు. వీటిని స్త్రీ పురుషులు ఇరువురూ ధరిస్తారు. గడ్డిపోచలతో స్త్రీలుమెడకు వేసుకునే దండలు తయారు చేస్తారు. సెప్టెంబర్-ఫిబ్రవరి నెలల మధ్య కొన్ని నెలల్లో, నదుల గట్లమీద పెరిగే ప్రత్యేకమైన తుంగపోచలతో వీటిని తయారుచేస్తారు.

దాదాపు20 తెగలు 100 పైగా ఉపతెగలు విలక్షణమైన చేనేత వస్త్రాలను నేయడం వల్ల ఈ రాష్ట్రానికి చేనేత డిజైన్ల నిలయంగా పేరున్నది. తివాసీలు తయారు చేయడం, సంచులు అల్లడం కూడా ఇక్కడ చాలా ప్రసిద్ధమైన హస్తకళలు.

అప్పటికే నదీ తీరాన్ని చేరిన పిల్లలు ఒకసారి వెనక్కు తిరిగి చూశారు. రాక్షసులు వాళ్ళకేసి వేగంగా వస్తూండడం గమనించారు. "నియా, రారా, వాళ్ళు ఇక్కడికి వచ్చేలోగా ఆ పొడవైన చెట్టుపైకి ఎక్కేద్దాం!" అన్నాడు నివూ.

ఇద్దరూ నిమిషంలో చెట్టుపైకి ఎగబ్రాకి పైకొమ్మలను చేరుకున్నారు.

రాక్షసులు ఆ చెట్టును సమీపించగానే, "ఎక్కు, చెట్టుపైకి ఎక్కు," అని రాక్షసి మొగుణ్ణి తొందరపెట్టింది.

"నాను చెట్టెక్కడం చేతకాదే," అంటూ రాక్షసుడు కింది పెదవిని పళ్ళతో నొక్కిపట్టి ఆలోచిస్తూ చెట్టును ఒకసారి చుట్టి వచ్చాడు. చెట్టెక్కడం ఎలాగో ఆ పిల్లల్నే అడిగితెలుసుకుంటాను. ఆ రహస్యాన్ని వాళ్ళ వద్దనుంచి రాబట్టాలి అని నిర్ణయించి తల ఊపాడు. ఆ తరవాత వాడు తల పైకెత్తి, "పిల్లలూ, మీరు చాలా తెలివైనవాళ్ళు. వేలెడంత లేకున్నా, అంతపెద్ద చెట్టును సునాయాసంగా ఎక్కగలిగారంటే మీ సామర్థ్యం అద్భుతం! ఇంత గొప్పగా చెట్టెక్కే నేర్పు మీరు ఎవరి వద్దనుంచి నేర్చుకున్నారు?" అని అడిగాడు నమ్రతతో, మంచితనం నటిస్తూ.

నివూ మాట్లాడవద్దని కాలివేళ్ళతో గిల్లి హెచ్చరిస్తున్నప్పటికీ, "మా తాతయ్య వద్దనుంచి!" అని అరిచాడు నియా.

"మీకు చెట్టెక్కే విద్య పూర్తిగా తెలుసా? లేదా? అని మీ విద్యను పరీక్షిస్తాను. ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పండి చూద్దాం. సున్నగా ఉన్న చెట్టు బోదెపై ఎక్కాలంటే పట్టు ఎలా దొరుకు

తు ంది?'' అని అడిగాడు రా^స్ప్రు డు.

''నాకు తెలుసు. చెట్టు బోదెకు చుట్టుకుని ఉన్న దృఢమైన తీగద్వారా మంచి పట్టు దొర్ర కు తుంది,'' అన్నాడు నియా, అన్న చెప్పపద్దని వారిస్తున్నప్పటికీ వినకుండా.

రాక్షసుడు చెట్టును పరిశీలించి చూశాడు. తీగ కనిపించింది. ''ఆహాహా! దొరికిపోయా రు. ఇక తప్పించు కోలేరు!'' అంటూ గట్టిగా అరిచి, పెళ్ళాంతో, 'నేను ఇప్పుడే చెట్టు పీ దికి ఎక్కి ఆ కుర్రకుంకల్ని కిం దికి తోస్తాను. వాళ్ళు కిందపిడగానే ను మ్యా ^ణం ఆలస్యం చేయ కుండా, గండ్రగొడ్డలితో వాళ్ళ తలలను నరి కెయ్,'' అన్నాడు.

రా^సీ గొడ్డలిని తలపీ దికి ఎత్తిపిట్టుకుని సిద్ధంగా నిలబడింది.

ఆసమయంలో తెలివైన నివూ వు న్సు లో ఒక ఆలోచన తళు క్కున మెరిసింది. తన వ్రు లలో దోపుకున్న చి న్న చు రకత్తిని తీసీ, తీగను పేన్ను ంచి తెగ నరకసాగాడు. తీగ సాయు ంతో రా^స్ప్రు డు చెట్టుమీదికి ఎగబ్రాకు తున్నాడు. వాడు సగం చెట్టు ఎక్కేసరికి తీగ తెగిపొవడంతో దభీవు ని కిందపిడ్డాడు. భర్త అజ్ఞను నెరవేర్చడానికి గొడ్డలినెత్తి పట్టుకుని సిద్ధంగా ఉన్న వాడి భార్య, కిందపిడిన వాడి తలపీ ద బలంగా ఒక వేటు వేసింది.

రా^స్ప్రు డు పేట్టిన పేడబొబ్బకు దిక్కులు పిక్కటిల్లాయి. అడవి దద్దరిల్లింది. తల దిప్మ తిరగడంతో వాడికి ఆకాశంలో చు క్కలు

నృత్యాలు

అడవిజాతి తెగల ప్రజల జీవితాలలో నృత్యాలు కీలకమైన పాత్రవహిస్తాయి. అరు ణాచలప్రదేశ ఆటవిక తెగల ప్రజలు – ముఖ్యమైన పండుగలు, ఉత్సవాలు, క్రతు వులతో పాటు వినోదసివు యూ ల లోనూ రకరకాల న త్యాలు చేస్తారు. తెగకు తెగకూ న త్యం భిన్నంగా ఉంటు ంది. శైలీ నిబద్ధవు గు పు తసింబంధ బౌద్ధ స త్య నాటి కలనుంచి వాంఛో, నోక్టెస్ యుద్ధవిద్యల అడు గు ల వరకు చాలారకాల న త్యాలు ఉన్నాయి.

ఈ న త్యాలు చాలావరకు స్త్రీ పురు షు లు కలిసి చేసు బ ందనాట్యాలు. అయి తే స్త్రీలను అను ుతించని కొన్ని పు తసింబం ధమైన సంప్రదాయ న త్యాలు చాలా ప్రసిద్ధమైనవి.

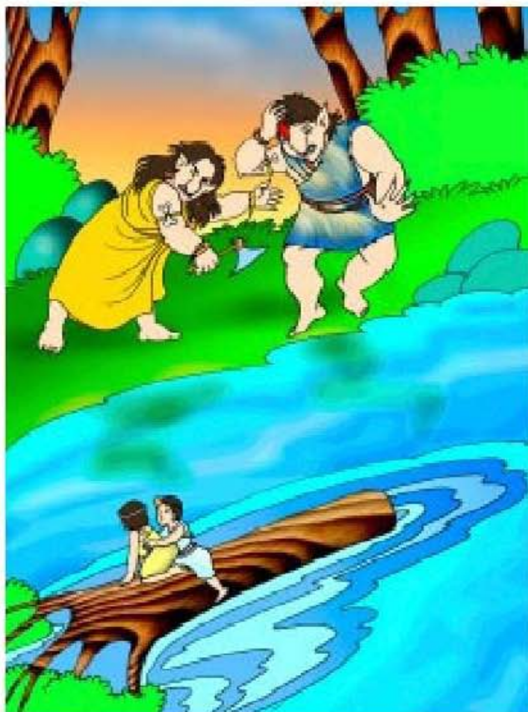
చాలావరకు న త్యాలు చేసేప్పుడు బ ందగానాలు ఆలపిస్తారు.

కనిపించాయి. రా^స్పి లు అంత స్పి లభంగా చావరు గనక, వాడి ప్రాణం వూ త్రం పోలేదు. స్పి హి వచ్చాక వాడు లేచి కూర్చుని, స్థిమి త పడ్డాక భార్యను నానా తిట్లు తిట్టాడు.

వాడి తలనుంచి ధారాపాతంగా నెత్తురు కారు తోంది. అయి నా వాడు లెక్కచేయ లేదు. పెళ్ళాం చేతిలోని గొడ్డలిని లాక్కుని, చెట్టు వీ ద భయ ంతో గడగడలాడు తూ న్న పిల్లల్ని చూ సి, ''వి వుళ్ళని వదిలిపెట్టను,'' అంటూ ఆ చెట్టును మొదలంట నరకసాగాడు.

''సివూ, వు నం ఇక తప్పించు కోలేవు. ఈ రోజు చావక తప్పదు,'' అంటూ నియూ వలవల ఏడ్వసాగాడు.

అయి తే, సివూ ధైర్యం వదలేదు. ''వు నం చావకూడదు. వు ంచివారికి హాని జరగడం దేముడు ఎప్పుడూ అన వు తించడు. వు నం ఏ పాపివూ చేయ లేదు. ఈ వ ^దేవతనూ, నదీవు తల్లినీ సాయ ం వేడు కుందాం. కా పాడ

వు ని ప్రార్థిద్దాం,'' అన్నాడు నివూ.

ఇద్దరూ గొంతెత్తి ప్రార్థించారు. రా^స్పి డు చెట్టు నరకడం పూర్తికావడంతో చెట్టు అమాం తం ఊగు తూ నేలకు ఒరగసాగింది.

అయినా పిల్లల ప్రార్థన ఫలించింది! చెట్టు దాని వీ ద ఉన్న అన్నదవు ్మలతో సిహా నది లోని నీళ్ళలోకి పిడిపోయి ంది. రా^స్పి డు దానిని పిట్టి, గట్టు కు లాగేలోగా, నదీప్రవాహాం వల్ల చెట్టు దూ రంగా కొట్టు కుపోయి ంది. చెట్టుపై కూర్చున్న పిల్లలు కూడా రాక్షసుడి బారి ను ంచి తప్పించు కుని సు ర^తుగా ఇల్లు చేరు కున్నారు.

ప్రకృతి సంపద

ప్రిక తినిధు ల ఖజానాగానూ, వ ^ సింపిదకూ, రకరకాల జంతు, పి^ జాతు లకూ నిలయ ంగానూ అరు ణాచలప్రిదేశ ^చరు గాంచింది.

విభిన్న వృక్షజాతులకు నిలయమైన రకరకాల అడవులు అరు ణాచలప్రదేశలో ఉన్నాయి. 5000 పైగా చెట్టు చేమలూ, భూ చర ^రదాలూ, 500 పి^ లూ, సెతా కోకచిలు కలూ, పాపు లూ, కీటకాలూ ఇక్కడ ఉన్నాయి.

రాష్ట్రమంతటా సంక్లిష్టమైన కొండలు విస్తిరించి ఉన్నాయి. పిర్వతాల ఎత్తు, పాదతలాలలో 50 వీ. ను ంచి శిఖరా గ్రంలో 7000 వీ. వరకు ఉంటు న్నది. చాలా నదు లు, ఉపినదు లు ఈ కొండల గు ండా ప్రివహిస్తున్నాయి.

మనదేశం గురించి తెలుసుకుందాం

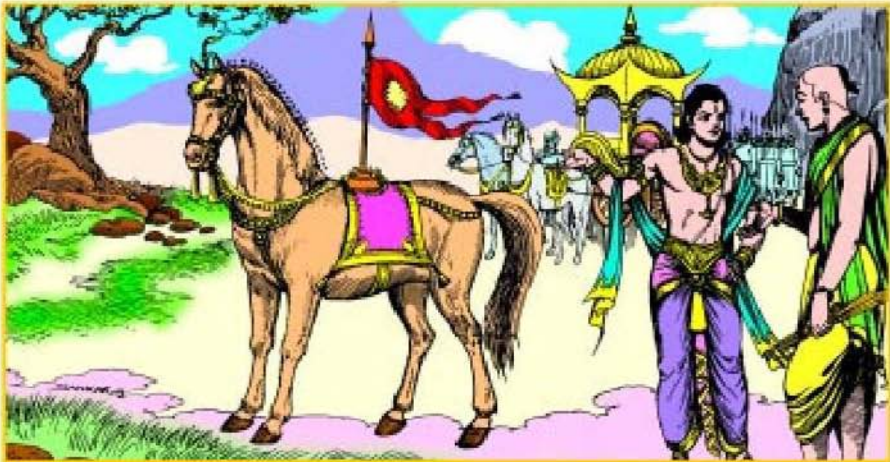
పెద్దల నుంచి మీరెన్నో పురాణకథలు విని ఉంటారు. చదివి తెలుసుకుని ఉంటారు. కథలన్నీ జ్ఞాపకం ఉంటాయి గాని, పాత్రలపేర్లు అంతగా గుర్తుండవు. మీ పురాణ పరిజ్ఞానాన్ని పరీక్షించుకోవడానికి ఈ నెల క్విజ్ ఉపకరిస్తుంది. ఈ నెల ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాసిపెట్టి, వచ్చేనెల సమాధానాలతో సరిచూసుకోండి.

1. మన పురాణాలలోని ఏడుగురు 'చిరంజీవులు' ఎవరు?
2. దేవతల కోశాధికారి ఎవరు?
3. సూర్యుడి పిల్లలపేర్లేమిటి?
4. తల్లి పార్వతి చేతిలో ఉన్నది తనకే కావాలని బాలవిఘ్నేశ్వరుడు, బాలకుమారస్వామి పట్టుపట్టారు. పార్వతి వారికొక పోటీ పెట్టింది. సరే, ఆమె చేతిలో ఉన్నదేమిటో తెలుసా?
5. మహాభారతంలోని సత్యవతి, మత్స్యకారుల సంతతికి చెందిన ఒక కన్య. ఆ పేరుతో ఒక తండ్రికీ, కుమారుడికీ సంబంధం ఉన్నది. వారెవరు?
6. భరతుడు పసివాడుగా ఉన్నప్పుడు సింహపుకూనలతో ఆడుకునేవాడట. మరి అతనికి ఇంకొకపేరు కూడా ఉన్నది. అదేమిటో తెలుసా?
7. అర్జునుడు భీష్ముణ్ణి జయించడానికి, భీష్ముడు అస్త్రప్రయోగం చేయడానికి విముఖత చూపేవిధంగా, అర్జునుడు తనకు అడ్డుగా ఒకరిని కూర్చోబెట్టుకుని వెళ్ళాడు. అది ఎవరు?
8. కాకుత్సుడు, త్రిశంకు, అంబరీషుడు ఈ ముగ్గురికీ మధ్య ఉన్న సామ్యం ఏమిటి?
9. పృథకు అందరికీ తెలిసిన మరొకపేరున్నది. ఆపేరు ఏమిటి?

(సమాధానాలు వచ్చే సంచికలో)

ఫిబ్రవరి 2003 క్విజ్ సమాధానాలు

1. 1951 – న్యూఢిల్లీ.
2. అప్పూ ఏనుగు.
3. చంద్‌రావు. ఆయన సమయం 1 గంట 29 నిమిషాల 29 సెకనులు.
4. ఎనిమిదిసార్లు – 1928, 1932, 1936, 1948, 1952, 1956, 1964, 1980.
5. పి.టి. ఉష.
6. కమల్‌జిత్ సంధూ.
7. ఎ) విమెన్స్ క్రికెట్ బి) ఇంటర్‌స్కూల్ ఫుట్‌బాల్ సి) గోల్ఫ్.
8. ఎ) మిల్కా సింగ్ బి) సునీల్ గవాస్కర్ సి) ధ్యాన్ చంద్.
9. 1958 లో మిహిర్‌సేన్; అట్లాంటిక్ నుంచి పసిఫిక్ మహాసముద్రం వరకు పనామా కాలువ గుండా ఈదిన అమెరికాను చెందని ప్రథమ ఈతగాడు అన్నపేరు తెచ్చుకున్నాడు.
10. ప్రకాష్ పదుకోన్, 16 సంవత్సరాలు.
11. హిమాచలప్రదేశ్ సిమ్లా సమీపంలోని చెయిల్‌లో.

విఘ్నేశ్వరుడు

పాండవులు నారదుడు చెప్పిన విధంగానే విఘ్నేశ్వరుణ్ణి భక్తిశ్రద్ధలతో అర్చిస్తూ, ధౌమ్యుడు పురోహితుడుగా గణేశవ్రతాన్ని చేసి, మారువేషాలతో విరాటరాజు కొలువులో ఒక సంవత్సరం అజ్ఞాతవాసం జయప్రదంగా ముగించారు.

కృష్ణుని అండతో పాండవులు కౌరవులతో యుద్ధంచేసి విజయం పొందారు. హస్తినాపురంలో ధర్మరాజు పట్టాభిషిక్తుడై రాజ్యపాలన చేస్తూ, అశ్వమేధయాగాన్ని చేయడానికి తలపెట్టాడు.

యాగాశ్వం వెంట సైన్యసమేతంగా అర్జునుడు బయలుదేరాడు. పాండవుల పురోహితుడైన ధౌమ్యుడు కూడా అతనితో ఉన్నాడు. యాగాశ్వం అనేక రాజ్యాల మీదుగా వెళ్ళింది. రాజులనేకులు ధర్మరాజు పాలనకు వినయ విధేయతలు ప్రకటించారు. గుర్రం వెళ్తూ, వెళ్తూ ఒకప్రాంతంలో ఆగిపోయి మరి ముందడుగు వేయలేదు. అర్జునుడు ఆశ్చర్యపోయి ధౌమ్యుణ్ణి ఎందుకిలా జరిగిందని అడిగాడు. ధౌమ్యుడు 'చెపుతా పద' అన్నట్లు చూసి దారి తీశాడు. కొంతదూరం వెళ్ళగా ఒక మహా నగరం కనిపించింది. ఆ నగర మధ్యంలో బ్రహ్మాండమైన విఘ్నేశ్వరుని విగ్రహం ఉన్నది. ఒక పెద్ద కొండరాతిని మలచిన శిల్పం అది. అత్యంత కళాశోభితమై విరాజిల్లుతున్నది.

"అర్జునా! విఘ్నేశ్వర దేవుణ్ణి అర్చించి ప్రణామములు అర్పించు. తరవాత వాతాపి గణపతిగా పేరు పొందిన ఈ దేవుణ్ణి గురించి, వాతాపినగరం గురించి సవిస్తరంగా చెప్తాను," అని అన్నాడు ధౌమ్యుడు.

అర్జునుడు పూజాక్రమం జరిపి, వాతాపి గణపతిని భక్తిప్రపత్తులతో ఆరాధించాక ధౌమ్యుడు వాతాపినగరంలోకి దారి తీశాడు. అతని వెనుక అర్జునుడు వెళ్ళి నగరాన్ని చూశాడు. ఒకప్పుడు ఆ నగరం మహావైభవంతో వెలిగిన ఛాయలు గోచరించాయి. కాని ఇప్పుడు నగరం ఆలనాపాలనా లేక బీడుపడి ఉన్నది. లెక్కకు రాని కొద్దిమంది పౌరులు అక్కడక్కడా బిక్కుబిక్కుమంటూ కనిపించారు. అర్జునుడి రాకను వారు చాలా సంతోషంతో స్వాగతం పలికి, పాలనావ్యవస్థ ఏర్పరచి నగరాన్ని పునరుద్ధరణ చేయమని ప్రార్థించారు.

"అర్జునా! ఇది వాతాపినగరం. నగర మధ్యంలో ఉన్న విఘ్నేశ్వరుడు అగస్త్య మహాముని చే నెలకొల్పబడిన అద్భుత శిల్పం. ఇది వాతాపిగణపతి క్షేత్రంగా పిలువబడుతున్నది. దీనిని గురించిన విశేషాలు చెప్తాను వినుు!" అంటూ ధౌమ్యుడు చెప్పడం ప్రారంభించాడు :

గంగ, కవేరుడు అనే రాజర్షి కమండలుమతో పడి కావేరిగా రూపుధరించి, అతని కుమార్తెగా ఆశ్రమంలో పెరిగింది. అగస్త్యుడు ఆ కన్యను చూసి వివాహం చేసుకుంటానని కవేరుడితో చెప్పాడు.

కవేరుడు తన సమ్మతిని తెలిపి, "అగస్త్యా! కావేరి అభిమతం కూడా తెలుసుకుంటే మంచిది గదా!" అన్నాడు.

అగస్త్యుడు ఆశ్రమంలో కావేరితో చనువుగా ఉంటూ ఉండగా ఒకనాడు కావేరి అతనితో సహ్యపర్వతం మీద వనవిహారం చేయాలని ఉందని చెప్పింది. అగస్త్యుడు కావేరిని తీసుకెళ్ళాడు.

వనవిహారం చేస్తూ ఒక చిన్న మడుగులో తామర పువ్వును చూసి ముచ్చటపడుతూ, కావేరి చరచరా వెళ్ళి, దాన్ని తీసుకోడానికి మడుగులో అడుగు పెట్టింది. నీటి తాకిడితో ఆమె అమాంతంగా జలరాశిగా మారిపోయి, వరదలా పొంగి సహ్యపర్వత శిఖరాల నుండి జలజలా జారుతూ కావేరినదిగా పరవళ్ళు తొక్కుతూ ప్రవహించింది.

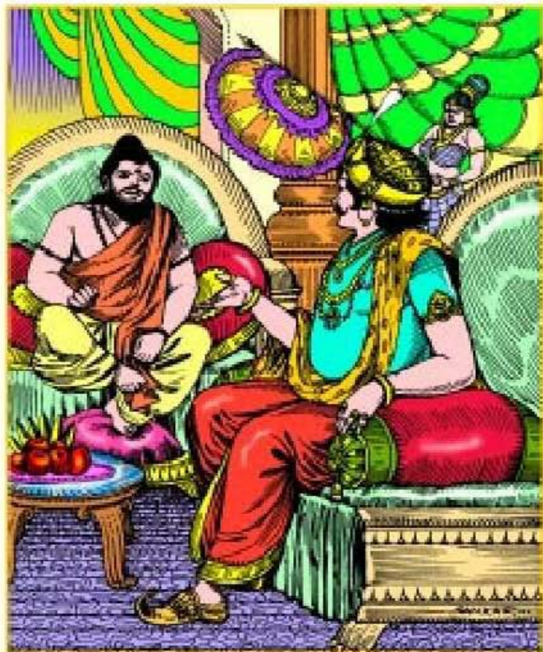
అగస్త్యుడు కావేరినే తలచుకొంటూ చాలా కాలం బ్రహ్మచారిగానే ఉండిపోయి, గొప్ప తపస్సు చేసి ఋషిశ్రేష్ఠుడు అనిపించుకున్నాడు. ఒకనాడతడు అరణ్యంలో చెట్టు కొమ్మకు తలక్రిందులుగా వ్రేలాడుతున్న పితృదేవతలను చూసి, "ఎవరు మీరు? ఎందుకిలా ఉన్నారు" అని అడిగాడు.

వారు నిట్టూర్పులు విడుస్తూ, "మా వంశీకుడు అగస్త్యుడు ఒక ఇంటివాడై సంతానం

కనేవరకూ మా కుఇలాగే ఉండక తప్పదు !" అని చెప్పారు.

అగస్త్యుడు తన దివ్యద ష్టితో విదర్భ రాజుకు కావేరి అంశతో కుమార్తె పుట్టి, లోపా ము ద్రాఅనే పేరిగి యుక్తవయస్కరాలై ఉన్నట్లు తెలుసుకొని వెళ్ళి, ఆమెను తనకిచ్చి వివాహం చేయ వలసిందిగా విదర్భరాజును కోరాడు.

కందమూలాలు తింటూ నారకట్టుకు తిరిగే ముని కి, సుకుమా రి రాకుమా రిని ఎలా ఇవ్వడం? ఇవ్వకపోతే శపిస్తాడేమో అని రాజు సంశయపడుతూ వ్యాకులచిత్తుడై ఉండగా, లోపాము ద్ర అగస్త్యుడితో నిరభ్యంతరంగా వెంటనే తన వివాహం జరిపించమని చెప్పింది.

విదర్భరాజు ఆ విధంగానే లోపాము ద్రను అగస్త్యమ హర్షికిచ్చి వివాహం జరిపి అతనితో పంపాడు.

అగస్త్యుడు లోపాము ద్రతో తన ఆశ్రమా నికి వచ్చాక ఒకనాడు, "నా పితృ దేవతలను మోక్షాన్ని నరకం నుండి తరింపజేయు డానికి నీ వలన సంతానం కనాలని నిన్ను వివాహం చేసు కున్నాను !" అని లోపాము ద్రతో అన్నాడు.

అప్పుడామె తన ము తక చీర మా సు కొని విచారిస్తూ, "వివాహం చేసు కోగానే సరా! నేను రాజపుత్రికగా పుట్టి భోగభాగ్యాలతో పేరిగిన దాన్ని. నాకు తగ్గ మం చి బట్టలు, రత్నాభర ణాలు సమ కూర్చడం నీ విధి. అందు కు కావ లసినంత ధనం సంపాదించు కు రావడం నీ కర్తవ్యం!" అన్నది.

అగస్త్యుడు భార్య మా టలలోని వాస్తవాన్ని గ్రహించి, అప్పటికప్పుడే ధనసంకరణకు బయ లు దేరాడు. అతడు చాలామం ది రాజుల ద గ్గరికి వెళ్ళి, రాజ్యపాలనకు సరి పడగా మి గిలిన ధనాన్ని తనకిమ్మన్నాడు. ఏ రాజు కూడా మిగులు చెప్పలేదు సరికదా, ఎంతో లోటు పడుతున్నట్లుగా చెపుతూ, తమకు కూడా ఏమైనా ధనలాభం కలిగే మార్గం చూ పమ ని వేడు కున్నారు.

అగస్త్యుడు హతాశుడై అరణ్యమార్గంలో వెళ్తూ, ఒకచోట ఉన్నతమైన ఒక మహాశిలను చూశాడు. ఆ రాయి లంబోదరుడైన విఘ్నే శ్వరు డిని పోలినట్టుగా కనిపించింది. ఆ మహా శిలనే విఘ్నేశ్వరు డిగా భావిస్తూ అగస్త్యుడు నమ స్కరించి, "గణపతీ! తపస్సు తప్పితే రెండో ధ్యాస లేనివాణ్ణి. ధన సంపాదనకు విద్యలేవీ నాకు తెలియు మార్గం నాకు ఎలాగ లభిస్తుంది? నీవైనా నాకు ఒకదారి చూ పవా?" అంటూ వేడు కున్నాడు.

అప్పుడు, "ఏమి టి, మ హర్షీ! శిలతో మొ ంతనాలాడు తు న్నావా?" అంటూ విఘ్న

శ్వరుడు సాక్షాత్కరించాడు. అగస్త్యుడు ప్రణమిల్లి మ్రొక్కి తన మొర వినిపించాడు.

విఘ్నేశ్వరుడు, "అగస్త్యా! రావలసిన చోటుకే వచ్చావు. రావలసినవాడివే, రావలసిన సమయానికే వచ్చావు. కొంచెంసేపట్లో ఇల్వలుడు నిన్ను భోజనానికి పిలుస్తాడు, వెళ్ళు! ఇల్వలుడి దగ్గర అంతులేని ధనరాశి పుష్కలంగా ఉంది. ఇప్పుడు నీ వలన మరొక ముఖ్యమైన కాగల కార్యం కూడా ఉంది!" అన్నాడు.

అగస్త్యుడు, "గణపతీ! ఈ మహాశిలలో నీ పోలికలు నాకు కనిపించాయి. అందుచేత, ఈ శిల అపూర్వగణపతి విగ్రహంగా రూపొందాలనే నా కోరిక కూడా సఫలం చెయ్యి!" అని కోరాడు.

విఘ్నేశ్వరుడు, "అలాగే అవుతుందిలే!" అని చెప్పి అంతర్థానమయ్యాడు.

అగస్త్యుడు చాలా అలసి ఉన్నాడు. ఆకలిగా కూడా ఉంది. అయినా సింగా మహాశిలను ఆనుకొని కూర్చొని అలా చూస్తుండగా, అతిథులను వెంటబెట్టుకుని వస్తున్న ఇల్వలుడు కనిపించాడు. అగస్త్యుడికి విషయమంతా తటిలో తెలిసిపోయింది.

ఆ అరణ్యంలో వాతాపి, ఇల్వలుడు అనే గొప్ప మాయావులైన రాక్షసులు ఋషులను, యాత్రికులను, బాటసారులను చంపి ధనాన్ని దోచుకొని, పెద్ద రాతిదుర్గంలో పాగ చేస్తున్నారు. ధర్మము మూర్తీభవించిన మహారాజు వేషంతో ఇల్వలుడు ఆతిథ్యానికి తీసుకువచ్చినవారికి వినయవిధేయతలతో మర్యాదలు కుశలప్రశ్నలు జరుపుతున్న సమయంలో, వాతాపి బాగా కొవ్వుపట్టిన మేకపోతుగా మారుతాడు. ఇల్వలుడు ఆ మేకను తెచ్చి చంపి వండించి,

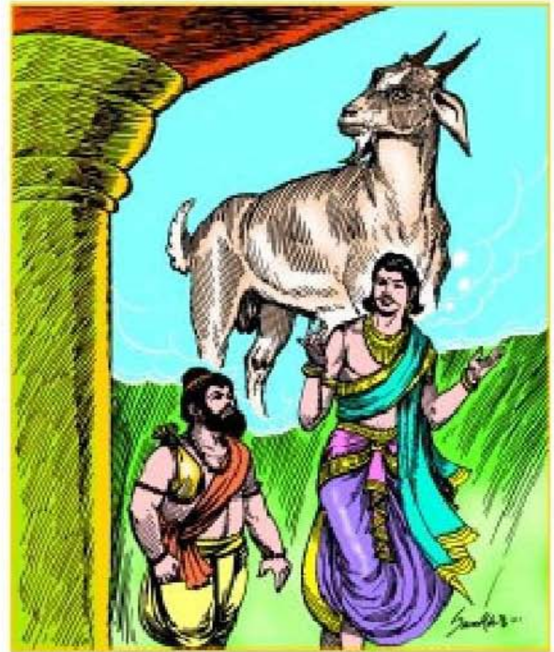
మేక మాంసంతో భోజనం పెడతాడు. అతిథులు భోజనం ముగించి భుక్తాయాసంతో విశ్రమిస్తున్న సమయంలో ఇల్వలుడు గొంతెత్తి, “వాతాపీ!” అని గట్టిగా పిలుస్తాడు. వాతాపి అతిథుల పొట్టలు చీల్చుకొని వస్తాడు.

ఆ దుర్మార్గులు చేస్తున్న పనికి అగస్త్యుడి ఒళ్ళు మండిపోయింది.

ఇల్వలుడు అగస్త్యుణ్ణి సమీపించి, వీడెవడో చాలా గొప్ప ఋషిలా ఉన్నాడు. ఇలాంటివాళ్ళను ఎంతమందిని హతమార్చితే అంతమంచిది, అని అనుకుంటూ సవినయంగా వంగి నమస్కరించి అందరిని పిలిచినట్టే భోజనానికి ఆహ్వానించాడు.

అగస్త్యుడు ఆకలితో అలమటించిపోతున్నవాడిలాగ పరమానందం కనబరిచి, “ఓ ధర్మదాతా! నీలాంటివాళ్ళుండబట్టే ఈ భూమండలం అనంతాకాశంలో ఇలా నిలిచి ఉంది. పద!” అంటూ ఇల్వలుడివెంట రాతి దుర్గానికి వెళ్ళి, “ఓ అన్నదాతా! చాలా రోజులుగా తిండి లేదు, ఆకలి దహించేస్తున్నది. వెయ్యి యజ్ఞాలు జరిపించినవాణ్ణి కావడంవల్ల, మేక మాంసం తప్పితే మరేదీ అరగని రోగం ఒకటి పట్టుకున్నది. అంచేత, ముందు నాకు ఆ మాంసభోజనం పెట్టి నన్ను పంపించు,” అన్నాడు.

ఇల్వలుడు, “స్వామీ! మీకు ఆతిథ్యమిచ్చే మా భాగ్యం చాలా గొప్పది! మీ కోసమే రాసిపెట్టి ఉన్నది కాబోలు, మా ఇంట చిరకాలం నించీ ఒక మేకపోతు పెరుగుతూ బాగా కొవ్వుపట్టి ఉన్నది!” అని చెబుతూ వెంటనే మేకరూపంలో ఉన్న వాతాపిని సేవకుల చేత చంపించాడు.

అగస్త్యుడు మేకను చూసి, “ఆహా! ఏం మేక, ఏం మేక! వెయ్యి యాగాలు చేయించానన్నమాటే గానీ ఇలాంటి మేకను రుచి చూడలేదు, నాయనా! ముందు దీని గుండెకాయ మొదలైన మేలు ముక్కలన్నీ నాకు పెట్టి, ఆ తర్వాత మిగతాది అతిథులకు పెట్టు! ముందే చెబుతున్నాను, మరేం అనుకోకు. మాంసం తప్ప మరేదీ నేను తినలేను సుమా! నేను తినగలిగినంతా నాకు వడ్డించాలి, మరిచిపోకు!” అన్నాడు.

ఇల్వలుడు అగ్నిలో మేకను కాల్చి, మాంసం వండించి అగస్త్యుడికి పెట్టాడు. ఎంత వడ్డించినా తినేస్తూ అగస్త్యుడు పూర్తి మేకపోతు మాంసం నిమిషాలలో ఆరగించి గట్టిగా త్రేన్చాడు. ఇల్వలుడు అమిత ఆశ్చర్యంతోపాటు కొంచెం భీతి కూడా పడుతూ, “స్వామీ! తమరు మంచి ఘనాపాటీల్లా ఉన్నారే!” అన్నాడు.

అగస్త్యుడు చిరునవ్వు నవ్వి, "ఘనాపాఠీలలో ఘనాపాఠీగా మన్నారు ముల్లోకాలకూ తెలుసునోయ్! ఏదీ, కాస్త మద్యం తెప్పించు! ఒక కుండెడు చాల్లే!" అన్నాడు.

ఇల్వలుడు మరింత నివ్వెరపోతూ, "కుండెడు మద్యం తాగుతారా, స్వామీ!" అన్నాడు.

అగస్త్యుడు, "మన పొట్టకు సముద్రాలే చాలవహో" అన్నాడు.

ఇల్వలుడు, "అలాగే తాగుదురు గాని, మా వాడు వాతాపి తెప్పిస్తాడు!" అని చెబుతూ, "వాతాపీ!" అంటూ గొంతెత్తి కేకవేశాడు.

అగస్త్యుడు నెమ్మదిగా, "ఇంకెక్కడి వాతాపి! వాతాపీ మరి రాడు. జీర్ణం, జీర్ణం, వాతాపీ జీర్ణం!" అంటూ కడుపు నిమురుకుంటూ, "వాతాపీ హరించిపోయాడు!" అన్నాడు.

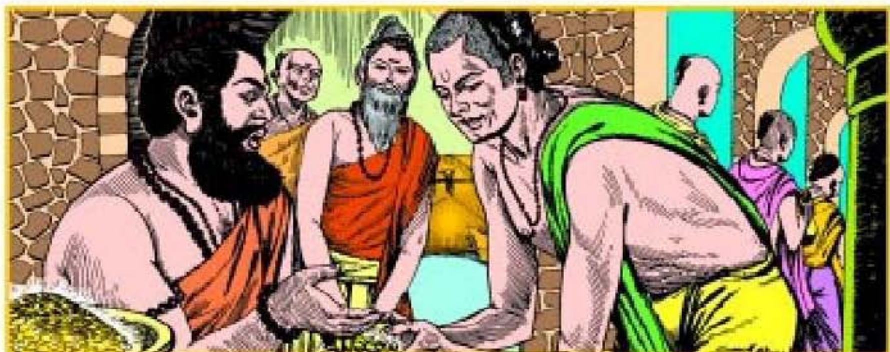
ఇల్వలుడు ప్రాణభీతితో గజగజ వణికిపోతూ జాడలేకుండా పారిపోయాడు. ఆ విధంగా వాతాపీ ఇల్వలుల దారుణ హత్యాకాండల మాయానాటకం అంతమైంది.

ఆ తరువాత అగస్త్యుడు మిగతా అతిథులకు జరిగిందంతా చెప్పి, రాతిదుర్గంలో కుప్పతెప్పలుగా పడి ఉన్న అస్థిపంజరాల్నీ, కపాలరాసులనూ చూపించాడు. వారంతా గుండెలు బాదుకుంటూ, బ్రతికి బయటపడ్డందుకు అగస్త్యుడికి కృతజ్ఞతతో ప్రణమిల్లి మ్రొక్కారు.

ఆ దుర్గంలో పదిలంగా భద్రపరిచి ఉన్న ధనరాసుల్ని అగస్త్యుడు చూశాడు. తనకు కావలసినది పోగా మిగిలిన ధనంతో అక్కడ ఒక మహానగరం నిర్మించవచ్చు. వేలాదిమంది ప్రజలు సుఖంగా జీవించవచ్చునని ఆయనకు తోచింది.

వెంటనే అగస్త్యుడు అందరికీ ధనాన్ని పంచడం మొదలుపెట్టాడు. ఆ సంగతి విని, సమీప రాజ్యాల నుండి ఎంతోమంది ప్రజలు అక్కడకు చేరుకొని, అగస్త్యుడిచ్చిన ధనంతో ఇళ్ళు కట్టుకొని స్థిరపడ్డారు.

అగస్త్యుడికి విఘ్నేశ్వరుడి ఆకారంలాగ కనిపించిన మహాశిల కేంద్రంగా చుట్టూరా ఒక మహానగరం తయారయింది. వాతాపీ జీర్ణంతో ఏర్పడిన ఆ నగరం వాతాపీనగరంగా పేరు పొందింది. అగస్త్యుడు స్వపరిపాలనా సూత్రాలను శిలాఫలకాల మీద చెక్కించి, నగరంలో పెట్టించాడు. ప్రజలే పాలకులుగా ఆదర్శప్రాయమైన ప్రజారాజ్యం ఏర్పడింది.

నిజాయితీపరుడి వాగ్దానం

విర్భూ పిరాజ్యాన్ని శతానంద్ర దేలు త్ర న్నప్పుడ్ర, జయు రాజు అనే అతడు, ఆయు న కోశాధి కారిగా మూడేవాడ్ర. నీతి, నిజాయ్తి తీ, నవ్మ కాలకు వూ ర్భూబర్ర గా మూడే జయు రాజుకు వ ద్ధాప్యంలో పేద్దజబ్బు చేసీ వు ంచం పిట్టాడ్ర. శతానంధు డాయు న్న చూ డబోగా, ''ప్రిభూ! నేనిక ఎంతోకాలం బ్రతకన్ర. వీ రిక కొత్త కోశా ధికారిని ఎన్న్రకోవాలి,'' అన్నాడ్ర జయురాజు.

''నీ కుటు ంబం దేశుపకు అంకితవు శ్రీ దని, నాకు తెలు స్తి. నీ తర్వాత ఈ పిదవిని నీ కువూ రు డికే ఇవ్వదలచాన్ర,'' అన్నాడు శతానంధు డు.

దీనికి జయు రాజు కలవరపిడు తూ, ''ప్రిభూ! నా కువూ రు డ్ర నవ్మకన్ఫిడే కానీ కోశాగారాన్ని నిర్వహించగల సివ ర్థత వాడికి లేదు. అయ్తి తే, సివ ర్థతా, నీ తీ నిజాయ్తి తీ లకు మారుపేరైన, నమ్మకస్థుడుగా వుండగల యు వకుడ్ర నాకు తెలు స్తి. వాడ్ర వు వ్వ గోపాలపిుతంలో ఉంటు న్నాడ్ర. ాబర్ర వు వ్వ గోపిన్న. చాలా కాలంగా వాడి గ్ర రించి అన్ర కుంటు న్నాన్ర, తవు కు పిరిచయు ం చేయ్యా లని. వాడికీ నాకూ ధూ రపిుబంధు త్వవ్తు ంది. వు ంచిరోజు చూ సీ వాడికోసిం కబు ర్ర చేస్తాన్ర,'' అని చెప్పాడ్ర.

శతానందుడు సరేనని వెళ్ళిపోయాడు. కానీ తర్వాత ఒక్క రోజుకే జయు రాజు హిఠా త్తుగా కన్న్ర వ్తూ శాడ్ర. రాజు ఎంతో బాధపిడి వు వ్వగోపిన్న వివరాలన్ర గ్ర రించి జయు రాజింట్లో అడిగితే, వారెవరూ ఏమీ చెప్పలేక పొయ్యా ర్ర. అప్పిుడాయు న భటు లన్ర వు వ్వ గోపాలపిుతం పింపీతే, అక్కడ వు వ్వగోపిన్న అన్నాబర్ర గల వాళ్ళ్ర వు గ్గ రు న్నారని తెలి సింది. అందర్రా యు వకుల్ర. సివ ర్థలని ాబర్ర తెచ్చుకున్నవార్ర. ఆ వు గ్గ ర్రా కూడా ఒకరికొకర్ర వు రణించిన కోశాధికారి జయు రాజుకు ఏదో ఒకవిధంగా బంధు త్వం ఉన్నవారే!

శ్రీరావు కవు ల

ముగ్గురిలో జయరాజు చెప్పిన మువ్వ గోపన్న ఎవరో తెలియక రాజు ఇబ్బంది పడ్డాడు. చివరికాయన విషయాన్ని మంత్రికి చెబితే, మంత్రి బాగా ఆలోచించి, "మనం మారువేషాలలో మువ్వగోపాలపురం వెళ్ళి, ఆ ముగ్గురి గురించీ స్వయంగా ఆరా తీద్దాం. ఏదో ఒక ఆధారం దొరక్కపోదు," అన్నాడు.

రాజు, మంత్రి మారువేషాలలో మువ్వగోపాలపురం వెళ్ళారు. ముగ్గురు మువ్వ గోపన్నల గురించీ వివరాలడిగారు. తెలిసిన వారందరూ, ఆ ముగ్గురిని గురించీ ఒక్కలాగే చెప్పారు. అప్పుడు, మంత్రి, "ప్రభూ! ఇలాంటి విషయాల్లో అయినవాళ్ళకంటే, ఇతరులే మనకు బాగా ఉపయోగపడతారు. మనం వేరేవాళ్ళ వద్దకు వెళదాం," అన్నాడు.

ఆ సమయంలో వారికి ధర్మయ్య అనే బీదవాడు కనిపించాడు. వాడికి డబ్బే కాదు— తెలివి, వ్యవహారదక్షత కూడా లేవు. రోజులు గడవడానికి వాడు నలుగురి సాయం తీసుకుంటూ ఉంటాడు. ఆ ఊళ్ళో దానగుణం ఉన్నవారి గురించి వాడికి బాగా తెలుసు.

మంత్రి, ధర్మయ్యను ఊళ్ళోవాళ్ళ గురించి నాలుగైదు ప్రశ్నలు అడిగి చూసిన తర్వాత వాడితో, "ఒరేయ్, నీ పంట పండింది. ఈ ఊళ్ళో ముగ్గురు మువ్వగోపన్నలున్నారని విన్నాను. నువ్వు ఒక్కొక్కరి దగ్గరికీ వెళ్ళి, వాళ్ళకు రాజు కొలువు లభిస్తుందని జోస్యం చెప్పు. వాళ్ళిచ్చే ప్రతిఫలం తీసుకుని సుఖంగా జీవించు," అన్నాడు.

ధర్మయ్య అనుమానంగా, "తమరెవరో నాకు తెలియదు. తమరు చెప్పారు కదా అని, ఈ రోజు వాళ్ళకు అలా చెప్పాక, తీరా వాళ్ళకు రాజుకొలువు దొరక్కపోతే నా ప్రాణాలు తీయగలరు. అందుకని నాకు భయంగా ఉంది," అన్నాడు.

"వాళ్ళకు రాజు కొలువు దొరకడం ఖాయం. అయినా మేము నీతోనే వస్తాం కాబట్టి నీకేం భయం లేదు. నువ్వు కూడా జోస్యం చెప్పాక ప్రతిఫలం అడగకు కానీ — దాన్ని జోస్యం నిజమయ్యాకనే తీసుకుంటానని చెప్పు. అప్పుడే గొడవా ఉండదు," అన్నాడు మంత్రి.

ధర్మయ్య ఇందుకు సరేనన్నాడు. రాజు, మంత్రి, ధర్మయ్య ముందుగా ఒక మువ్వ గోపన్న ఇంటికి వెళ్ళారు. మంత్రి ఆ గోపన్నతో, "మేము పొరుగూరి నుంచి వచ్చాం. మీ ఊళ్ళో ఈ ధర్మయ్య మమ్మల్ని చూస్తూనే, మా గురించి ఎన్నో నిజాలు చెప్పాడు. మా భవిష్యత్తు గురించి కూడా ఎన్నో విశేషాలు వివరించాడు. ఇతడికి నిజంగా జోస్యం తెలుసా లేక కాకతాళీయంగా చెప్పింది నిజమైందా అని నలుగుర్నీ విచారిస్తున్నాం. మీ ఊరివాడు గనుక నీకు

ఇతడితో బాగా పరిచయం చేసుకోవాలి. అందుకనే ఇతణ్ణి ఇక్కడికి తీసుకు వచ్చాం. ఇతణ్ణి గురించి నీ అభిప్రాయం ఏమిటి?" అని అడిగాడు.

"ఏరా ధర్మయ్యా! నువ్వేమిటీ, జోస్యం చెప్పడమేమిటీ? పొరుగూరు వాళ్ళని డబ్బు కోసం ఇలా మోసం చేస్తున్నావా?" అన్నాడు మువ్వగోపన్న మందలింపు ధోరణిలో. ధర్మయ్య దీనికేమాత్రము చలించక, "నేను మోసం చెయ్యడంలేదు. కొద్ది రోజుల నుంచీ నాకు మనుషుల్ని చూడగానే భూత భవిష్యత్తులూ, వర్తమానాలూ తెలిసిపోతున్నాయి. అందువల్ల, నా విద్యను సొమ్ము చేసుకుంటున్నాను," అన్నాడు.

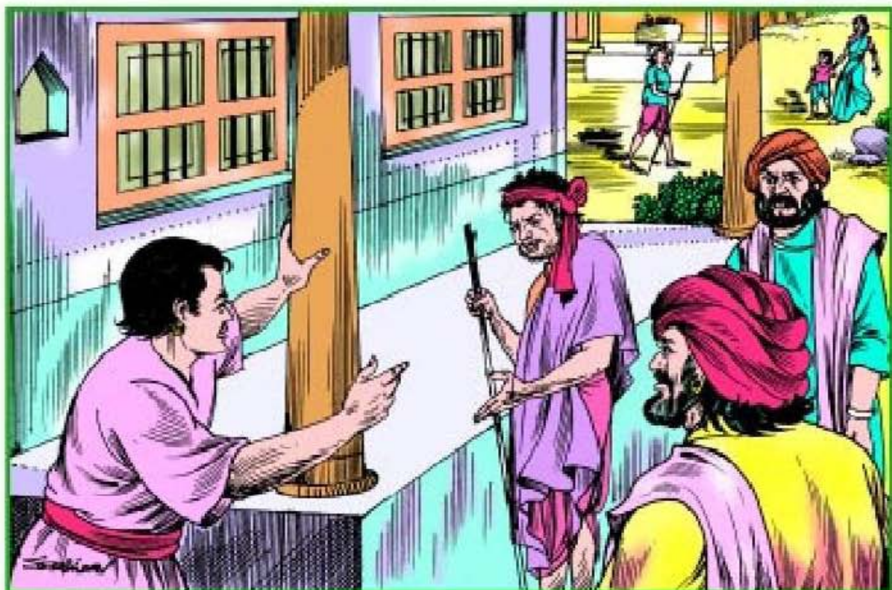
"అలాగా! అయితే నాకూ నీ జోస్యం చెప్పు. నీకు నా గురించిన భూతం, వర్తమానం ఎలాగూ తెలుసు. వాటి సంగతి వదిలిపెట్టు. భవిష్యత్తు చెప్పు చూద్దాం," అన్నాడు మువ్వగోపన్న నవ్వుతూ.

"విను! రెండే రెండు రోజుల్లో నీకు రాజు కొలువు దొరుకుతుంది. మరిప్పుడు నాకేమిస్తావు?" అన్నాడు ధర్మయ్య.

"రాజధానికి వెళితేనే దిక్కులేదు. ఇక్కడుంటే వెతుక్కుంటూ వస్తుందా రాజు కొలువు?" అంటూ ఈసడించి, "సరే, ఏది ఏమైనా నువ్వు చెప్పింది నిజమైతే, నీకు పది వేల వరహాలిస్తాను," అన్నాడు గోపన్న.

అదేవిధంగా రెండో గోపన్న, ధర్మయ్యకు మూడంతస్తుల మేడ ఇస్తానన్నాడు. మూడో గోపన్న మాత్రం, "నీ నోటి వాక్యాన నాకు రాజు కొలువు దొరికితే, నా మొదటి నెల జీతంలో సగం నీకే!" అన్నాడు.

ఈ మాటలు వింటూనే ధర్మయ్య, "హా, ఊరు నడిబొడ్డున వెలిసిన మువ్వగోపాల

స్వామీ!" అంటూ స్పృహ తప్పి పడిపోయాడు. రాజు, మంత్రి, మూడో గోపన్న, ధర్మయ్య ముఖాన ఇన్ని నీళ్ళు చల్లించి, అతడికి స్పృహ రాగానే ఏమయిందని అడిగారు.

ధర్మయ్య నెమ్మదిగా లేచి కూర్చుని, రాజు, మంత్రితో, "అయ్యా! ఈ మువ్వ గోపన్నలు ముగ్గురూ నాకు బాగా తెలుసు. ఎన్నోసార్లు వీళ్ళను ధర్మం కోసం యాచించాను. ఆ అనుభవం నాకుంది. మొదటి ఇద్దరూ మంచితనం ఉన్నప్పటికీ నిజాయితీపరులు కారు. ఆలోచించకుండా వాగ్దానాలు చేస్తారే తప్ప వాటిని నిలబెట్టుకోవాలనుకోరు. పదివేల వరహాలిస్తానన్నాయన ఒక్క వరహా ఇస్తే విశేషం. మూడంతస్తుల మేడ ఇస్తానన్నాయన ఒక ఇటుక ఇచ్చి సరిపెట్టుకోమంటాడు. ఈ మూడో గోపన్న మాత్రం నిజాయితీకి మారు పేరు; ఈ ఊళ్ళో పుట్టి పెరిగినవాణ్ణి గనక, నా మాట నమ్మండి. ఈయన ఆలోచించి మరీ వాగ్దానం చేస్తాడు. చేసిన వాగ్దానం నిలబెట్టుకుంటాడు. రాజు కొలువులో నెల జీతంలో సగమంటే, నా బతుక్కి చాలా పెద్ద మొత్తం. ఒకటి రెండు సంవత్సరాలపాటు ఇంత కలో గంజో దొరుకుతుంది. అంత అదృష్టం నాకు పట్టబోతున్నదన్న సంతోషం కొద్దీ స్పృహ తప్పినట్టుంది. అంతే!" అన్నాడు.

అప్పుడు మంత్రి, మువ్వగోపన్నకూ, ధర్మయ్యకూ తామెవరో చెప్పి, రాజుతో, "ప్రభూ! మామూలుగా అడిగితే ధర్మయ్య మనకీ వివరాలు చెప్పేవాడు కాదు. అలా చెప్పే పరిస్థితులు కల్పించడానికే, ఈ జోస్యం నాటకం ఆడించాను. ఈ మూడో గోపన్నే మనక్కావలసినవాడని వేరే చెప్పనవసరం లేదు గదా!" అన్నాడు.

రాజు మూడో మువ్వగోపన్నకు కోశాధికారి పదవి ఇచ్చాడు. ధర్మయ్యను తగు విధంగా ఆదుకున్నాడు. మిగతా గోపన్నలకూ కొలువులో వాళ్ళవాళ్ళకు తగిన స్థానం కల్పించాడు.

ఈ జరిగింది విరూపదేశంలో బాగా ప్రచారమైంది. అప్పటి నుంచీ ఆ దేశంలో పదవులు కావలసినవారు నిజాయితీగా మాట్లాడుతూ సాధ్యపడినంతవరకే వాగ్దానాలు చేయాలనుకునేవారు. అలాకాక కొందరు శుష్క వాగ్దానాలు చేస్తే, ఆ సంగతి విన్నవారు వారితో, "అయ్యా! నేను స్పృహ కోల్పోవడం లేదు. స్పృహ కోల్పోయే లాంటి వాగ్దానం మరొకటేదైనా చెయ్యండి!" అని గేలిచేసేవారు.

దయ్యం దిద్దిన కాపురం

రంగమ్మ, రంగయ్యల పెళ్ళి జరిగినప్పుడు, "ఆహా, వీళ్ళిద్దర్నీ అతికినట్టుగా సరిపోయారు. వీళ్ళు ఒకరికోసం ఒకరు పుట్టారేమో! వీళ్ళ కాపురం ఎంత పచ్చగా ఉంటుందో!" అనుకున్నారు ఊళ్ళోజనం.

అయితే, అందుకు పూర్తిగా వ్యతిరేకంగా రంగయ్య, రంగమ్మలకు క్షణం పడేది కాదు. వాళ్ళమధ్య రాజీ కుదర్చడానికి ఎందరో పెద్దలు పూనుకుని విఫలం అయ్యారు. రంగయ్య ఏం చెప్పినా రంగమ్మ కాదంటుంది. రంగమ్మ కాదన్న దానికి రంగయ్య అవునంటాడు. ఏ విషయంలో గాని, ఎప్పుడు గాని ఒకరి మాట ఒకరు వినే ప్రసక్తేలేదు.

ఇలా ఉండగా ఒకసారి రంగమ్మ బాబాయి కొడుకు పెళ్ళి వచ్చింది. "నిన్ను కట్టుకున్న ఖర్మానికి తప్పదు గా! దిష్టిబొమ్మలా నాతో బయలుదేరు," అన్నది రంగమ్మ.

"అడ్డమైనవాళ్ళ పెళ్ళి ఇళ్ళకు వెళ్ళడానికి, నేను అడుక్కుతినేవాడినా? నేను రాను," అన్నాడు రంగయ్య కోపంగా.

"హమ్మయ్య! తగుదునమ్మా అని నాతో ఎక్కడ తయారవుతావో అని హడలి చచ్చాను," అంటూ ఆనందంగా పెళ్ళికి బయలుదేరింది రంగమ్మ.

"ఆగాగు! నేను నీ మొగుడిని. నలుగురిలో మన పరువు నిలపడంకోసం అయినా, నీ వెంట కదలడం తప్పదు," అంటూ రంగమ్మతో తనూ బయలుదేరాడు రంగయ్య.

వాళ్ళు ఊరి పొలిమేర దాటి, దూరంలో ఉన్న రహదారి చేరేందుకు మార్గమధ్యంలో ఉన్న చిట్టడవిలో నడుస్తుండగా, సూర్యాస్తమయమై చీకటి కమ్ముకుంటున్నది. ఆ సమయంలో పొరుగూరు మనిషొకడు రంగయ్యకు ఎదురుపడి, "నువ్వా రంగయ్యా! మా ఊళ్ళో మీ చెల్లెలింట ఉన్న, మీ నాన్నకు ఏమీ బాగా లేదు, మంచం మీద ఉన్నాడు. నిన్నే కలవరిస్తున్నాడు," అని చెప్పి తన దారిన తాను పోయాడు.

రంగయ్య తండ్రి రామాపురంలో ఉంటాడు. "విన్నావా, నాన్నకు ఒంట్లో బాగా లేదట. రామాపురం వెళదాం," అన్నాడు రంగయ్య.

మాచిరాజు కామేశ్వరరావు

"ముసిలాళ్ళున్నాక మంచానపడరా? మనిషన్నాక మరణం తప్పుతుందా? పెళ్ళింట్లో విందు భోజనం చేసి, నలుగురితో కలిసి హాయిగా నవ్వాక, ఆ దిక్కుమాలిన కొంపలో ఏడవడానికి రావాలా? నేను రాను," అన్నది రంగమ్మ కుండ బద్దలు కొట్టినట్టు.

ఎన్నడూ లేంది రంగయ్య బతిమాలుతున్నట్టుగా, "ఇంటి కోడలివి. మరీ అంత కర్కోటకంగా మాట్లాడకు. నేను చెప్పిన మాట విను," అన్నాడు.

"నువ్వో కర్కోటకుడివి. మీ అమ్మ కర్కోటకురాలు," అంటూ గొంతు పెంచిన రంగమ్మ "నువ్వే నా మాట విను," అన్నది పంతంగా.

ఇలా ఇద్దరూ గట్టిగా గొడవపడుతూండగా, "ఆగండి, ఏమిటీ రచ్చ, చీకటి పడేవేళ కాస్త కునుకు తీయనీయకుండా!" అంటూ ఆపక్కనే ఉన్న చింతచెట్టు గుబురు కొమ్మల్లోంచి ఒక దయ్యం, వాళ్ళ ముందుకు దూకింది.

దయ్యాన్ని చూడగానే మొగుడూ, పెళ్ళాలు కుక్కినపేనుల్లా నోళ్ళు మూసుకున్నారు.

"ఎందుకు గొడవపడుతున్నారు? ఏమిటి మీ సమస్య?" అని అడిగింది దయ్యం.

"ఇదేం న్యాయం? వీడు నా మొగుడు కాబట్టి, వీడిమాట నేను వినాలట. ఇలాంటిది లోకంలో ఎక్కడైనా కద్దా, హవ్వ!" అన్నది రంగమ్మ, రంగయ్యకేసి వేలు చూపిస్తూ.

ఇందుకు దయ్యం ఏదో మాట్లాడబోయేంతలో రంగయ్య, "పెళ్ళాం మాటవినే ఏ మగవాడన్నా బాగుపడతాడా? నేను దీనిమాట వినాలట!" అన్నాడు ఆవేశంగా.

దయ్యం కాసేపాలోచించి, "ఇంతకూ, మీ ఇద్దరిలో తెలివైనవాళ్ళెవరు?" అని అడిగింది.

నేనంటే నేనంటూ మొగుడూ, పెళ్ళాలు మళ్ళీ పోట్లాట ఆరంభించారు.

దయ్యం, "గోల ఆపండి!" అని వాళ్ళను కసిరి, "తెలివైనవారి మాట వినడం, ఎవరికైనా లాభిస్తుంది. నేనొక పరీక్ష పెట్టి, మీలో ఎవరు తెలివైనవాళ్ళో తేలుస్తాను. అప్పుడు తెలివైనవారి మాట రెండోవారు వినితీరాలి. సరేనా?" అన్నది.

సరేఅన్నట్టు తలలు ఆడించారు మొగుడూ, పెళ్ళాలు.

దయ్యం వెంటనే చెట్టు మీదికి ఎగిరి, రెండు సంచులతో కిందకు దూకింది.

తర్వాత, అది వాళ్ళతో, "ఒక్కొక్క సంచీలో యాభైయేసి బంగారు నాణాలున్నాయి. మీ ఇద్దరికీ చెరొక సంచీ ఇస్తాను. మూడు మాసాల తర్వాత సరిగ్గా ఇదేరోజు, ఈ చెట్టు దగ్గరకు రండి! ఈ డబ్బును ఎవరు ఎక్కువ పెంచి తిరిగి నాకు ఇస్తారో, వారే తెలివైనవారు! ఏమంటారు?" అన్నది దయ్యం.

రంగయ్య, రంగమ్మలు ఆ సంచుల్ని ఆత్రంగా అందుకుని, "నీ పరీక్షకు మేం సిద్ధం!" అన్నారు.

దయ్యం చెట్టుమీదికి ఎగిరిపోయింది. రంగమ్మ పెళ్ళింటికి వెళ్ళింది. రంగయ్య తండ్రిని చూడడానికి వెళ్ళాడు.

సరిగ్గా మూడు నెలల తర్వాత, అదే రోజు దయ్యం దగ్గరకు వచ్చారు రంగయ్య, రంగమ్మలు. ఈ లోపల జరిగిందేమంటే – పెళ్ళికి వెళ్ళిన రంగమ్మ డబ్బు సంచీని, పెళ్ళి హడావిడిలో ఎవరో దొంగిలించారు. అలాగే, తండ్రిని చూడడానికి వెళ్ళిన రంగయ్య డబ్బు సంచీని, తండ్రిని పరామర్శించడానికి వచ్చిన జనంలో ఎవరో కాజేశారు!

దయ్యం ఇచ్చిన డబ్బు సంచులు పోయినందుకు ఎంతో విచారపడిన రంగయ్య, రంగమ్మలు కూడబలుక్కుని, మూడు మాసాలు నానాప్రయాసపడి కష్టించి, దయ్యం ఇచ్చిన డబ్బు కూడబెట్టి, దాన్ని చూడబోలు, జరిగిందేమిటో చెప్పారు.

దయ్యం, వాళ్ళ నిజాయితీని మెచ్చుకుని, "మీరు నిజం చెప్పినందుకు, నాకు చాలా సంతోషంగా ఉన్నది. చూశారా, మీ రిద్దరూ ఒకరిమాటనొకరు గౌరవించి కూడబలుక్కుని శ్రమపడడంవల్లనే పోయిన మొత్తాన్ని తిరిగి కూడబెట్టగలిగారు. కాని, మీ డబ్బు సంచులను దొంగిలించినవాళ్ళెవరో, మీకు ఏమాత్రం తెలియదా?" అని ప్రశ్నించింది.

దానికి రంగమ్మ కోపంగా, "తెలియడం కాదు, ఫలానావాళ్ళు మటారని అనుమానం కలిగినా, వాళ్ళను గ్రామాధికారి వద్దకు ఈడ్చుకుపోయి తాట వలిచేవాళ్ళం. ముచ్చు వెధవలు బతికిపోయారు!" అన్నది.

రంగమ్మ మాటలకు దయ్యం పెద్దగా నవ్వి, "మీ నిజాయితీని, మొగుడూ పెళ్ళాలుగా మీ అన్యోన్యతను పరీక్షించేందుకు, నేనే ఆ సంచులను మాయం చేశాను. కొంచెం ఉండండి!" అంటూ చెట్టు మీదికి ఎగిరిపోయి, సంచులతో తిరిగి వచ్చి, వాటిని మొగుడూ, పెళ్ళాలకిస్తూ, "ఇవి లోగడ నేనిచ్చిన బంగారు నాణాలు. వీటినీ, మీరు కష్టపడి సంపాదించినవాటినీ కలిపి, ఆ డబ్బుతో లాభసాటిగా ఉండే వ్యాపారమో, వ్యవసాయమో చేసుకోండి!" అని చెప్పి చెట్టుమీదికి ఎగిరిపోయింది.

ఆ తర్వాత, ఎప్పుడూ కీచులాడుకునే రంగయ్య, రంగమ్మల మధ్య అంత అన్యోన్యత ఎలా ఏర్పడిందో తెలియక ఊరివాళ్ళు వింతపడసాగారు. అది వాళ్ళకు దయ్యం దిద్దిన కాపురం అని తెలియదు!

దాతృత్వం

చాలాకాలం క్రితం అ´య్య పిఠంలో ధర్మ పాలు డనే గొప్ప ధనికుడు ఉండేవాడు. ఆయు న భార్య స్పి ల´ణ. వారిద్దరూ చాలా ధర్మబుద్ధి కలవారు. పాపభీతి, దైవభక్తి కలవార్ర. వారి కుటు ంబంలో తరతరా లుగా ఉసిరిక చెట్టును పూజించే ఆచారం ఉండేది. వ్యాపారంలో అనేక ల´లు గడించిన ధర్మపాలు డ్రు రోజూ ఒకాబదవాడికి బంగార్ర ఉసీరికాయ్ర దానం చెయ్యకుండా భోజనం చేసువాడు కాడు. అందు చేత ఆయు న కీర్తి చాలాదూ రం వ్యాపించింది.

దంపిత్ర లకు అర్ర్రు ధ్ర గ్ర ర్ర కొడు కుల్ర. పేద్దకొడు కుకు వివాహిం చేశార్ర. పేద్దకోడల్ర అత్తవారింట అడు గ్ర పేడ్ర త్రూనే, "అత్తగార్రా, ఎంత ధనవంత్ర ల్తైతే వూ త్రం రోజూ బంగార్ర ఉసిరికాయలు దానం చేస్తూ ఉంటే రెండో తరానికి ఏవ్రి వ్రి గ్ర ల్ర త్ర ంది? ఏవూ త్రం ఆలోచన లేకుండా ఉన్నది వీ రిలా దానం చేసుకుంటూ వెళిపోతే వే ము బీదవాళ్ళవ్రౌ అడ్ర క్కుతినటం వూ త్రం ఇష్టివ్రా? కావాలంటే వెండి ఉసిరికాయలు దానం చెయ్యండి," అన్నది.

పేద్దవాళ్ళ్ర చిన్నదల్ర్ర నా ఇంటికి పేద్ద కోడల్ర కదా అని ఆమె వూ ట పాటించి, ఆమె చెప్పినట్టే రోజూ ఒకవెండి ఉసీరికాయ్ర దానం చేస్తూ వచ్చార్ర.

ఇంతలో రెండో కొడు క్కు పేళ్ళల్ర్ర ంది. రెండో కోడలు కాపరానికి వచ్చింది. ఆమె తన అత్తగారితో, "మీరు రోజూ వెండి ఉసిరికాయ దానం చేస్తు వూ పిల్లలకు ఏవ్రి వ్రి గ్ర ల్ర త్ర ంది? కావాలంటే వీ ర్ర రాగి ఉసీరికాయ్ర ఒకటి దానం చేస్తూ ఉండండి," అన్నది.

ఆమె మాట కూడా పాటించి రోజూ రాగి ఉసీరికాయ్ర లన్ర వ ద్ధదంపిత్ర ల్ర దానుచేస్తూ వచ్చార్ర.

దీనితో వారికిపై ర్వం ఉండిన కీర్తి ప్రతిష్ఠల్ర క్రవ్ర ంగా చాలావరకు నశించార్ర్ర. తరవాత కొన్నాళ్ళకు వ్రూ డో కొడు క్కు పేళ్ళల్ర్ర

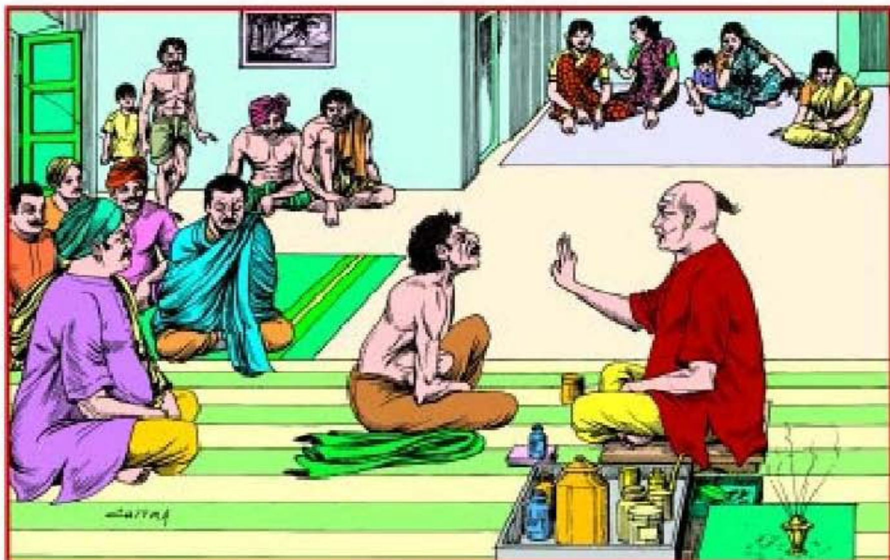
వృూడో కోడలు వచ్చి, రాగి ఉసీరి కాయ లు దానం ఇవ్వవద్దనీ, ఇను వు ఉసీరికాయ లివ్వవు నీ అన్నది; నాలు గో కోడలు వచ్చి, పిండితో చేసిన ఉసీరికాయ లు దానం చేస్తే చాలు నన్నది.

అయు దో కోడలు కాపిరానికి వస్తూనే అది కూడా వద్దన్నది.

తవ కొడు కులతోనూ, కోడళ్ళతోనూ ఉంటే తవ దాత త్వం సాగదని గ్రహిం చి ధర్మపాలు డూ, వి ల ణా తీవ్రంగా ఆలోచిం చారు. తీర్థయాత్రలు చేసే నెపం మీద కొంత డబ్బు తీసు కుని ఇంటి నుం చి బయ లు దేరారు. కొన్నాళ్ళకు సిరయ్యూ నదీ తీరానగల ఒక అందమైన చిన్న ఉసీరిక వను కొని,అందు లోనే నివసించసాగారు.

ధర్మపాలు డికి కొంత వైద్యం తెలుసు. ఆయు న ఉసీరికాయ లతో లేహ్యాలూ, ఔష ధాలూ తయా రు చేసి, వాటిని విక్రయిం చి డబ్బు సింపాదించనారంభించారు. వ్యాపా రంలో ఆయ నకు బాగా కలిసివచ్చింది. ఆయ న తిరిగి ల ాధికారి అయు, తనకుత ప్తిగా దాన ధర్మాలు చేస్తూనే వుం చి ఇల్లు కట్టుకున్నారు. కొంతకాలానికి ఆ ప్రాంతంలో ప్రజలకోసం ఒక దేవాలయ ం కూడా నిర్మించటానికి పూ ను కున్నారు.

ఈ లోపుగా ధర్మపాలు డి కొడు కులు తండ్రి కష్టపడి అర్జించినదంతా ఖర్చు చేశారు. కూర్చొని తింటే కొండయు నా కరిగిపోతు ంది కదా. వారికి ఖర్చు చేయ డం తప్ప సింపా దించే మా ర్గం తెలియ దు గనక, ఉన్నదంతా త్వరలోనే పోయు, వారికి పూ ట గడవని పరిస్థితి వచ్చింది. వాళ్ళు ఉన్న ఊరు వదిలిపెట్టి, కూలి చేసు కునే ఉద్దేశంతో ఊళ్ళ వెంబడి తిరగసాగారు.

ఆ సివు యు ంలో వారికి, సిరయ్యూ నదీ తీరాన గొప్ప దేవాలయు ం కట్టు తు న్నారని తెలిసింది. ఆ ఆలయ్యూ న్ని కట్టిస్తున్నది ధర్మ పాలు డేనన్న సింగతి వారికి తెలియ్య ధు. ధర్మ పాలు డి కొడ్రు కుల్యూ, కోడళ్ళ్యూ అక్కడికి చేరి వ్రి గతా కూలీలందరితోపాటు కూలిపిన్ల లు చెయ్య్యసాగార్రు.

దేవాలయు ం కట్టించే మిణ్యాత్ర్మడి భార్య ‐బదసాదలకు దానధర్మాలు చేస్తున్న సింగతి విని ధర్మపాలు డి కోడళ్ళ్ళ అ్లు ధు గ్ర ర్లూ ధర్మపాలుడింటికి వెళ్ళారు.

స్రు ల ˘ణ వారిని కిటికీలోను ంచి చూసీ, తన కోడళ్ళులాగ్రు న్నారని తోచి, వారెవర్లూ, వార్రు వచ్చిన పినీ తెలు స్రు కు రవ్వ్మని దాసె దాన్ని పింపింది.

దాసీది తిరిగి వచ్చి చెప్పిన సమాధానాన్ని బట్టి అమె ఊహ నిజమయింది. తన కొడు కుల్యూ, కోడళ్ళ్యూ ఇలాంటి హెస్థితికి ఎలా వచ్చారో ఆమె ఊహించలేకపోయింది. ఆమె వ్రు స్సు ఎంతో బాధ పిడింది. కాని తనకోడ ళ్ళకు సిరి అ్లు న గ్ర ణపాఠం నేర్పటానికి ఇది వ్రు ంచి అవకాశం అని ఆమె అన్రు కుని పిథకం ఆలోచించింది.

ఆమె తన పెట్టె అడుగునుంచి ఒక వెండి ఉసీరికాయ్యూ, ఒక రాగి ఉసీరికాయ్యూ, ఒక ఇన్ర వ్రు ఉసీరికాయ్యూ తీసీ, పిండితో ఒక ఉసీరి కాయ్యూ చేసీ, వాటన్నిటిసీ తీస్రు కుని బయ్రు టికి వచ్చింది. కోడళ్ళ్ళ తవ్ర అత్తన్ర గ్ర ర్తించనే లేద్రు.

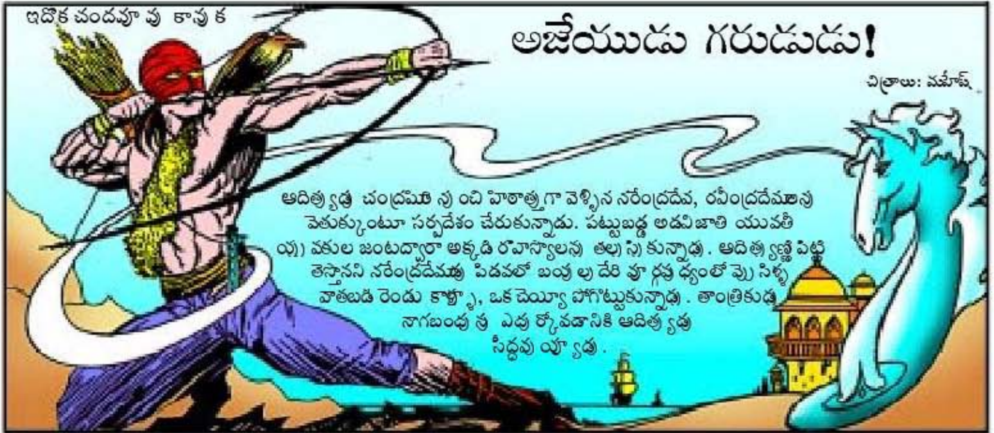
ఆమె పెద్దకోడలికి వెండి ఉసిరికాయూ, రెండో కోడలికి రాగి ఉసిరికాయూ, మూడో కోడలికి ఇను వ్రు ఉసీరికాయ్యూ, నాలు గో కోడలికి పిండిదీ ఇచ్చి, అ్లు దో కోడలితో, ''అవ్యూ్మ, నీకివ్వటానికి ఏవీ లేద్రు,'' అన్నది విచారంగా.

వెంటనే తోడికోడళ్ళు ఒకరి మొహాలు ఒకర్రు చూ స్రు కుని, తరవాత స్రు ల ˘ణకేసీ చూసి, ''అత్తా!'' అంటూ ఆమె కాళ్ళమీద పిడి ఏడ్చార్రు.

స్రు ల ˘ణ వారినందరినీ ఎత్తి కౌగలించు కుని, వారికి పిట్టిన ధ్రు ర్దశకు విచారించింది.

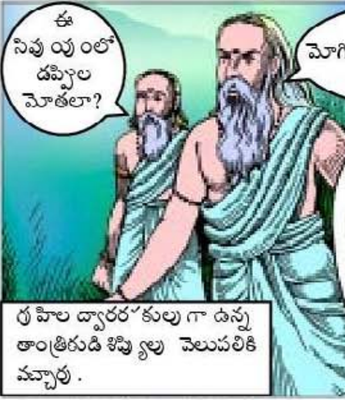
తరవాత ధర్మపాలు డ్రు తన కొడ్రు కులను కూడా పిలిపించి, వాళ్ళకు చక్కగా స్నానాలు చేయ్రు ంచి, బట్టలు పెట్టి, తన దగ్గరే ఉంచు కున్నాడ్రు. వాళ్ళ్ళ వ్రు ంచి గ్ర ణపాఠం నేర్చు కుని, తావ్రు కూడా శ్రవ్రు పిడి ఆర్జిస్తూ, దాన ధర్మాలు చేస్తూ స్రు ఖంగా జీవించార్రు.

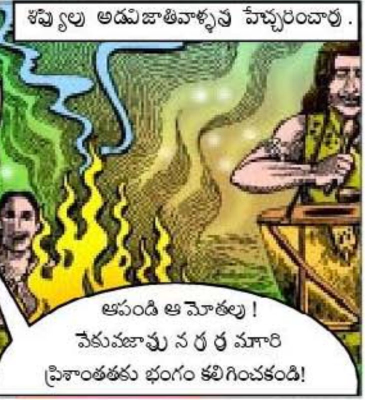

ఇదొక చందమామ కానుక
అజేయుడు గరుడుడు!
చిత్రాలు: మహేష్
ఆదిత్యుడు చంద్రముఖి నుంచి హఠాత్తుగా వెళ్ళిన నరేంద్రదేవ, రవీంద్రదేవులను వెతుక్కుంటూ సర్పదేశం చేరుకున్నాడు. పట్టుబడ్డ అడవిజాతి యువతీ యువకుల జంటద్వారా అక్కడి రహస్యాలను తెలుసుకున్నాడు. ఆదిత్యుణ్ణి పట్టి తెస్తానని నరేంద్రదేవుడు పిడవలో బయలుదేరి మార్గమధ్యంలో మొసళ్ళ వాతబడి రెండు కాళ్ళూ, ఒక చెయ్యీ పోగొట్టుకున్నాడు. తాంత్రికుడు నాగబంధును ఎదుర్కోవడానికి ఆదిత్యుడు సిద్ధమయ్యాడు.

ఆదిత్యుడూ, అతడి అనుచరులూ రవీంద్రదేవుడి అనుచరులున్న గుడారాలను చుట్టుముట్టి వాళ్ళను బంధించారు.
ఎక్కడ మీ నాయకుడు? రవీంద్రదేవుడు ఎక్కడ ఉన్నాడు?
అయ్యో! ఆయనా, భూతవైద్యుడూ తంత్రవేత్త నాగబంధు గుహలలో సకల సదుపాయాలతో అతిథులుగా ఉంటున్నారు.

సైనికులు బంధించబడ్డారని తెలియగానే, అడవిజాతి ప్రజలు ఆనందంతో డప్పులు వాయించసాగారు.
ఇంకా గట్టిగా వాయించండి. అప్పుడే ఈ శబ్దం విని తాంత్రికుడు బయటకు రాగలడు!

ఈ సమయంలో డప్పుల మోతలా?
గుహల ద్వారరక్షకులుగా ఉన్న తాంత్రికుడి శిష్యులు వెలుపలికి వచ్చారు.

డప్పులు మోగించేదెవరు? ఎందుకు మోగిస్తున్నారు?

శిష్యులు అడవిజాతివాళ్ళను హెచ్చరించారు.
ఆపండి ఆ మోతలు! వేకువజామున గురువుగారి ప్రశాంతతకు భంగం కలిగించకండి!

ఆదిత్యుడూ, అతని అంగరక్షకులు కొందరూ గుహ లోపలికి ప్రవేశించారు.
రండి! రవీంద్రదేవుణ్ణి వెతకండి!

క్రతువు చేయడానికి ఏవో సిద్ధం చేస్తున్న శిష్యులు కొందరు అడుగుల చప్పుడు విన్నారు.
ఎవరు మీరు? ఎందుకిక్కడికి వచ్చారు?
ఆగండి. అడుగు ముందుకు వేయకండి.
శిష్యులు దిగ్భ్రాంతి చెందారు. ఆదిత్యుడి అనుచరులు వారిని చుట్టుముట్టి బంధించి బయటకు లాక్కుపోయారు. వెలుపలికి వెళ్ళే ముందు...

నేను చెప్పినట్టు చేయండి.
చిత్తం... ప్రభూ!
ఏం చేస్తున్నారు? మమ్మల్ని ఎక్కడికి తీసుకు వెళుతున్నారు?
గుహ నుంచి వెలుపలికి వచ్చేముందు తాంత్రికుడి శిష్యులు, గురువుకు ఇక్కడ జరుగుతున్న సంగతి తెలియగలదన్న ఆశతో తమ చేతుల్లోని పాత్రలను బలంగా నేలకేసి కొట్టారు.

పాత్రలు కిందపడి పుట్టించిన శబ్దానికి ఉలిక్కిపడి నిద్ర లేచాడు నాగబంధు .

ఈ సమయంలో
ఏమిటీ శబ్దం?
ఎవరక్కడ?

తన ప్రశ్నకు సమాధానం రాకపోయే సరికి నాగబంధు , తన మందిరం నుంచి వెలుపలికి వచ్చాడు .

ఏం జరుగుతున్నది?
వీళ్ళందరూ ఎక్కడికి
వెళ్ళారు?

వెలుపలికి రాగానే నాగబంధుకు డప్పుల మోతలు వినిపించాయి .

అహా!
వాళ్ళు ఆదిత్యుణ్ణి పట్టి బంధించి
ఉంటారు . ఈ రోజు నా కల ఫలించనున్నది!
అర్ఘ్యదేవ యజ్ఞం కోసం
సిద్ధం కావాలి!

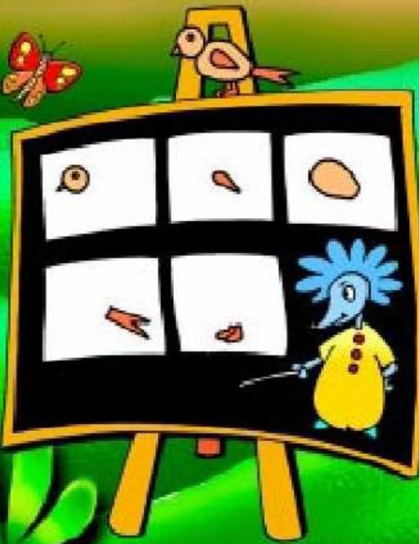
(ఇంకా ఉంది)

వినోద సమయం

టింకూ టెడ్డీ, ఉత్సాహంగా చాలా
బెలూన్లను పట్టుకుని
ఎగిరిపోతోంది. దాని చేతిలో
ఒక్కొక్క రంగులో ఎన్నేసి
బెలూన్లు ఉన్నాయో
లెక్కగట్టగలరా?

నీళ్ళనుంచి అంత హడావుడిగా
వెలుపలికి దూకుతున్నది
ఏది? చుక్కలను కలపండి.
తెలిసిపోతుంది!

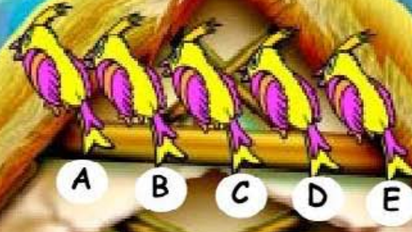

అందమైన బుల్లిపిట్టను చూశారు కదూ?
ఈ పిట్ట శరీరభాగాలు విడివిడిగా నల్లబల్ల
మీద చిత్రించబడి ఉన్నాయి. మీరు ఆ
విడిభాగాలను ఒక కాగితం మీద కాపీ చేసి
ఆయా భాగాలను ఎక్కడెక్కడ ఎలా
అతికిస్తే సరిపోతుందో అక్కడక్కడ అలా
అతికించి పిట్ట బొమ్మను
తయారు చేయండి!

ఈ ఐదు పిట్టలూ చూడ్డానికి ఒకే విధంగా కనిపిస్తున్నాయి. అయితే, ఒకటి మిగతావాటికన్నా భిన్నంగా ఉంటోంది. అది ఏదో కనిపెట్టండి చూద్దాం.

కుందేలు రోనూకు బిస్కెట్లంటే మహా ఇష్టం. ఎదుట ఉన్న పళ్ళాల్లో చాలా బిస్కెట్లు ఉన్నాయి. దాని చేతిలో ఉన్న బిస్కెట్ ఏ పళ్ళెంలోంచి తీసిందో, జతచేసి చూపగలరా?

1

2

3

4

వ్యాఖ్యలు రాయండి!

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ

ఈ ఫోటోలకు ఒక్క మాటలోగాని, చిన్నవాక్యంలోగాని వ్యాఖ్యలు రాయగలరా? రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం ఉండాలి.

వ్యాఖ్యలను కాంపిటీషన్ పోస్టుకార్డు పైన రాసి ఈ నెల 25వ తేదీలోగా మాకు అందేలా పంపాలి. పోటీ ఫలితాలు మే 2003 సంచికలో ప్రచురిస్తాం. ఉత్తమమైన వ్యాఖ్యకు రూ.100 బహుమానం.

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ: చందమామ, 82, డిఫెన్స్ ఆఫీసర్స్ కాలనీ,
ఈకాట్టుతాంగల్, చెన్నయ్ - 600 097.

అభినందనలు

జనవరి 2003 సంచికలో బహుమతి
పొందిన వ్యాఖ్యలు పంపినవారు:

బి.వి.ఆర్.ఎమ్.ఎమ్. ప్రసాద్
కేరాఫ్/బి. ఆనందరామా
ఫ్లాట్ నం. - 111, క్రెసెంట్ టవర్స్,
సీతమ్మధార, విశాఖపట్నం - 530 013

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ:

మొదటి ఫోటో: నాటి పుస్తకాలే విజ్ఞాన సర్వస్వం!
రెండవ ఫోటో: నేటి కంప్యూటర్‌లో విశ్వసందర్శనం!!

వినోద సమయం సమాధానం (పేజీ 64)

టింకు టెడ్డీ చేతిలో 4 ఊదా, 5 ఎరుపు, 3 పసుపుపచ్చ, 3 నీలం, 3 లేత ఎరుపు, 1 పచ్చ బెలూన్లు ఉన్నాయి.

షషి 'డి' భిన్నమైనది

రోసా చేతిలోని బిస్కెట్ 2 వ పళ్ళెంలోనిది!

Printed and Published by B. Viswanatha Reddi at B.N.K. Press Pvt. Ltd., Chennai - 600 026 on behalf of Chandamama India Limited, No. 82, Defence Officers Colony, Ekkatuthangal, Chennai - 600 097. Editor : Viswam

మైసూర్ శాండల్
సబ్బులో చందనం,
బాదం నూనెలు ఉన్నాయి.
సున్నిత చర్మానికి అది
చాలా శ్రేష్ఠమైనది!

ఛాంపియన్
చిట్టి ఎంపిక

చురుకైన పిల్లలు
ఎల్లప్పుడూ మైసూర్
శాండల్ బేబీ సిబ్బునే
కోరు కుంటారు !

మైసూర్ శాండల్ సంస్థ
గత 80 సంవత్సరాలకు
పైగా చందనం
శ్రేష్ఠతను మీ ఇళ్ళల్లోకి
తీసుకువస్తోంది.

CHANDAMAMA (Telugu) MARCH 2003 Registered No. TN/PMG(CCR)-598/03-05
Regd. with Registrar of Newspaper for India No. 1114/57 Licensed to post without prepayment No. 373/03-05
Foreign - WPP. No. 374/03-05